

URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU
STATISTICAL OFFICE IN POZNA

WARUNKI ŻYCIA LUDNOŚCI
W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM
W 2011 R.

*LIVING CONDITIONS OF THE POPULATION
IN WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP
IN 2011*

Analizy statystyczne
Statistical analysis

POZNAŃ, $\frac{\text{GRUDZIE}}{\text{DECEMBER}}$ 2012

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*

Przewodniczący *President*

Jacek Kowalewski

Redaktor główny *Editor in chief*

Tomasz Klimanek

Członkowie *Members*

Danuta Brzozowska, Małgorzata Gniot, Piotr Jastrzębski, Jolanta Konieczna, Ewa Kowalka,
Kazimierz Kruska, Arleta Olbrot-Brzezińska, Artur Owczarkowski, Dorota Stachowiak

Sekretarz *Secretary*

Emilia Bogacka

Publikacja przygotowana w Dziale *Publication was prepared in Division*
Opracowań Zbiorczych w Wielkopolskim *of Aggregate Studies in Regional Surveys*
Ośrodku Badań Regionalnych *Centre of Wielkopolska*

**Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych
Urzędu Statystycznego**

***When publishing data of Statistical Office
– please indicate source***

ISSN 1895 – 0817

URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU
STATISTICAL OFFICE IN POZNAŃ

ul. Jana H. Dąbrowskiego 79, 60-959 POZNAŃ

Kontakt: tel. 61 27 98 200

Contact fax 61 27 98 100

e-mail: SekretariatUSPOZ@stat.gov.pl

Adres w Internecie: <http://www.stat.gov.pl/poznan>

Internet address

Przedmowa

Publikacja *Warunki życia ludności w województwie wielkopolskim* jest opracowaniem cyklicznym przedstawiającym kształtowanie się zmiennych charakteryzujących różne obszary społeczno-gospodarcze. W podobnej formie redakcyjnej, jako opracowanie tabelaryczno-analityczne, publikacja ukazuje się od roku 2004. W opracowaniu nie zdefiniowano pojęcia „warunki życia ludności”, przyjmując jego potoczne znaczenie i opisując jedynie niektóre elementy, mające wpływ na jakość życia społeczeństwa.

Tegoroczna edycja dotyczy roku 2011, ale retrospekcja sięgająca tym razem roku 2005 daje możliwość uchwycenia pewnych prawidłowości i tendencji oraz obserwacji kierunków i tempa zmian zachodzących w dłuższym przedziale czasowym.

Pod względem budowy publikacja nie różni się znacząco od poprzednich edycji. Zasadniczą różnicą jest przyjęcie jako podstawy odniesień roku 2005, prezentacja niektórych informacji w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, a także zasygnalizowanie tematu sytuacji materialnej gospodarstw domowych oraz zagrożenia ubóstwem.

Rekomendując Państwu opracowanie *Warunki życia ludności w województwie wielkopolskim w 2011 r.*, mam nadzieję, że zawarte w nim informacje okażą się przydatne i zachęcą do dalszej wnikliwej analizy tej ciekawej i ważnej problematyki.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Poznaniu

dr Jacek Kowalewski

Poznań, grudzień 2012 r.

Preface

The book entitled Living conditions of the population in Wielkopolskie Voivodship is a periodical publication presenting changes in indicators characterising various aspects of socio-economic reality. It has been published in its present form, containing tabulated and analytic content, since 2004. The book does not provide a definition of the concept of “living conditions of the population”, taking its colloquial sense for granted, and describes only some elements affecting the quality of life.

This year’s edition portrays the situation in 2011, but data from previous years going back to 2005 are presented for comparison to enable the reader to track trends and patterns as well as the direction and rate of changes that have taken place.

In terms of structure, the book does not differ much from previous editions. The main differences include the adoption of the year 2005 as a reference year, the use of information from the Population and Housing Census 2011 and the inclusion of the topic of the material situation of households and the threat of poverty.

I would like to recommend the publication entitled Living conditions of the population in Wielkopolskie Voivodship in 2011, in the hope that its contents will prove useful and encourage readers to further explore this interesting and important topic.

*Director
of Statistical Office in Poznań*

Jacek Kowalewski, PhD

Poznań, December 2012

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

Kreska	(–)	– zjawisko nie występuje. <i>magnitude zero.</i>
Zero	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	(x)	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	(*)	– dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak	Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
Znak	#	– oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” “Of which”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

MAJOR ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc	kWh	=	kilowatogodzina
thous.		<i>thousand</i>			<i>kilowatt-hour</i>
zł	=	złoty	kJ	=	kilodżul
zl		<i>zloty</i>			<i>kilojoule</i>
szt.	=	sztuka	d	=	dość
pcs		<i>piece</i>	24h		<i>24 hours</i>
kpl	=	komplet	p.proc.	=	punkt procentowy
		<i>set</i>	pp		<i>percentage point</i>
g	=	gram	r.	=	rok
		<i>gram</i>			<i>year</i>
kg	=	kilogram	cd.	=	ciąg dalszy
		<i>kilogram</i>	cont.		<i>continued</i>
t	=	tona	dok.	=	dokończenie
		<i>tonne</i>	cont.		<i>continued</i>
m ²	=	metr kwadratowy	nr (Nr)	=	numer
		<i>square metre</i>	No.		<i>number</i>
km ²	=	kilometr kwadratowy	tabl.	=	tablica
		<i>square kilometre</i>			<i>table</i>
ha	=	hektar	ust.	=	ustęp
		<i>hectare</i>			<i>item</i>
m ³	=	metr sześcienny	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
		<i>cubic metre</i>			<i>Journal of Laws</i>
dam ³	=	dekametr sześcienny	z późn. zm.	=	z późniejszymi zmianami
		<i>cubic decametre</i>			<i>with later amendments</i>
hm ³	=	hektometr sześcienny	NFZ	=	Narodowy Fundusz Zdrowia
		<i>cubic hectametre</i>			<i>National Health Fund</i>
l	=	litr			
		<i>litre</i>			

SPIS RZECZY**CONTENTS**

		Str. Page
PRZEDMOWA	PREFACE	3-4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	Symbols. Major abbreviations.	5
UWAGI METODYCZNE	METHODOLOGICAL NOTES	10
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA	RESULTS OF SURVEYS – SYNTHETIC	22
Procesy demograficzne	Demographical processes	22
Ochrona środowiska	Environmental protection	25
Rynek pracy	Labour market	28
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	Wages and salaries. Social security benefits	30
Budżety gospodarstw domowych	Household budgets	32
Zasoby mieszkaniowe	Dwelling stocks	34
Transport i łączność	Transport and communication	37
Baza noclegowa	Tourist accommodation facilities	39
Ochrona zdrowia	Health care	41
Edukacja	Education	42
Kultura	Culture	43
Bezpieczeństwo publiczne	Public safety	45
Produkt krajowy brutto	Gross domestic product	46
Podsumowanie	Summary	49

TABLICE**TABLES**

		Tabl. Tabl.	Str. Page
Powierzchnia i granice województwa wielkopolskiego ..	Area and borders of Wielkopolskie Voivodship	1	51
Podstawowe dane demograficzne (2005, 2010, 2011) ...	Basic demographic data (2005, 2010, 2011)	2	51
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2011)	Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2011) ...	3	52
Oczyszczalnie ścieków komunalnych (2005, 2010, 2011)	Municipal waste water treatment plants (2005, 2010, 2011)	4	53
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (2005, 2010, 2011)	Emission and reduction of industrial air pollutants (2005, 2010, 2011)	5	53
Ochrona przyrody (2005, 2010, 2011)	Nature protection (2005, 2010, 2011)	6	54
Pracujący w gospodarce narodowej (2005, 2010, 2011) ..	Employed persons in national economy (2005, 2010, 2011)	7	55
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej na podstawie spisu w 2011	Economic activity of the population aged 15 and more on the basis of census in 2011	8	56
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011)	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2011)	9	57
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2011)	Expenditures of Labour Fund (2005, 2010, 2011) ...	10	57
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej według sekcji (2005, 2010, 2011)	Average monthly gross wages and salaries in national economy by sections (2005, 2010, 2011)	11	57
Emerytury i renty (2005, 2010, 2011)	Retirement pay and pensions (2005, 2010, 2011)	12	58
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	Average monthly available income in households (2005, 2010, 2011)	13	59
Przeciętne miesięczne wydatki w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	Average monthly expenditures in households (2005, 2010, 2011)	14	59
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	Average monthly consumption of selected foodstuffs in households (2005, 2010, 2011)	15	59

	Tabl. Tabl.	Str. Page
Zużycie gazu, energii elektrycznej i wody w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	<i>Consumption of gas, electricity and water in households (2005, 2010, 2011)</i>	16 60
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2011) ..	<i>Households provided with selected durables (2005, 2010, 2011)</i>	17 60
Średnie ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2011)	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services (2005, 2010, 2011)</i>	18 60
Dynamika przeciętnych wynagrodzeń, emerytur i rent, dochodu rozporządzalnego i wydatków w gospodarstwach domowych oraz cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2011)	<i>Indices of average wages and salaries, retirement pay and pensions, available income and expenditures in households as well as price of consumer goods and services (2005, 2010, 2011)</i>	19 61
Pojazdy samochodowe (2005, 2010, 2011)	<i>Road vehicles (2005, 2010, 2011)</i>	20 62
Łączność (2005, 2010, 2011)	<i>Communication (2005, 2010, 2011)</i>	21 62
Sklepy według form organizacyjnych (2005, 2010, 2011)	<i>Shops by organizational forms (2005, 2010, 2011) ..</i>	22 62
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2005, 2010, 2011)	<i>Collective tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011)</i>	23 63
Zasoby mieszkaniowe na podstawie spisów	<i>Dwelling stocks based on census data</i>	24 63
Struktura mieszkań wyposażonych w instalacje na podstawie spisów	<i>Structure of dwellings fitted with installations based on census data</i>	25 63
Mieszkania, izby i powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania według form własności budownictwa (2005, 2010, 2011)	<i>Dwellings, rooms and useful floor area of dwellings completed by forms of construction ownership (2005, 2010, 2011)</i>	26 64
Niektóre mierniki w zakresie mieszkań oddanych do użytkowania (2005, 2010, 2011)	<i>Selected indices of dwellings completed (2005, 2010, 2011)</i>	27 64
Pracownicy medyczni (2005, 2010, 2011)	<i>Medical personnel (2005, 2010, 2011)</i>	28 64
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2005, 2010, 2011) ...	<i>Out-patient health care (2005, 2010, 2011)</i>	29 65
Szpitala ogólne (2005, 2010, 2011)	<i>General hospitals (2005, 2010, 2011)</i>	30 65
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2011)	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2011)</i>	31 65
Żłobki (2005, 2010, 2011)	<i>Nurseries (2005, 2010, 2011)</i>	32 65
Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2010, 2011)	<i>Care and education centres for children and youth (2005, 2010, 2011)</i>	33 66
Rodziny zastępcze (2005, 2010, 2011)	<i>Foster families (2005, 2010, 2011)</i>	34 66
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2011)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2011)</i>	35 66
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2011)	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2011)</i>	36 66
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/2006, 2010/2011, 2011/2012)	<i>Education by level (2005/2006, 2010/2011, 2011/2012)</i>	37 67
Internaty i bursy w liceach ogólnokształcących i szkołach zawodowych (bez szkół specjalnych) (2005/2006, 2010/2011, 2011/2012)	<i>Boarding-schools and dormitories in general and vocational secondary schools (excluding special schools) (2005/2006, 2010/2011, 2011/2012)</i>	38 69
Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2005/2006, 2010/2011, 2011/2012)	<i>Students of higher education institutions by study systems and type of schools (2005/2006, 2010/2011, 2011/2012)</i>	39 69
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2005/2006, 2009/2010, 2010/2011)	<i>Graduates of higher education institutions by study systems and type of schools (2005/2006, 2009/2010, 2010/2011)</i>	40 70
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (łącznie z cudzoziemcami) (2005/2006, 2010/2011, 2011/2012)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (including foreigners) (2005/2006, 2010/2011, 2011/2012)</i>	41 70
Domy i stołówki studenckie (2005/2006, 2010/2011, 2011/2012)	<i>Student dormitories and canteens (2005/2006, 2010/2011, 2011/2012)</i>	42 71
Wychowanie przedszkolne (2005, 2010, 2011)	<i>Pre-primary education (2005, 2010, 2011)</i>	43 71
Biblioteki publiczne (2005, 2010, 2011)	<i>Public libraries (2005, 2010, 2011)</i>	44 71
Muzea (2005, 2010, 2011)	<i>Museums (2005, 2010, 2011)</i>	45 72
Teatry i instytucje muzyczne (2005, 2010, 2011)	<i>Theatres and music institutions (2005, 2010, 2011)</i>	46 72
Kina (2005, 2010, 2011)	<i>Cinemas (2005, 2010, 2011)</i>	47 72

		Tabl. Tabl.	Str. Page
Kluby sportowe (2006, 2008, 2010)	<i>Sports clubs (2006, 2008, 2010)</i>	48	72
Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2011)	<i>Ascertained crimes by the Police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2011)</i>	49	73
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów (2005, 2010, 2011)	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by divisions (2005, 2010, 2011)</i>	50	75
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) (2008–2010)	<i>Gross domestic product (current prices) (2008–2010)</i>	51	77
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) (2008–2010)	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) (2008–2010)</i>	52	78
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2008–2010)	<i>Nominal income in the households sector (2008–2010)</i>	53	78
Produkt krajowy brutto według podregionów (ceny bieżące) (2008–2010)	<i>Gross domestic product by subregions (current prices) (2008–2010)</i>	54	79
Wybrane dane o podregionach i powiatach w 2011 r.	<i>Selected data by subregions and powiats in 2011</i>	55	80
Wybrane wskaźniki w przekroju miasto-wieś (2005, 2010, 2011)	<i>Selected indices in the section of urban-rural areas (2005, 2010, 2011)</i>	56	85
Województwo wielkopolskie na tle pozostałych województw w 2011 r.	<i>Wielkopolskie Voivodship against the background of other voivodships in 2011</i>	57	87

WYKRESY

CHARTS

		Str. Page
1. Liczba kobiet na 100 mężczyzn według wieku w 2011 r.	<i>Number of females per 100 males by age in 2011</i>	22
2. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2011)	<i>Working and non-working age population (2005, 2011)</i>	23
3. Ruch naturalny ludności w 2011 r.	<i>Vital statistics in 2011</i>	24
4. Emisja zanieczyszczeń powietrza (2006–2011)	<i>Emissions of air pollutants (2006–2011)</i>	25
5. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania w 2011 r.	<i>Industrial and municipal waste water requiring treatment in 2011</i>	26
6. Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych w 2011 r.	<i>Mixed municipal waste collected from households in 2011</i>	27
7. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Legally protected areas possessing unique environmen- tal value in Poland by voivodships in 2011</i>	28
8. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Registered unemployment rate in Poland by voivodships in 2011</i>	29
9. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2011 r. (w %)	<i>Registered unemployment rate in 2011 (in %)</i>	30
10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in Poland by voivodships in 2011</i>	31
11. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Average monthly gross retirement pay and pension in Poland by voivodships in 2011</i>	32
12. Dochód rozporządzalny i wydatki w gospodarstwach domowych w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Available income and expenditures of households in Poland by voivodships in 2011</i>	33
13. Struktura wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych w 2011 r.	<i>Structure of expenditures on consumer goods and servi- ces of households in 2011</i>	33
14. Zasoby mieszkaniowe w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Dwelling stocks in Poland by voivodships in 2011 ...</i>	34
15. Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Dwellings in dwelling stocks fitted with installations in Poland by voivodships in 2011</i>	35

		Str. Page
16. Mieszkania oddane do użytkowania w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Dwellings completed in Poland by voivodships in 2011</i>	35
17. Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2011)	<i>Dwellings completed (2005, 2011)</i>	36
18. Samochody osobowe na 1000 ludności w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Passenger cars per 1000 population in Poland by voivodships in 2011</i>	37
19. Standardowe telefoniczne łącza główne na 1000 ludności w Polsce według województw w 2011 r. ...	<i>Standard telephone main line per 1000 population in Poland by voivodships in 2011</i>	38
20. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w 2011 r.	<i>Collective tourist accommodation establishments in 2011</i>	39
21. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Degree of exploitation of beds in tourist accommodation establishments in Poland by voivodships in 2011</i>	40
22. Ludność objęta opieką zdrowotną w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Population under health care in Poland by voivodships in 2011</i>	41
23. Liczba uczniów na 1 szkołę w roku szkolnym 2011/2012	<i>Pupils and students per school in the 2011/2012 school year</i>	42
24. Działalność bibliotek publicznych w Polsce według województw na 1000 ludności w 2011 r.	<i>Activity of public libraries in Poland by voivodships per 1000 population in 2011</i>	44
25. Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności w Polsce według województw w 2011 r.	<i>Audience in fixed cinemas per 1000 population in Poland by voivodships in 2011</i>	45
26. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w 2011 r.	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes in 2011</i>	46
27. Udział regionów i województw w tworzeniu produktu krajowego brutto w 2010 r.	<i>Share of regions and voivodships in generation of the gross domestic product in 2010</i>	47
28. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w Polsce według województw (2008–2010)	<i>Gross domestic product per capita in Poland by voivodships (2008–2010)</i>	47

UWAGI METODYCZNE

1. Dane o ludności opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgonu) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
- 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych rozwodach.

Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) – do 2009 r. – zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 oraz danych ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności.

2. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat, oraz **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. **Przyrost naturalny ludności** stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

4. **Współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie.

5. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku „x” lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. **Ścieki przemysłowe** to ścieki niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Jako **ścieki przemysłowe wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzone siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i zanieczyszczonymi wodami wykorzystanymi w przemyśle do celów chłodniczych).

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

7. **Ścieki komunalne** to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz wszystkich jednostek nadzorujących pracę zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczania**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

Począwszy od roku 2010 zmieniła się metodologia badania ilości ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną, dlatego dane dotyczące ścieków komunalnych nie są w pełni porównywalne z latami ubiegłymi.

8. **Oczyszczalnie ścieków komunalnych** obejmują wszystkie oczyszczalnie **pracujące na sieci kanalizacyjnej**. Nie są objęte badaniami statystycznymi oczyszczalnie przydomowe (przysagrodowe) lub oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalnie niepracujące na sieci kanalizacyjnej).

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

9. Przez **zanieczyszczanie powietrza** rozumie się wprowadzanie do atmosfery substancji stałych, ciekłych lub gazowych w ilościach, które mogą ujemnie wpływać na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę żywą, glebę, wodę lub spowodować inne szkody w środowisku.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i rodzajów zanieczyszczeń (określonych prawnie) może być ustalona przez pomiary albo na drodze obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, pyłów cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Z uwagi na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony z pominięciem **emisji dwutlenku węgla**.

Dane o **ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych** (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza, zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery.

10. Informacje o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami w latach 2002–2009;
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną i spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, według stanu w dniu 31 XII**, w latach 2002–2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, a od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002–2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi wyłącznie lub głównie na własne potrzeby).

11. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. – wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych), zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyła 18 lat;
- kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;

- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobiera: świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych;
- nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego;
- nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego;
- nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych dla lat 2005 i 2009 – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, dla lat 2010 i 2011 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Uzyskane w ten sposób dane nie są w pełni porównywalne.

Długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

12. Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011) przeprowadzonego w okresie od 1 IV do 30 VI 2011 r. według stanu w dniu 31 III 2011 o godz. 24.00. Podstawę prawną NSP 2011 stanowiły Ustawa z dnia 4 III 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. (Dz.U. z 26 III 2010 r. nr 47, poz. 277) wraz z aktami wykonawczymi do ustawy oraz Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 763/2008 z dnia 9 VII 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań (Dz. U. UE. L. z dnia 13 VIII 2008 r. Nr 218).

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące. Ponadto pomagający członkowie rodziny, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu według NSP 2011 nie byli zaliczani do osób pracujących.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

13. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono, przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;

- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

15. Przeciętną miesięczną emeryturę i rentę obliczono, dzieląc ogólną kwotę świadczeń emerytalno-rentowych przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

16. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstwa członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu. Wyjaśnienia dotyczące precyzji wyników badania (błędy względnego szacunku) można znaleźć w publikacji „Metodologia badań budżetów gospodarstw domowych”, GUS, Warszawa 2011.

Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej – oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Wydatki gospodarstwa domowego obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego (do 2004 r. fundusz remontowy uwzględniano w opłatach za najem mieszkania w pozycji „użytkowanie mieszkania i nośniki energii”).

Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

17. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (np. pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

18. Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek z mniejszą od 10 liczbą pracujących od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5-procentowej próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru.

Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m², prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

19. Dane o **pracownikach medycznych** obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczających pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obo-

wiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Od 2006 r. dane o pracownikach medycznych obejmują osoby, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska, pielęgnarska lub położnicza. Od 2005 r. dane obejmują pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego, NFZ albo opieka społeczna.

Lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarzy, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż.

20. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia, ambulatoria i od 2001 r. poradnie. Porad z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również praktyki lekarzy i lekarzy dentystów, realizujące świadczenia zdrowotne finansowane ze środków publicznych (umowy z NFZ). Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy. Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

21. Dane z zakresu edukacji i wychowania dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży (podstawowych, gimnazjów, specjalnych szkół przysposabiających do pracy, zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, uzupełniających liceów ogólnokształcących, techników, techników uzupełniających, liceów profilowanych oraz szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe), szkół policealnych i wyższych, a także szkół dla dorosłych (podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych, łącznie ze szkołami ponadpodstawowymi i ich oddziałami).

22. Dane o teatrach i instytucjach muzycznych dotyczą zawodowych: teatrów dramatycznych i muzycznych, filharmonii, orkiestr i chórów oraz zespołów pieśni i tańca.

23. Informacje o kinach dotyczą działalności kin stałych ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy).

24. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania wykazywane są według stanu w dniu 31 lipca w następujących obiektach: hotelach, motelach, pensjonatach, innych obiektach hotelowych, domach wycieczkowych, schroniskach, ośrodkach wczasowych, kolonijnych i szkoleniowo-wypoczynkowych oraz w domach pracy twórczej, ogólnodostępnych domkach turystycznych, kempingach, polach biwakowych, ośrodkach do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, w zakładach uzdrowiskowych i pozostałych obiektach niesklasyfikowanych.

25. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej (system Temida).

26. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

27. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim; jest wyrażona w cenach bazowych.

28. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Dane dotyczące PKB i WDB za lata 2008–2009 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zmiany zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora przedsiębiorstw oraz sektora instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, dokonanej w wyniku standardowej procedury zgodnej z wymogami notyfikacji fiskalnej.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za lata 2008–2009 w wyniku wprowadzenia przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym nowej metodologii szacowania wynagrodzeń oraz transferów bieżących.

Dane na 1 mieszkańca obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. W 2013 r. zostaną opublikowane dane przeliczone na 1 mieszkańca przy wykorzystaniu liczby ludności opracowanej na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

29. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

30. Dane w tablicach prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, obowiązującej od 2009 r. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych. Skrócone nazwy oznaczone zostały w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw przedstawia się następująco:

<i>skrót</i>	<i>pełna nazwa</i>
	<i>sekcje PKD</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

31. Dane w ujęciu przestrzennym prezentowane są w układzie **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)**, opracowanej na podstawie *Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS)*, obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r., z późn. zm.). NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 685, z późniejszymi zmianami). Klasyfikacja ta ma na celu zapewnienie zbierania, opracowywania i udostępniania na obszarze UE porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych państw członkowskich.

Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) opracowana została w oparciu o istniejący zasadniczy trójstopniowy podział kraju na województwa, powiaty i gminy, przy pomocy którego wyodrębnione zostały także dwa dodatkowe nieadministracyjne poziomy, tj. regiony i podregiony. NTS dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na 5 poziomach, z czego:

- trzy określono jako poziomy regionalne, gdzie:
 - poziom 1 – **regiony** (6 jednostek) – grupują jednostki szczebla wojewódzkiego,
 - poziom 2 – **województwa** (16 jednostek),
 - poziom 3 – **podregiony** (66 jednostek) – grupują jednostki szczebla powiatowego;
- dwa określono jako poziomy lokalne, gdzie:
 - poziom 4 – **powiaty i miasta na prawach powiatu** (314 + 65 jednostek),
 - poziom 5 – **gminy** (2479 jednostek).

Województwo wielkopolskie jest podzielone na 6 podregionów, 31 powiatów, 4 miasta na prawach powiatu oraz 226 gmin, w tym 19 miejskich, 90 miejsko-wiejskich i 117 wiejskich.

32. W tablicach zawierających informacje w podziale na miasta i wieś, przez „**miasta**” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek.

33. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. liczba lekarzy) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – do 2009 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Dane za 2010 r. zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach.

34. Rozszerzone **wyjaśnienia metodyczne** dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki można znaleźć w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

METHODOLOGICAL NOTES

1. Data about population were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the **population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (to 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
- 2) the registers of the Ministry of the Interior on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
- 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of regional courts regarding legally valid decisions in actions for divorces.

Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) – to 2009 – are compiled on the basis of results of Population and Housing Census 2002 – and since 2010 – on the basis of results of Population and Housing Census 2011 as well as current reporting data on vital statistics and population migration.

2. The **working age population** refers to males aged 18–64, and females aged 18–59. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17, and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. **Natural increase of the population** balance for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

4. **Total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,

5. **Life expectancy** is expressed by the average number of years that a person at the exact age “x” still has to live on, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. **Industrial waste water** includes sewage which is not residential sewage or rainwater produced as a result of commercial, industrial, storage, transportation or service activity as well as water mixed with sewage produced by other entities discharged by sewage network owned by this plant.

Industrial waste water requiring treatment means sewage discharged via a network of open canals or ditches directly to waters, earth or sewage network from production entities (including water contaminated as a result of dehydration of mines and contaminated waters used in industry for cooling).

Data on **treated waste water** refer to mechanically, chemically and biologically treated sewage as well as to increased biogene removal and discharged to waters or soil.

7. **Municipal waste water** means residential or municipal sewage including industrial sewage or the mixture of residential sewage with rainwater or the mixture of residential sewage with industrial sewage and rainwater disposed of by a commune through sewage water system and waste water treatment plants.

Data on **municipal waste waters** cover sewage discharged via a sewerage system by the units managed by water supply and sewerage companies and plants established by a voivode (or managed by territorial self-local governments) and all units supervising collective discharge of sewage via sewerage network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, enterprises etc.) Prior to discharge to the recipient, all the sewage should be treated. Thus, in the statistics, the waste water was included as the **waste water requiring treatment**. The data do not include rainwater and infiltration water discharged via sewerage network.

Since 2010 methodology survey of the quantity of wastewater discharged to sewerage network data have changed, so data concerning municipal wastewater are not completely comparable to previous years.

8. **Municipal waste water treatment plants** cover all waste water treatment plants **operating within a sewerage network**. The statistical surveys do not include household waste water treatment facilities or plants which treat only transported wastewater (i.e. waste water treatment plants which operate outside the sewerage network).

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

9. Air pollution means release of solid, liquid or gaseous substances into the atmosphere in quantities which may threaten human life, affect climate, animate nature, soil or water or cause other harms to the environment.

Volume of emission from particular sources and types of pollutions (specified in regulations) may be fixed or determined through measurements or through calculations of raw materials and fuels balance, on the basis of the characteristic indices of pollution emission for technological processes.

Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented with exclusion of **carbon dioxide emission**.

Data on the **volume of contained or neutralized dust and gaseous pollution** (by type) illustrate volume of pollution reduced in devices designed for protection of atmosphere, installed at plants recognized as especially burdensome for atmosphere.

10. Data regarding employment concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);

- 2) employers and own-account workers, i.e.:

- a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land, with some exceptions in 2002–2009;
- b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
- c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;

- 3) outworkers;

- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);

- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives);

- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII** in 2002–2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2002–2009 are not included the following employed persons:

- a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;
- b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively or mainly** for their own needs;

- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing exclusively or mainly for their own needs).

11. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments) are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme (until 2006 – in the evening, weekend and extra curriculum education system), looking for employment or other kind of paid work and registered in a local labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, i.a. the following conditions, among others:

- is aged 18 or more;
- is aged less than 60 (women), less than 65 (men);

- did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work family pension, pension due to training, social-welfare pension, does not receiving: a pre-retirement benefit, or pre-retirement allowance, a rehabilitation benefit, a sick and maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit;
- is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
- is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
- is not entered in the register rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or retirement provision, excluding social insurance of farmers;
- is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;
- does not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from interest income or other income generated from money gathered on bank accounts;
- does not receive, on the basis of the regulations concerning social welfare, a permanent social benefit;
- does not receive on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance;
- does not receive, training allowance after the termination of employment.

The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated for 2005 and 2009 – on the basis of Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002, for 2010 and 2011 – Agricultural Census 2010. Data are not strictly comparable.

The **long term unemployed** are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation at the work place.

12. Data on the economic activity of the population, aged 15 and more, were compiled on the basis of the National Census of Population and Housing 2011 carried out in the period between 1st of April and 30th of June 2011 according to the state on 31st of March 31 2011 at 24.00. The legal bases for the National Census of Population and Housing 2011 constituted the Act of 4th of March 2010 on National Census of Population and Housing in 2011 (Journal of Laws of 26th of March 2010 No. 47, item 277) with its executory legislative provisions and the Regulation (EC) of the European Parliament and Council No 763/2008 of 9th of July 2008 on the censuses of population and housing (Official Journal of the European Union L. 218 of 13th of August 2008).

Among the **employed persons** are included all persons aged 15 and more who within the surveyed week:

- performed, for at least 1 hour, work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm or conducting a family-owned business;
- formally had a work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather); if the break in employment did not exceed 3 months. Moreover, according to the 2011 Census, contributing family members who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.

The **unemployed** are persons aged 15–74, who within the reference week were not employed, within a four week period (the last week being the reference week) actively sought work and were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who had found and were waiting to begin work within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

13. Information concerning **Labour Fund expenditures** are given according to Law dated 20th of April 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st of June 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1st of July 2004 are financed from Social Insurance Fund state budget (on the basis on the Law dated 30th of April 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31st of July 2004 were financed from the Labour Fund means.

14. Average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad;
- payments from profit and balance surplus in co-operatives;

- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities;
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

15. Average monthly retirement pay and pension is calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

16. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey. Explanations pertaining to precision of the survey results (relative error of estimate) can be found in publication "Methodology of surveys of household budgets", CSO, Warsaw 2011.

Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income from hired labour and social security benefits and from social assistance benefits excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

Expenditures of household include expenditures on consumer goods and services as well as remaining expenditures. Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. Data concern expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a payment or credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund (payment for rentals for housing include renovation fund up to 2004 in item "housing, water, electricity, gas and other fuels").

Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) **in households** includes articles purchased for cash, with the use of cash or a payment or credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

17. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (e.g., animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

18. Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing less than 10 persons since 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities; until 2003 the data were compiled on the basis of the register.

The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more and for department stores from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

19. Data regarding **medical personnel** include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Since 2006 data regarding medical personnel include persons for whom the main workplace are medical, nurse's or midwife's practices. Since 2005 data include person sworking directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the main workplace are university, units of state or local self-government administration, National Health Fund or social welfare.

Doctors, dentist, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

20. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres, ambulatory departaments and since 2001 out-patient clinic. Consultations within the range of facilities of the out-patient health care are also provided by doctor and dentist practices which are realizing medical services financed from public funds (contracts with National Health Fund). Since 2009 out-patient consultations do not include adjudication activities of doctors of the occupational health care. Consultations within the range of facilities of the out-patient health care also cover medical consultations provided in admission rooms in general hospitals.

21. Data on education concern: pre-primary education, schools for children and youth (primary schools, lower secondary schools, special job-training schools, basic vocational schools, general secondary schools, supplementary general schools, technical secondary schools, supplementary technical schools, specialized secondary schools and art schools leading to professional certification), post-secondary schools and tertiary education, as well as schools for adults (primary schools, lower secondary schools and upper secondary schools, including post-primary schools and their branches).

22. Information regarding theatres and music institutions concerns professional: dramatic and music theatres, philharmonic halls, orchestras and choirs as well as song and dance ensemble.

23. Information regarding cinemas concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape and digital).

24. Number of beds in collective tourist accommodation establishments is presented as of 31 VII in following facilities: hotels, motels, boarding houses, similar establishments, excursion hostels, shelters, holiday centers, holiday youth centers and training-recreational centers as well as creative arts centers, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, weekend and holiday accommodation establishments, health establishments and other not classified establishments.

25. An ascertained crime is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. Crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by public prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of the police statistics of computer system Temida.

26. The rate of detectability of the delinquents is the proportion between the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

27. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented in basic prices.

28. Gross domestic product (GDP) illustrates the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Data concerning GDP and GVA for the years 2008–2009 were changed in relation to data previously published due to the change of the subject scope of the general government sector, the non-financial corporations sector as well as the financial institutions sector, accomplished as a result of standard procedure, in accordance with the fiscal notification requirements.

Moreover, data concerning income in the households sector for the years 2008–2009 were revised as a result of introducing by the National Bank of Poland a new methodology of wages and salaries and current transfers estimation in the Balance of Payments.

Data per capita were calculated on the basis of number of population, which considered the results of the Population and Housing Census 2002. In the 2013 data per capita calculated on the basis of population number considering the Population and Housing Census 2011 will be published.

29. Gross primary income in the households sector is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employment) as well as property income.

Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) as well as other current transfers.

30. Data in tables is presented following the **Polish Classification of Activities – PKD 2007 (NACE Rev. 2)**, in use since 2009. The names of some classification levels used in the publication have been abbreviated. Abbreviations in the publication are marked in the tables with the sign “Δ”. The abbreviations and their complete names are presented as follows:

abbreviation	full name
	sections of the NACE
x	electricity, gas, steam and air conditioning supply
x	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
trade; repair of motor vehicles	wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
accommodation and catering	accommodation and food service activities
x	real estate activities
x	administrative and support service activities

31. **Data in a spatial dimension** are presented in accordance with the **Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)**, compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) officially adopted in the countries of the European Union according to Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26th of May 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21st of June 2003, with later amendments). NTS in force since 1st of January 2008 was introduced by a decree of the Council of Ministers of 14th of November 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573) replacing the NTS in force until 31st of December 2007 on the basis of the decree by the Council of Ministers, of 13th of July 2000 (Journal of Laws No. 58, item 685, with later amendments). The Classification ensures the collection, analysis and dissemination on the EU territory of comparable data for particular regional statistics domains of Member States.

The Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) was developed on the basis of the existing three-tier division of the country into voivodships, powiats and gminas – within which two additional non-administrative levels were established i.e., regions and subregions. NTS divides Poland into territorial units, hierarchically interrelated at 5 levels, of which:

- three levels were defined as regional, where:
 - level 1 – **regions** (6 units) – grouping together voivodships,
 - level 2 – **voivodships** (16 units),
 - level 3 – **subregions** (66 units) – grouping together powiats;
- two levels were defined as local, where:
 - level 4 – **powiats** and cities with powiat status (314 + 65 units),
 - level 5 – **gminas** (2479 units).

Wielkopolskie Voivodship is divided into 6 subregions, 31 powiats, 4 cities with the powiat status and 226 gminas, including 19 urban, 90 urban-rural i 117 rural ones.

32. In the tables containing information divided into urban areas and rural areas, the term **“urban areas”** is understood as areas located within the administrative borders of these units.

33. When **computing per capita data (1000 population, etc.)** When **computing per capita data (1000 population, etc.)** at the end of a year (e.g., the number of doctors), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of calculated – unless otherwise indicated – until 2009 on the basis of the Population and Housing Census 2002, since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011. Data for 2010 have been changed in comparison with those published in the previous editions.

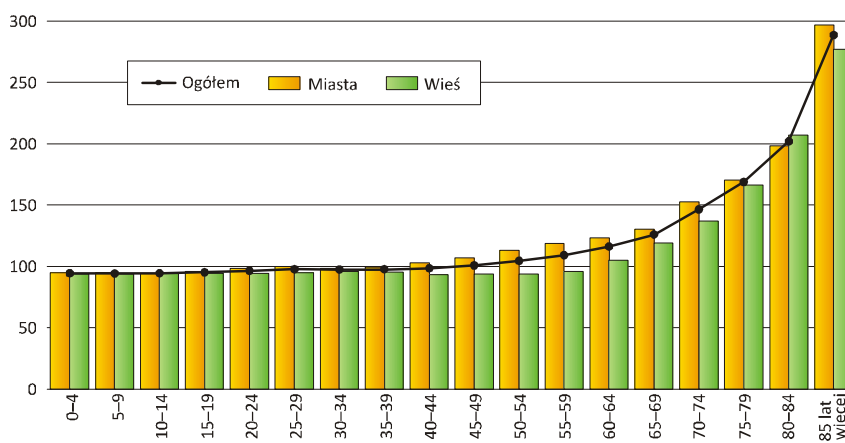
34. More detailed **methodological explanations** pertaining to particular fields of statistics can be found in thematic publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (“Methodological Papers and Classifications”).

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

Procesy demograficzne

Według stanu w dniu 31 grudnia 2011 r., liczba ludności¹ w województwie wielkopolskim wynosiła 3455,5 tys., tj. o 0,3% więcej niż przed rokiem. Pod względem liczby mieszkańców wielkopolskie z udziałem 9,0% zajmowało 3. miejsce w kraju po województwach mazowieckim (13,7%) i śląskim (12,0%), a biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia (116 osób na km², przy średniej w kraju 123 osoby), plasowało się w środkowej części listy województw. Ludność miejska stanowiła 55,7% ogółu mieszkańców województwa wielkopolskiego, tj. o 0,2 p.proc. mniej niż w 2010 r. i o 5,0 p.proc. mniej niż przeciętnie w kraju. Wśród mieszkańców województwa wielkopolskiego przeważały kobiety (51,4%), a współczynnik feminizacji, określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn, utrzymał się na poziomie z poprzedniego roku i wyniósł 105,6, tj. nieco mniej niż przeciętnie w Polsce (106,6). W miastach przewaga liczebna kobiet była większa (110,0 kobiet na 100 mężczyzn), natomiast na wsi obserwowano niemal równowagę płci (100,3 kobiet na 100 mężczyzn). Przewaga liczebna jednej płci nad drugą zmienia się wraz z wiekiem (zob. wykres 1). W kolejnych rocznikach, do 46 roku życia włącznie (z niewielkim zawahaniem dla wieku 43 lata), więcej było mężczyzn niż kobiet, a współczynnik feminizacji dla całego przedziału 0–46 lat wyniósł 96,4. Na wsi przewaga liczebna mężczyzn utrzymywała się dłużej niż w mieście (do 59 roku życia; w mieście bezwzględną przewagę obserwowano do 20 roku życia, a następnie – po kilku latach wahań współczynnika – między 29 a 36 rokiem życia). W przedziale wiekowym 0–59 lat na 100 mężczyzn na wsi przypadało średnio 94,4 kobiet, podczas gdy w mieście współczynnik feminizacji w tej grupie wiekowej kształtował się na poziomie 101,9. Wyraźną dominację liczebną kobiet obserwuje się od 80 roku życia. Współczynnik feminizacji wskazuje, że w 2011 r. w grupie wiekowej 80 lat i więcej kobiet było 2,3-krotnie więcej niż mężczyzn.

Wykres 1. LICZBA KOBIET NA 100 MĘŻCZYZN WEDŁUG WIEKU W 2011 R.
Stan w dniu 31 XII

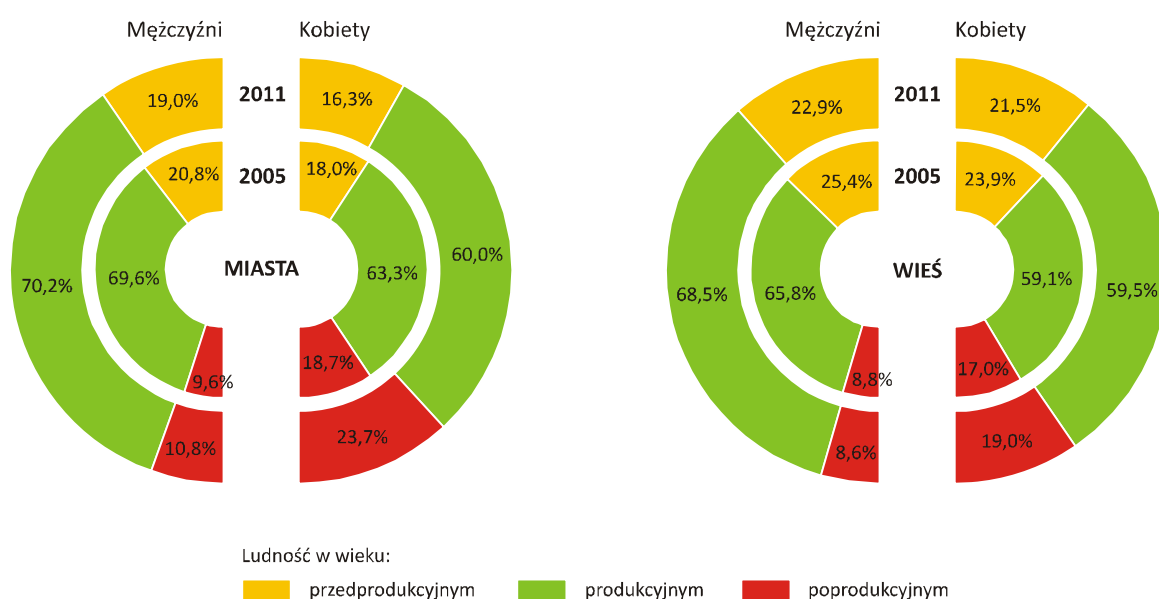

Obserwacja zmian w strukturze ludności według biologicznych grup wieku potwierdza postępowanie procesu starzenia się mieszkańców województwa wielkopolskiego. W porównaniu z 2010 r. udział ludności z przedziału wiekowego 0–14 lat spadł o 0,1 p.proc. do 16,1%, odsetek ludności w wieku 15–64 lata zmniejszył się o 0,5 p.proc. do 71,5%, natomiast udział ludności w wieku 65 lat i więcej wzrósł o 0,6 p.proc. i wyniósł 12,4%. Mediana wieku, wyznaczająca granicę, którą połowa populacji już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła, przesunęła się z 36,7 lat w 2010 r. do 37,0 lat w 2011 r. (przeciętnie biorąc, kobiety są starsze; dla nich wiek środkowy wyniósł 38,7 lat, podczas gdy dla mężczyzn 35,5 lat). Wiek środkowy mieszkańców województwa wielkopolskiego był o blisko półtora roku niższy od przeciętnego w kraju (38,4 lat).

¹ Dane dotyczące ludności za rok 2010 i 2011 zostały przeliczone w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Oznacza to, że informacje dotyczące roku 2010 różnią się od publikowanych wcześniej.

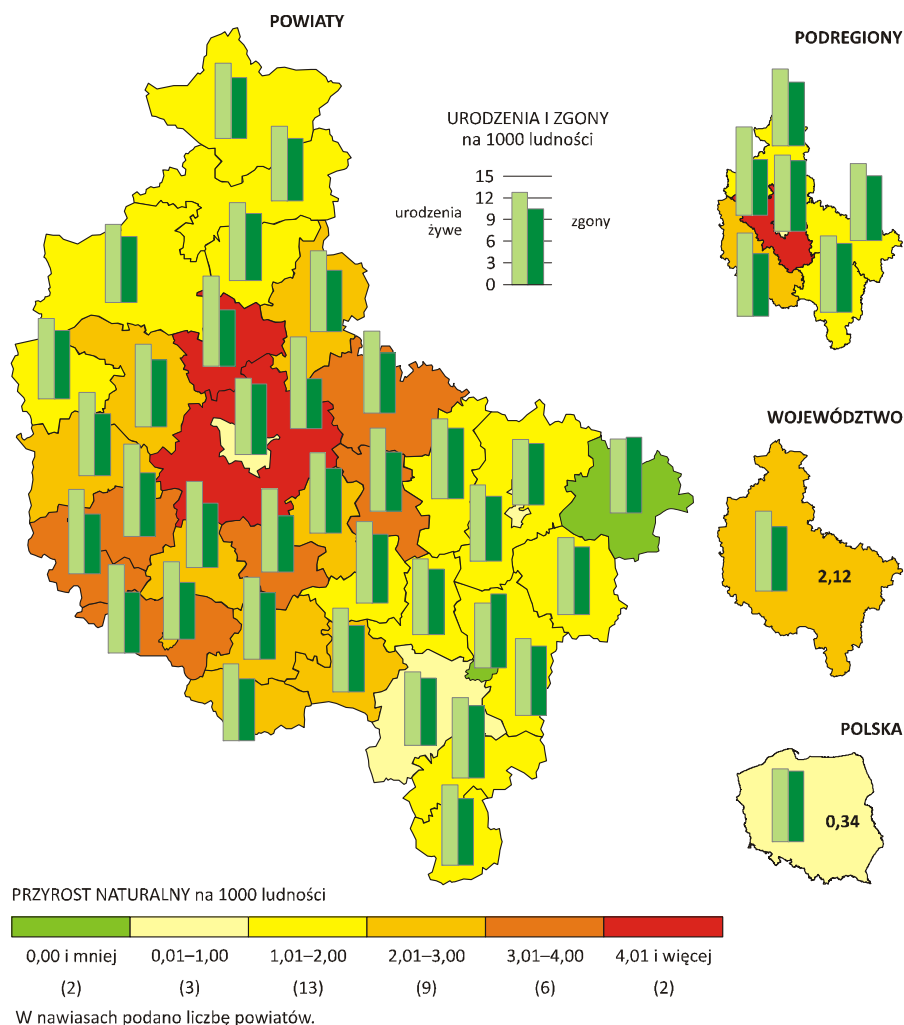
W 2011 r. odnotowano dalsze przesunięcia w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku (zob. wykres 2). Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (0–17 lat) w ciągu roku zmniejszył się o 0,3 p.proc. i wyniósł 19,6%. W grupie ludności produkcyjnej (kobiety w wieku 18–59 lat, mężczyźni 18–64 lata) spadek udziału wyniósł 0,4 p.proc. (do 64,5%). Odsetek ludności poprodukcyjnej (kobiety w wieku 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej) wzrósł w tym czasie o 0,6 p.proc. (do 15,9%). Takie zmiany w strukturze ludności spowodowały wzrost współczynnika obciążenia demograficznego, określającego liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym. W województwie wielkopolskim w 2011 r. współczynnik ten wyniósł 55,1 (wobec 54,2 w 2010 r.) i kształtował się niżej od przeciętnego w kraju (55,8). Największe „obciążenie” osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku nieprodukcyjnym odnotowano w Kaliszu, gdzie współczynnik wyniósł 59,7 (wobec 52,7 w powiecie poznańskim).

Wykres 2. **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII

Istotny wpływ na stan ludności mają zjawiska określane jako ruch naturalny. W 2011 r. w województwie wielkopolskim zarejestrowano 38082 urodzenia żywe (o 6,9% mniej niż w 2010 r.) oraz 30755 zgonów (o 0,9% mniej), w tym 139 zgonów niemowląt. Współczynniki liczone na 1000 ludności ukształtowały się na poziomie niższym od obserwowanego w 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych, który w 2010 r. kształtował się na poziomie 11,89‰, w 2011 r. zmniejszył się do 11,04‰, natomiast współczynnik zgonów spadł z 9,02‰ do 8,91‰. Współczynnik przyrostu naturalnego obniżył się z 2,87‰ do 2,12‰, ale nadal był jednym z najwyższych w Polsce, ponad 6-krotnie przewyższając średnią krajową. Poziom współczynników demograficznych nie jest jednakowy na obszarze całego województwa (zob. wykres 3). Największą przewagę urodzeń żywych nad zgonami (w odniesieniu do liczby mieszkańców) obserwowano w powiatach poznańskim (gdzie współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł 5,77‰) i obornickim (4,75‰). Ujemny przyrost naturalny zanotowano tylko w dwóch powiatach: w Kaliszu (-1,21‰) i powiecie kolskim (-0,26‰).

Wykres 3. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2011 R.

Wielkopolskie jest województwem o stosunkowo dużym natężeniu migracji. W 2011 r. odpływ w ruchu wewnętrznym dotyczył tu 40443 osób, natomiast napływ migracyjny objął 42330 osób. Większą liczebność migrantów (przybywających i emigrujących łącznie) zanotowano jedynie w województwach mazowieckim i śląskim. Różnica między napływem a odpływem migracyjnym w ruchu wewnętrznym w województwie wielkopolskim wyniosła 1887 osób, co lokowało ten region na 4. miejscu po województwach: mazowieckim (13700 osób), małopolskim (3783 osoby) i pomorskim (2618 osób). Dodatkowo saldo migracyjne zanotowano jeszcze tylko w województwie dolnośląskim (1559 osób), natomiast w pozostałych województwach odpływ migracyjny przewyższał napływ. Najwięcej przemieszczeń migracyjnych (ponad 80%) dokonuje się w ramach województwa zamieszkania. Dla Wielkopolan opuszczających własne województwo cel migracyjny najczęściej stanowiły województwa: dolnośląskie, mazowieckie i kujawsko-pomorskie. Do województwa wielkopolskiego migrowali przede wszystkim mieszkańcy województw: kujawsko-pomorskiego, dolnośląskiego, zachodniopomorskiego i lubuskiego. Z zagranicy (głównie z Wielkiej Brytanii, Niemiec i Irlandii) w celach migracyjnych przybyło tu 725 osób (o 9,7% więcej niż w 2010 r.), natomiast za granicą (głównie w Niemczech i Wielkiej Brytanii) zamieszkało na stałe 1207 mieszkańców województwa wielkopolskiego (o 10,3% więcej niż przed rokiem). Saldo migracji stałej (wewnętrznej i zewnętrznej), liczone na 1000 ludności, w 2011 r. wyniosło +0,41‰ (wobec +0,37‰ przed rokiem oraz -0,11‰ w kraju). W wielkopolskich miastach saldo było ujemne (-3,09‰ wobec -3,06‰ w 2010 r.), natomiast na wsi – dodatnie (+4,82‰ wobec +4,75‰). Największy napływ migracyjny zanotowano w powiecie poznańskim, gdzie współczynnik migracji stałej ukształtował się na poziomie +17,10‰, natomiast duży odpływ wystąpił w Koninie i Poznaniu, gdzie saldo migracji stałej na 1000 ludności było ujemne i wyniosło, odpowiednio: -6,42‰ oraz -4,50‰.

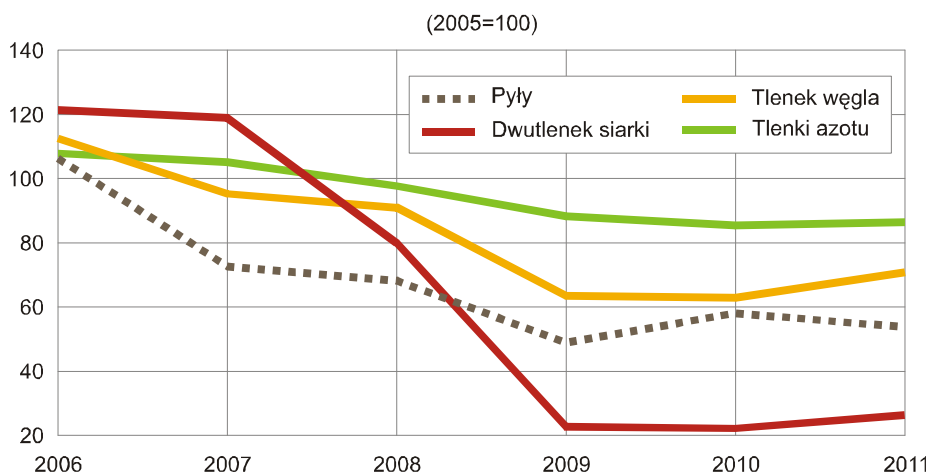
Ochrona środowiska

Na jakość życia mieszkańców w istotny sposób wpływa stan środowiska naturalnego. W 2011 r. zakłady uznane za szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza w województwie wielkopolskim wyemitowały 5,2 tys. ton zanieczyszczeń pyłowych, pochodzących głównie ze spalania paliw (88,5%). W porównaniu z poprzednim rokiem emisja pyłów zmniejszyła się o 7,6%, przy średnim spadku w kraju o 8,0%. Zanieczyszczenia wyemitowane w województwie wielkopolskim stanowiły, podobnie jak przed rokiem, 9,0% krajowej emisji pyłów.

W 2011 r. w województwie wielkopolskim do atmosfery wyemitowano łącznie 16702,2 tys. ton zanieczyszczeń gazowych, tj. o 0,6% mniej niż przed rokiem. Zasadniczą część tych zanieczyszczeń (99,5%) stanowił dwutlenek węgla, którego emisja w porównaniu z 2010 r. zmniejszyła się o 0,6%. Więcej niż przed rokiem wyemitowano tlenków azotu (o 1,1%), dwutlenku siarki (o 18,7%), tlenku węgla (o 12,7%), ograniczono natomiast emisję metanu (o 1,4%); zob. wykres 4.

Na 1 km² w 2011 r. wyemitowano przeciętnie 0,2 ton zanieczyszczeń pyłowych, tj. tyle samo co przed rokiem oraz 2,9 ton zanieczyszczeń gazowych, bez dwutlenku węgla (2,7 ton w 2010 r.). Podobnie jak przed rokiem, największe przemysłowe zanieczyszczenia powietrza wyemitowały przedsiębiorstwa działające na terenie powiatu tureckiego (39,1% ogółu zanieczyszczeń pyłowych i 26,3% zanieczyszczeń gazowych), a także jednostki zlokalizowane w Koninie (12,7% i 53,3%) oraz Poznaniu (9,4% i 9,6%).

Wykres 4. **EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**

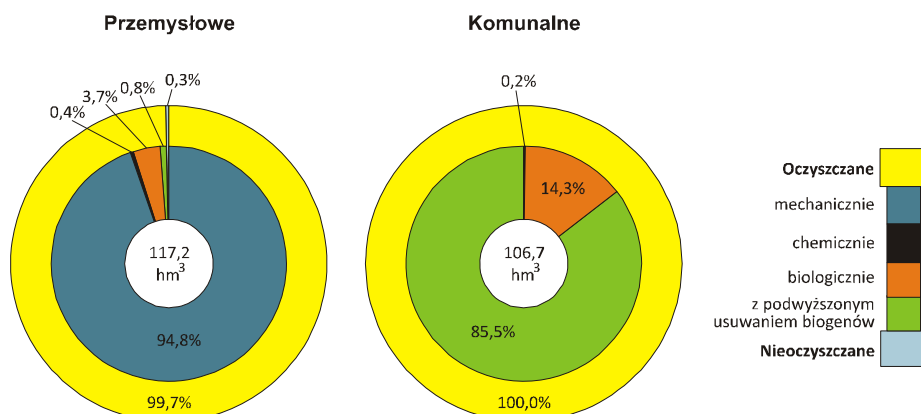
W 2011 r. za szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza atmosferycznego uznano 130 zakładów, tj. o 2 więcej niż przed rokiem. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadało 87 zakładów, a do redukcji zanieczyszczeń gazowych – 19 zakładów. W zainstalowanych urządzeniach zatrzymano bądź zneutralizowano 1644,9 tys. ton pyłów i 127,8 tys. ton zanieczyszczeń gazowych. Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych w województwie wielkopolskim w 2011 r. wyniósł średnio 99,7%, tj. o 0,1 p.proc. więcej niż przed rokiem, a jednocześnie tyle samo co w kraju. Całkowitą redukcję pyłów przeprowadzono w powiecie grodziskim. W wysokim stopniu zanieczyszczenia pyłowe zredukowano również w Koninie (99,9%) i Poznaniu (99,6%) oraz w powiatach tureckim (99,6%) i czarnkowsko-trzcieńskim (99,2%). Stopień redukcji zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w całym województwie wielkopolskim wyniósł 59,8%, tj. o 0,9 p.proc. mniej niż w 2010 r. i o 0,4 p.proc. mniej niż w kraju. W najwyższym stopniu zanieczyszczenia gazowe zostały zredukowane w powiecie wągrowieckim (97,8%), a także w Koninie (85,4%) oraz w powiatach ostrzeszowskim (80,0%) i poznańskim (50,0%).

W 2011 r. na obszarze województwa wielkopolskiego do wód powierzchniowych lub do ziemi odprowadzono łącznie 1713,6 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych, co w skali kraju stanowiło 18,1%. Więcej ścieków wytworzyło tylko województwo mazowieckie (27,0%). Ilość odprowadzonych ścieków była o 19,8% większa niż w 2010 r., przy średnim wzroście w kraju o 2,9%. Przeważały ścieki przemysłowe; bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do

ziemi trafiło ich 1606,9 hm³, z czego 92,7% stanowiły wody chłodnicze, niewymagające oczyszczania (w kraju ich udział wynosił średnio 87,7%). Ilość zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lub ziemi bezpośrednio z zakładów przemysłowych w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 21,3%, przy średnim wzroście w kraju o 3,9%. Więcej ścieków niż przed rokiem odprowadzono też siecią kanalizacyjną, ale wzrost nie był w tym wypadku duży (o 1,0%, przy spadku w kraju o 3,0%).

Z ogółu ścieków wytworzonych w 2011 r. w województwie wielkopolskim oczyszczenia wymagało 223,9 hm³, w tym 106,7 hm³ ścieków komunalnych. Zadanie to zrealizowano w 99,8%, czyli w znacznie większym zakresie niż przeciętnie w kraju (92,3%).

Wykres 5. **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA W 2011 R.**

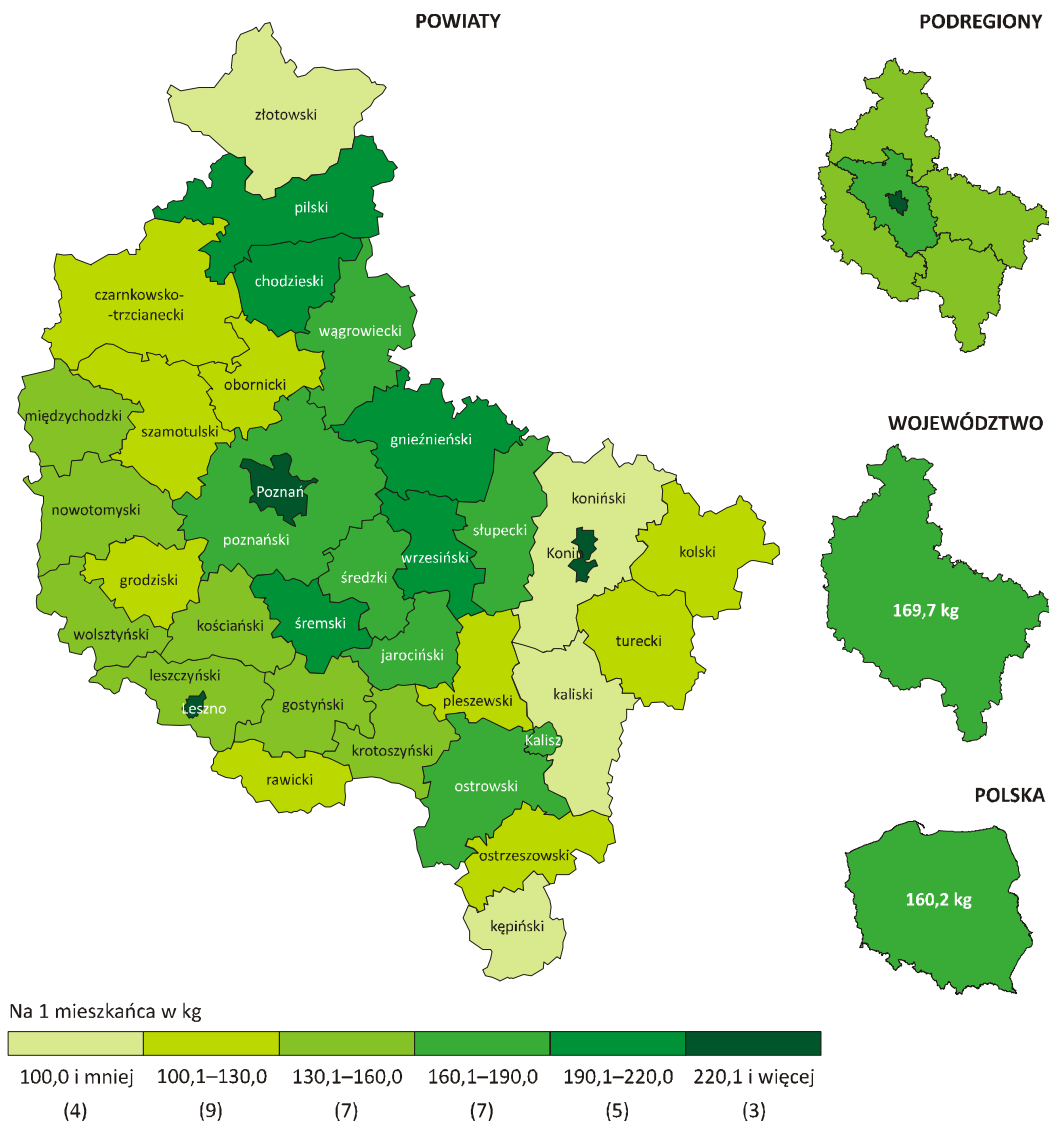

Spośród ogółu ścieków oczyszczonych w województwie wielkopolskim blisko połowa została oczyszczona metodą mechaniczną (49,8% wobec 29,9% w kraju). Duże znaczenie miało również oczyszczanie z podwyższonym usuwaniem biogenów (41,2% wobec 49,3%). W mniejszym zakresie do procesu oczyszczania ścieków wykorzystano metodę biologiczną (8,8% wobec 15,4% w kraju).

W 2011 r. w województwie wielkopolskim działało 417 oczyszczalni ścieków, w tym 315 komunalnych, z których korzystało 63,3% ogółu mieszkańców (w kraju 65,7%). W większości powiatów udział był mniejszy od średniej wojewódzkiej. Najwięcej mieszkańców korzystało z oczyszczalni ścieków w miastach na prawach powiatu: Lesznie (99,6% ogólnej liczby ludności), Koninie (94,5%), Poznaniu (90,6%) oraz Kaliszu (82,3%), a spośród powiatów ziemskich – w pilskim (78,0%), jarocińskim (76,4%) i śremskim (71,4%).

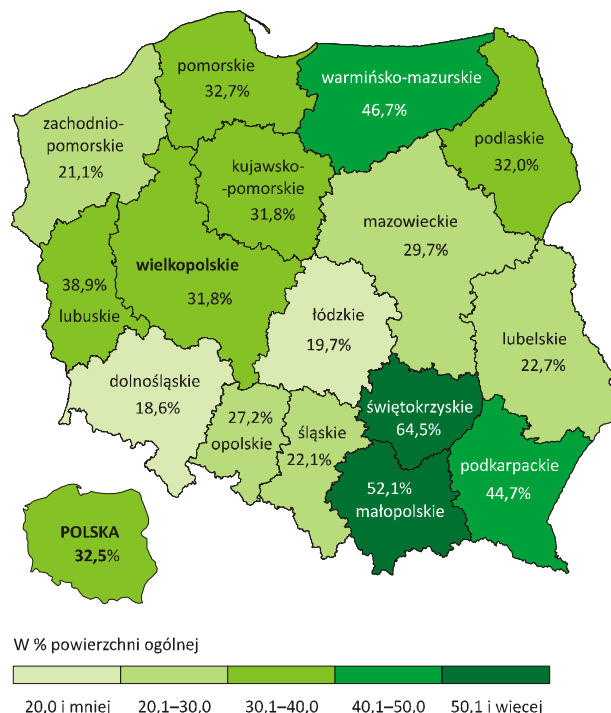
W 2011 r. w całym województwie wielkopolskim zakłady oczyszczania zebrały 824,7 tys. ton odpadów komunalnych zmieszanych, z tego 585,5 tys. ton z gospodarstw domowych. W przeliczeniu na 1 mieszkańca przypadało 169,7 kg odpadów, tj. o 0,2 kg więcej niż w 2010 r. Najwięcej odpadów na 1 mieszkańca wytworzyli mieszkańcy miast na prawach powiatu: Poznania – blisko 253 kg, Leszna – 246 kg i Konina – 221 kg, a także powiatów ziemskich: śremskiego – 218 kg, wrzesińskiego – 214 kg, chodzieskiego – 212 kg i gnieźnieńskiego – 200 kg (zob. wykres 6). Z każdym rokiem coraz powszechniejsze staje się selekcjonowanie odpadów. W 2011 r. zebrano 103,7 tys. ton odpadów komunalnych wyselekcjonowanych, tj. o 10,0% więcej niż przed rokiem. Przeważającą część odpadów powstałych w wyniku działalności bytowo-gospodarczej ludności (98,4%) unieszkodliwiono, przede wszystkim poprzez składowanie na zorganizowanych składowiskach (88,6% ogółu zebranych odpadów zmieszanych), ale także w procesach mechaniczno-biologicznego przetwarzania (7,7%). Ponadto 2,1% odpadów komunalnych unieszkodliwiono biologicznie, a 1,6% wysegregowano ze zmieszanych odpadów. Według stanu na koniec 2011 r., w województwie wielkopolskim czynnych było 68 składowisk o łącznej powierzchni 278,2 ha.

Wykres 6. **ZMIESZANE ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a Z GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2011 R.**

Według stanu na koniec roku 2011, powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona zajmowała w województwie wielkopolskim 948,3 tys. ha, co stanowiło 31,8% powierzchni ogólnej, czyli wielkość zbliżoną do średniej krajowej – 32,5% (zob. wykres 7). W 13 powiatach obszar objęty ochroną prawną ze względu na szczególne walory przyrodnicze zajmował większą powierzchnię niż przeciętnie w województwie. Przodował pod tym względem powiat ostrzeszowski, gdzie obszar taki stanowił 84,3% całkowitej powierzchni powiatu, ale znacznym udziałem (ponad połowa powierzchni) charakteryzowały się też powiaty: ostrowski (69,5%), międzychodzki (67,5%), wolsztyński (64,3%) i leszczyński (52,0%).

Wykres 7. **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII

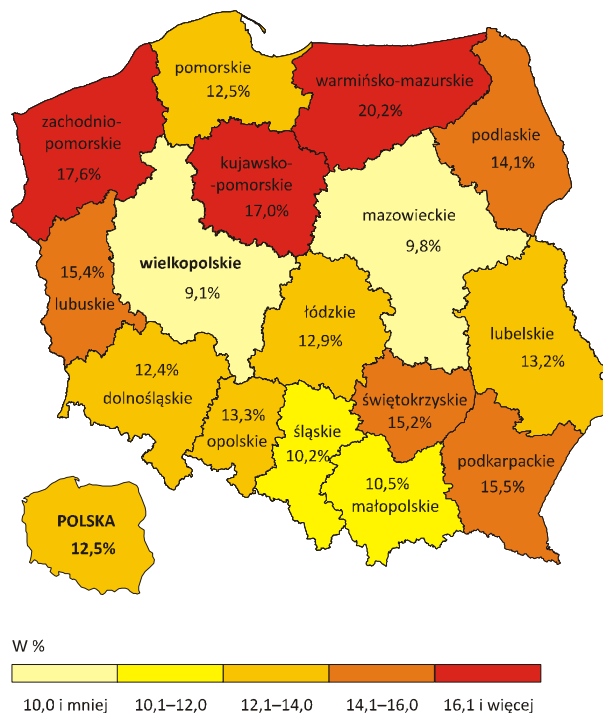
Liczba pomników przyrody w ciągu roku zmniejszyła się o 32 i w końcu 2011 r. obejmowała 3777 obiektów. Najczęściej za pomniki przyrody uznawane były pojedyncze drzewa (3142; o 50 mniej niż przed rokiem). Najwięcej pomników przyrody zarejestrowano w powiatach poznańskim (495 obiektów), międzychodzkiem (320) i nowotomyskim (230).

Rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy w województwie wielkopolskim, pomimo obserwowanego w ciągu roku wzrostu bezrobocia, przedstawia się korzystniej niż w większości pozostałych województw. Według stanu na koniec 2011 r., liczba pracujących w gospodarce narodowej (uwzględniając pracujących w rolnictwie indywidualnym) wynosiła tu 1350,2 tys. i w stosunku do poprzedniego roku wzrosła o 1,7%. Pracujący stanowili 39,1% ogółu mieszkańców województwa wielkopolskiego (o 0,6 p.proc. więcej niż w 2010 r.) i 9,7% ogólnej liczby pracujących w kraju (przed rokiem 9,6%). Pod tym względem wielkopolskie wyprzedziły jedynie dwa województwa: mazowieckie (16,3%; wzrost o 0,1 p.proc.) i śląskie (11,8%; spadek o 0,1 p.proc.). Najwięcej osób pracowało w przemyśle i budownictwie (31,8%), a jedną czwartą wszystkich pracujących (25,1%) skupiały 4 sekcje: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim w końcu grudnia 2011 r. wyniosła 9,1% (przed rokiem 9,2%) i była najniższa w Polsce, o 3,4 p.proc. niższa od wskaźnika krajowego (12,5%). Stopę bezrobocia poniżej 10% odnotowano jeszcze tylko w województwie mazowieckim (9,8%), natomiast wskaźnik nieco wyższy, ale kształtujący się niżej od przeciętnego w kraju, osiągnęły województwa: śląskie (10,2%), małopolskie (10,5%) i dolnośląskie (12,4%). Najtrudniejsza sytuacja utrzymała się w województwie warmińsko-mazurskim, gdzie stopa bezrobocia była ponad 2-krotnie wyższa aniżeli w województwie wielkopolskim (zob. wykres 8).

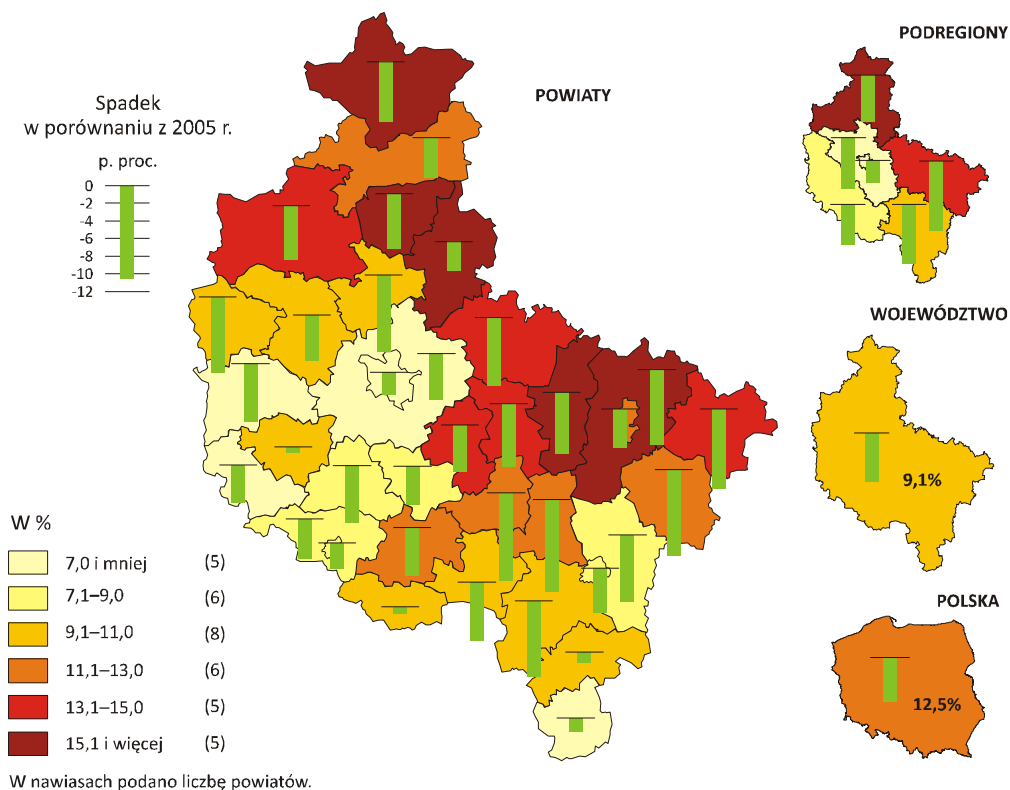
Wykres 8. **STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII

Stosunkowo niska stopa bezrobocia rejestrowanego, rozpatrywana dla województwa jako całości, nie oddaje rozmiarów tego zjawiska na niższych szczeblach podziału terytorialnego (zob. wykres 9). W 2011 r. najniższy poziom tego wskaźnika odnotowano w powiecie poznańskim (3,6% wobec 3,5% w 2010 r.) oraz w Poznaniu (3,6%, tak samo jak przed rokiem), natomiast najwyższy obserwowano w powiatach: wągrowieckim (20,5% wobec 18,7%), złotowskim (18,5% wobec 18,8% przed rokiem), konińskim (17,5% wobec 18,1%) i śłupeckim (16,8% wobec 16,4%).

Według stanu na koniec grudnia 2011 r., ewidencja powiatowych urzędów pracy w województwie wielkopolskim obejmowała 135,0 tys. bezrobotnych, tj. o 0,2% mniej niż w końcu 2010 r. Spośród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, największy przyrost w skali roku dotyczył kategorii bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Udział tej grupy w całej populacji zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się o 3,9 p.proc. (do 27,0%), przy wzroście liczby bezrobotnych w tej kategorii o 16,4%. W ciągu roku zwiększył się także odsetek długotrwale bezrobotnych, tj. osób, które w okresie ostatnich 2 lat pozostawały w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie ponad 12 miesięcy, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy (o 3,2 p.proc., do 43,2%), wzrósł również udział kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka (o 1,0 p.proc., do 9,9%), osób samotnie wychowujących co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia (o 0,8 p.proc., do 9,1%), osób w wieku powyżej 50 lat (o 0,7 p.proc., do 19,7%) oraz niepełnosprawnych (o 0,3 p.proc., do 5,6%). Zmniejszył się natomiast odsetek bezrobotnych w wieku do 25 lat (o 1,1 p.proc., do 24,2%) oraz osób bez doświadczenia zawodowego (o 1,0 p.proc., do 22,1%) i bez wykształcenia średniego (o 0,2 p.proc., do 56,3%).

Wykres 9. **STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII

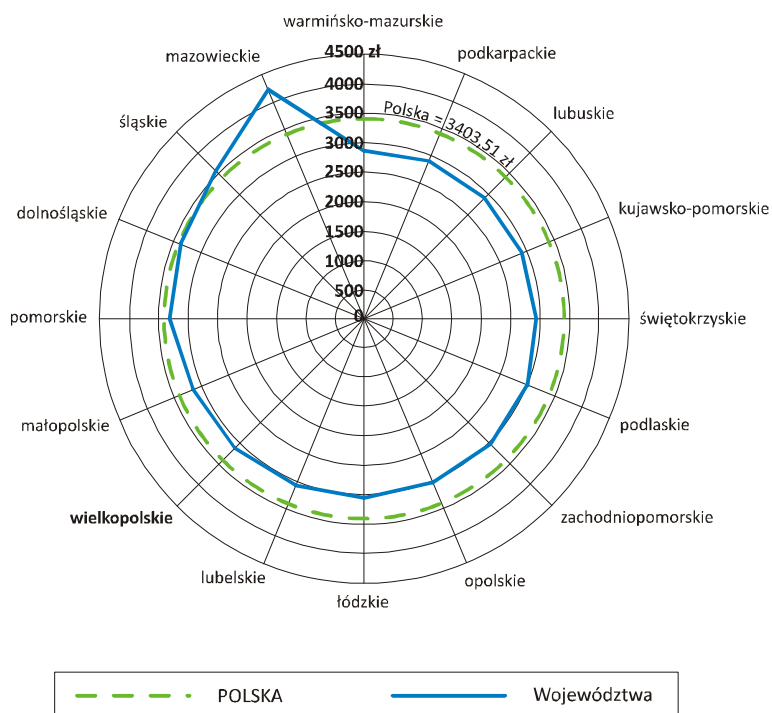
Wydatki Funduszu Pracy w województwie wielkopolskim w 2011 r. wyniosły 383,6 mln zł, tj. o 40,1% mniej niż w 2010 r. Ponad połowę środków przeznaczono na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych (58,3%; w 2010 r. 38,6%), a 34,6% (przed rokiem 56,4%) na realizację programu promocji zatrudnienia. W ramach tego programu samorządy powiatów najwięcej środków przeznaczyły na wypłatę stypendiów i składek na ubezpieczenia społeczne (43,9%). Istotny udział w tej grupie wydatków miały także wypłaty środków na podjęcie działalności gospodarczej (24,6%) oraz refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego (9,0%). Z ogólnej kwoty środków wydatkowanych w ramach programu promocji zatrudnienia 42,7% dotyczyło bezrobotnych do 25 roku życia, a 11,0% – osób w wieku powyżej 50 lat.

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W roku 2011 przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w województwie wielkopolskim wyniosło 3101,33 zł i w stosunku do poprzedniego roku zwiększyło się o 5,2%. W kraju wzrost był nieco większy (wynosił 5,6%), a przeciętne wynagrodzenie ukształtowało się na poziomie 3403,51 zł.

Podobnie jak w większości województw, w wielkopolskim wynagrodzenie było mniejsze niż przeciętnie w kraju (zob. wykres 10). Wyższe wynagrodzenie otrzymywali zatrudnieni w sektorze publicznym (3814,87 zł; o 33,1% wyższe niż w sektorze prywatnym). Najlepiej byli wynagradzani zatrudnieni w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (gdzie przeciętne wynagrodzenie było o 90,3% wyższe niż średnio w województwie), górnictwo i wydobywanie (o 62,2% wyższe od średniej) oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 55,4% wyższe od średniej). Na stosunkowo niskim poziomie kształtowało się wynagrodzenie zatrudnionych w sekcjach zakwaterowanie i gastronomia (o 37,7% poniżej przeciętnego wynagrodzenia w województwie) oraz administrowanie i działalność wspierająca (o 33,2% poniżej średniej).

Wykres 10. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**

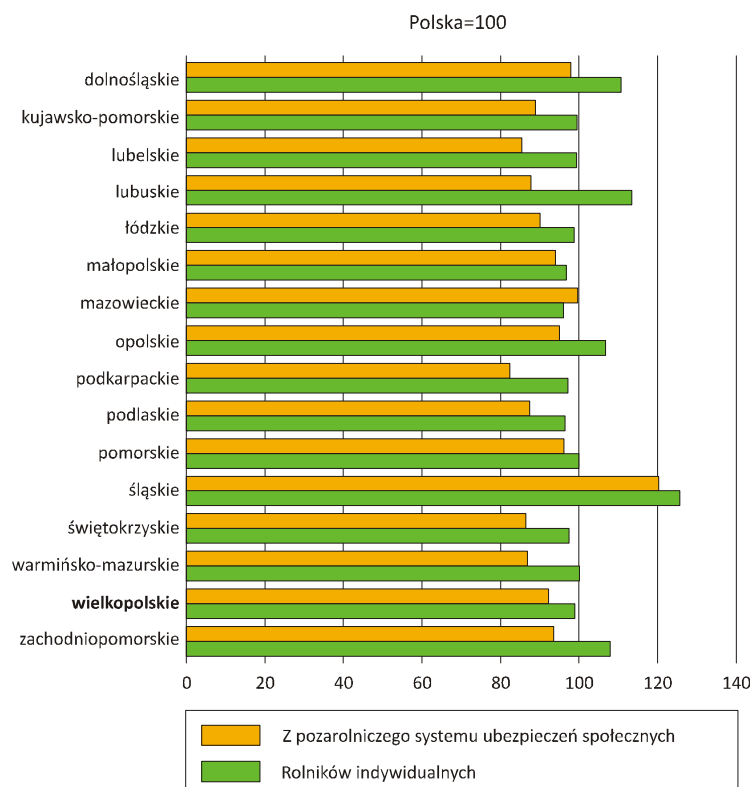

Biorąc pod uwagę jednostki gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9, stwierdza się, że przeciętne wynagrodzenie w województwie wielkopolskim w 2011 r. kształtowało się na poziomie 3284,41 zł. W większości powiatów przeciętne wynagrodzenie było niższe od notowanego dla województwa. Podobnie jak przed rokiem, poziom ten przekroczyły tylko 4 powiaty: Poznań (o 21,4% wyżej aniżeli w województwie), Konin (o 3,5% wyżej) oraz kolski (o 3,1% wyżej) i poznański (o 0,9% wyżej). Najniżej przeciętne wynagrodzenie kształtowało się w powiatach: kępińskim (o 32,3% niżej aniżeli w województwie), jarocińskim (o 22,4% niżej), rawickim (o 21,6% niżej) i wolsztyńskim (o 21,0% niżej).

W 2011 r. przeciętna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wielkopolskim wyniosła 1591,83 zł, tj. o 7,8% mniej niż średnio w kraju (zob. wykres 11). W województwie wielkopolskim emerytura rosła w podobnym tempie co przeciętne wynagrodzenie (w porównaniu z poprzednim rokiem wzrost o 5,1%; wynagrodzenie o 5,2%),

Na bardziej wyrównanym poziomie kształtowały się emerytury i renty rolników indywidualnych. Świadczenia uzyskiwane z tego tytułu w województwie wielkopolskim w 2011 r. wyniosły średnio 975,62 zł wobec 986,24 zł w kraju.

Wykres 11. **PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**

Budżety gospodarstw domowych

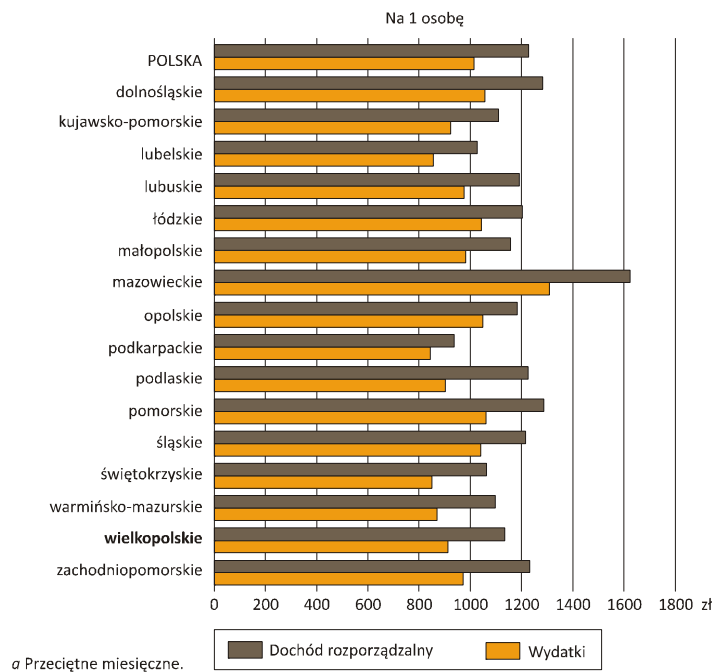
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2011 r. w województwie wielkopolskim wyniósł 1135,02 zł wobec 1226,95 zł w Polsce. Wśród pozostałych województw wielkopolskie plasowało się pod tym względem na 11. miejscu, o dwie pozycje niżej niż przed rokiem (zob. wykres 12). W porównaniu z rokiem 2010 kwota dochodów rozporządzalnych na osobę w województwie wielkopolskim zwiększyła się o 0,8%, przy średnim wzroście w kraju o 2,9%. Również dochód do dyspozycji, w kwocie 1102,85 zł, był mniejszy niż przeciętnie w Polsce, gdzie kształtował się na poziomie 1183,66 zł.

Przeciętne miesięczne nominalne wydatki gospodarstwa domowego na osobę w 2011 r. w województwie wielkopolskim wyniosły 913,66 zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyły się o 1,4% (w kraju 1015,12 zł; wzrost o 2,4%). Relacja przeciętnych miesięcznych wydatków na osobę do dochodu rozporządzalnego w województwie wielkopolskim kształtowała się na poziomie 80,5% wobec 82,7% w kraju. Najwięcej w przeliczeniu na osobę wydatkowały gospodarstwa domowe w województwie mazowieckim, a kwota przeciętnych wydatków była tam o blisko 395 zł większa niż w wielkopolskim. Pod względem wielkości przeciętnych wydatków na osobę, podobnie jak w przypadku dochodu rozporządzalnego, wielkopolskie zajmowało dopiero 11. pozycję w kraju, tak samo jak w 2010 r. (zob. wykres 12).

W 2011 r. w województwie wielkopolskim obserwowano pogorszenie wskaźników zagrożenia ubóstwem materialnym, wyznaczonych na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym, określający procentowy udział osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej minimum egzystencji, wyniósł 9,2% (o 2,6 p.proc. więcej niż przed rokiem) wobec 6,7% w kraju i 3,2% w sąsiednim województwie lubuskim. Ubóstwo relatywne, którego granicę ustalono na poziomie 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych, w województwie wielkopolskim dotyczyło 20,9% osób w gospodarstwach domowych (o 2,5 p.proc. więcej niż w 2010 r.), przy średniej ogólnopolskiej 16,7% i najniższym odsetku (10,3%) w województwie opolskim. Poniżej tzw. ustawowej granicy ubóstwa (wyznaczonej przez kwotę, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy

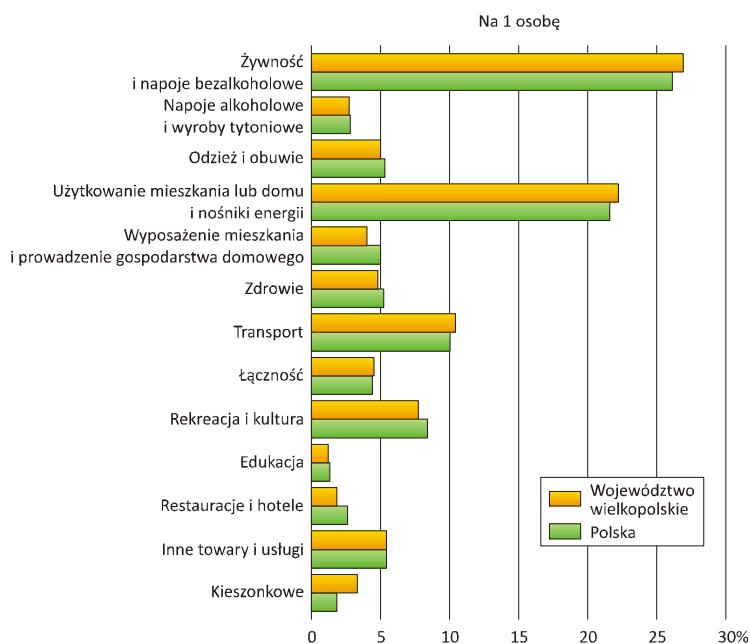
społecznej) żyło w województwie wielkopolskim 9,1% osób w gospodarstwach domowych, tj. o 0,9 p.proc. więcej niż w 2010 r. oraz o 2,6 p.proc. więcej niż przeciętnie w kraju. Inaczej niż przed rokiem, odsetek osób w gospodarstwach domowych skrajnie ubogich przewyższał odsetek osób w gospodarstwach o wydatkach poniżej ustawowej granicy ubóstwa (9,2% wobec 9,1%; w 2010 r. 6,6% wobec 8,2%).

Wykres 12. **DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY^a I WYDATKI^a W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**

Struktura wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie wielkopolskim kształtowała się podobnie jak w kraju (zob. wykres 13).

Wykres 13. **STRUKTURA WYDATKÓW NA TOWARY I USŁUGI KONSUMPCYJNE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2011 R.**

Tak jak w poprzednich latach, w 2011 r. gospodarstwa domowe najczęściej przeznaczały na zakup żywności i napojów bezalkoholowych (26,0% ogółu wydatków na osobę wobec 25,6% w 2010 r. i 25,0% w kraju) oraz na użytkowanie mieszkania i nośniki energii (21,5% wobec 21,9% przed rokiem i 20,7% w kraju).

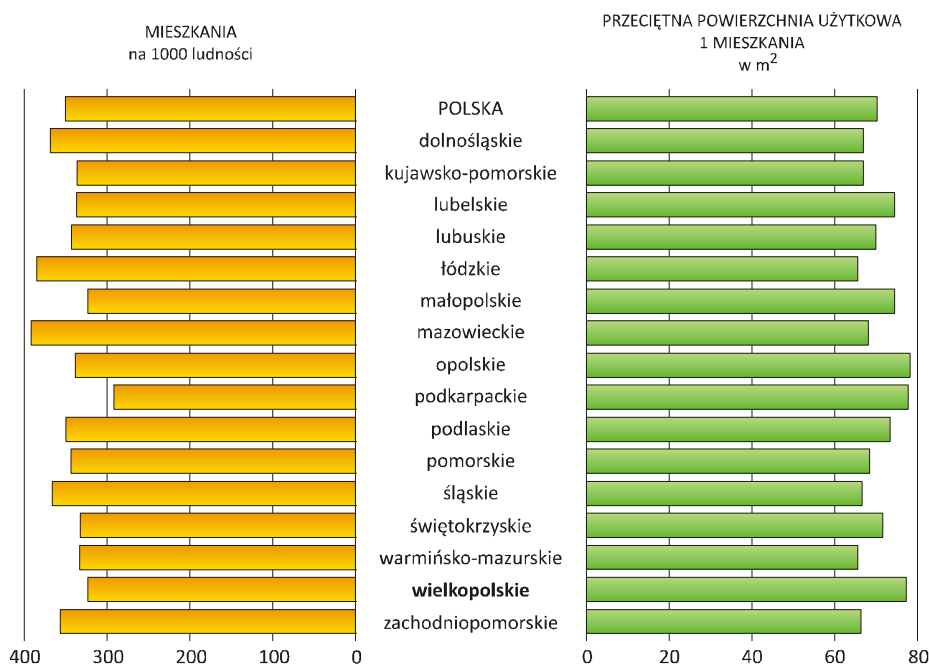
Z każdym rokiem zmienia się stan wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania. W porównaniu z rokiem 2010 najbardziej zwiększył się odsetek gospodarstw domowych wyposażonych: w odbiorniki telewizyjne inne niż kineskopowe (44,8% gospodarstw domowych; wzrost udziału o 11,3 p.proc.), w komputery z dostępem do Internetu (64,3%; wzrost o 4,9 p.proc.), w tym szerokopasmowym (52,8%; wzrost o 3,5 p.proc.), w komputery osobiste (69,6%; wzrost o 3,8 p.proc.), w tym laptopy (37,1%; wzrost o 10,1 p.proc.) oraz w zmywarki do naczyń (20,7%; wzrost o 3,1 p.proc.).

Zasoby mieszkaniowe

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, w województwie wielkopolskim było 1114,5 tys. mieszkań (bez mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej). Pod względem wielkości zasobów mieszkaniowych wielkopolskie plasowało się na 3. miejscu po województwach mazowieckim i śląskim. Najwięszymi zasobami dysponowały Poznań (237,2 tys. mieszkań) oraz powiat poznański (105,2 tys. mieszkań).

Mieszkania w województwie wielkopolskim miały średnio 4 izby (w kraju 3,76) i przeciętną powierzchnię użytkową 77,4 m², tj. o 7,2 m² większą od średniej krajowej. Większą powierzchnię wykazano tylko w dwóch województwach: opolskim (78,2 m²) i podkarpackim (77,8 m²); zob. wykres 14.

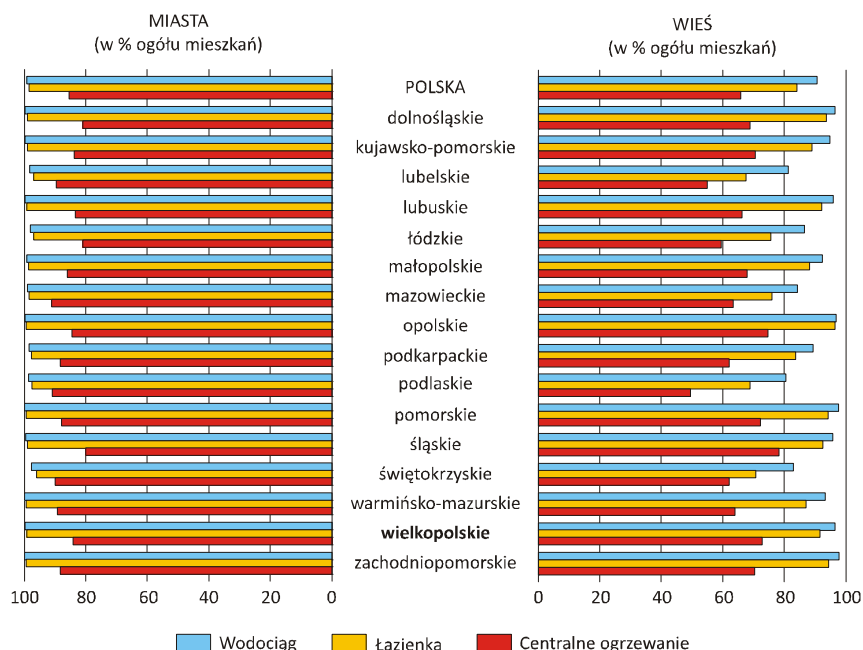
Wykres 14. **ZASOBY MIESZKANIOWE^a W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III.

W porównaniu z NSP 2002 w województwie wielkopolskim odnotowano dalsze zmiany w wyposażeniu lokali mieszkalnych w podstawowe instalacje. W 2011 r. przez wodociągi było obsługiwanych 98,6% mieszkań (97,3% według NSP 2002). Ustęp spłukiwany posiadało 98,1% mieszkań (89,9% w 2002 r.), łazienkę miało 96,4% mieszkań (88,4% w 2002 r.), a ciepłą wodę – 86,2% mieszkań (82,5% w 2002 r.). W centralne ogrzewanie wyposażone było 80,2% lokali (77,0% w 2002 r.), a gaz sieciowy miała ponad połowa (52,9%) wszystkich zasobów mieszkaniowych (48,7% w 2002 r.). Wyposażenie mieszkań w instalacje, z uwzględnieniem przekroju „miasto–wieś”, pokazuje wykres 15.

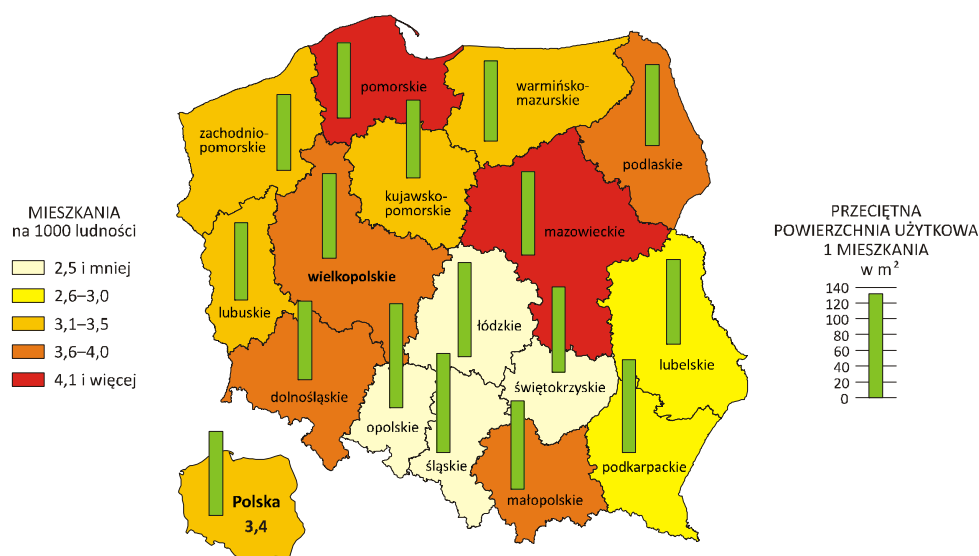
Wykres 15. **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III.

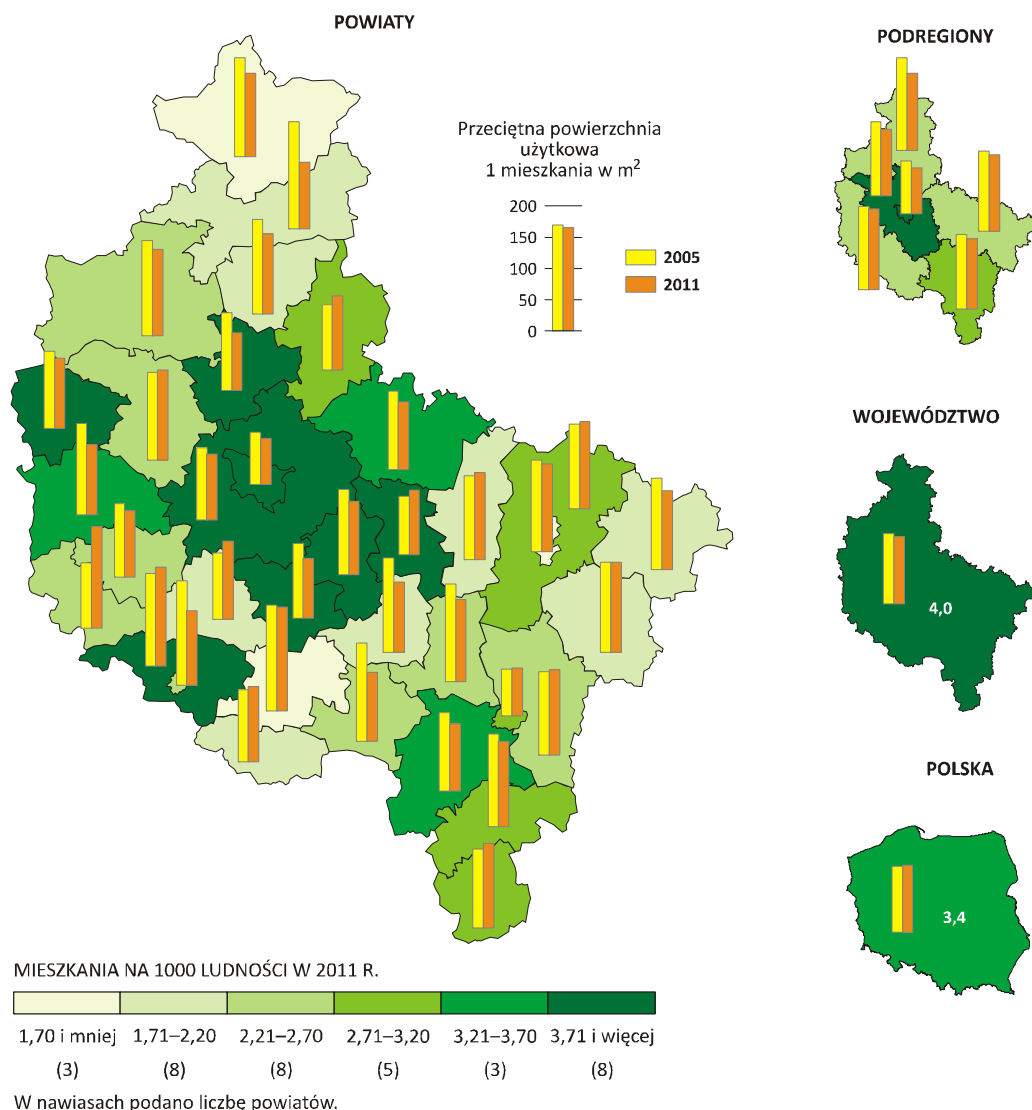
W roku 2011 w województwie wielkopolskim oddano do użytkowania 13,8 tys. mieszkań, tj. o 2,3% więcej niż przed rokiem. W skali kraju stanowiły one 10,5%. Pod względem liczby wybudowanych mieszkań wielkopolskie zajęło 2. miejsce po województwie mazowieckim (25,1 tys. mieszkań, tj. 19,2%). W przeliczeniu na 1000 ludności w województwie wielkopolskim przekazano do eksploatacji średnio 4 mieszkania (3,9 mieszkań w 2010 r.), tj. nieco więcej niż przeciętnie w Polsce (3,4 mieszkań), ale mniej niż w pomorskim (5,2 mieszkań, podobnie jak w 2010 r.) i mazowieckim (4,8 mieszkań wobec 5,5); zob. wykres 16.

Wykres 16. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**

W większości powiatów oddano do użytkowania mniej mieszkań niż przeciętnie województwie (zob. wykres 17). Najwyższy wskaźnik zanotowano w powiecie poznańskim, gdzie na 1000 ludności przypadało 12,9 nowych mieszkań. Średnią wojewódzka (4 mieszkania) przekroczyło jeszcze 5 powiatów: śremski (5,1 mieszkań), leszczyński (4,6 mieszkań), Poznań (4,5 mieszkań) oraz obornicki i międzychodzki (4,3 mieszkań). Najniższy wskaźnik (0,9 mieszkań) zanotowano w Koninie; na 1000 mieszkańców przypadało tam mniej niż 1 nowo wybudowane mieszkanie.

Wykres 17. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**

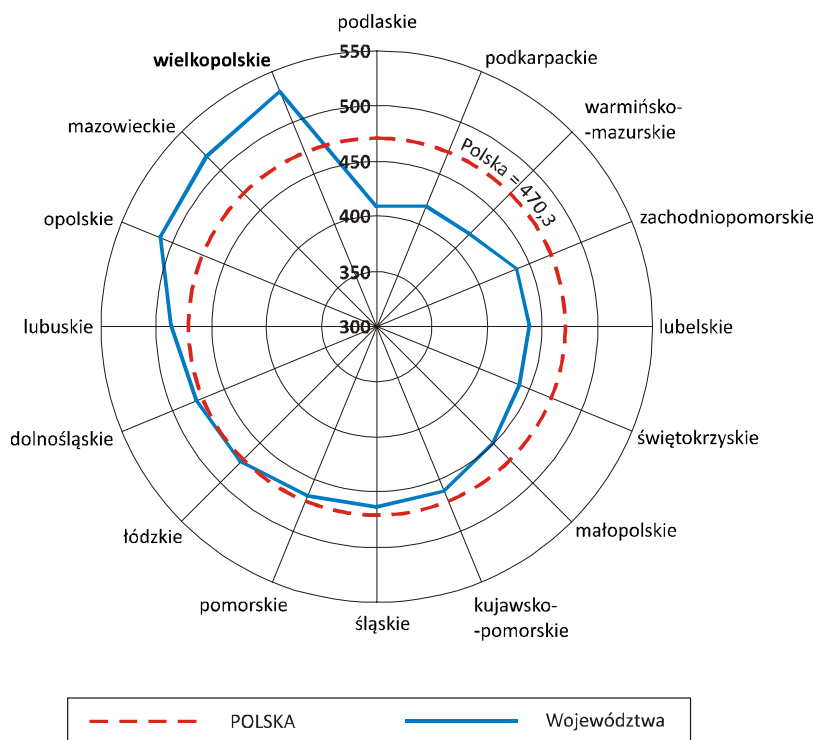
W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw, w 2011 r. w województwie wielkopolskim przekazano do eksploatacji 716 mieszkań (przy średniej dla całego kraju 634 mieszkania), co stanowiło 3. wielkość po województwach pomorskim (962 mieszkania) i mazowieckim (913 mieszkań). Budownictwo mieszkaniowe najintensywniej rozwija się w powiecie poznańskim, gdzie na 1000 zawartych małżeństw przypadało 2569 mieszkań. Wskaźnik wyższy od średniej wojewódzkiej zanotowano jeszcze w powiecie leszczyńskim (892 mieszkania), w Poznaniu (864 mieszkania) oraz w powiecie śremskim (760 mieszkań). W pozostałych powiatach wartości tego miernika nie przekraczały średniej wojewódzkiej, a najniższy wskaźnik odnotowano w Koninie, gdzie na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania tylko 176 mieszkań.

Przeciętna powierzchnia użytkowa nowo budowanych mieszkań w województwie wielkopolskim w 2011 r. wynosiła 107,3 m², czyli o 4,1 m² mniej niż w 2010 r., ale podobnie jak średnio w Polsce (107,1 m²). Największe mieszkania oddano do użytkowania w powiatach: gostyńskim (o przeciętnej powierzchni 165,8 m²), wolsztyńskim (162,0 m²) i leszczyńskim (159,1 m²), natomiast najmniejszą powierzchnię miały nowo wybudowane mieszkania w Poznaniu (73,8 m²) i Kaliszu (77,0 m²); zob. wykres 17.

Transport i łączność

Według stanu na koniec 2011 r., w województwie wielkopolskim było zarejestrowanych 1834,1 tys. samochodów osobowych. W ciągu roku przybyło ich blisko 90 tys. (wzrost o 5,1%, podobnie jak w kraju). W przeliczeniu na 1000 ludności przypadało 531 samochodów osobowych, tj. o 25 więcej niż w 2010 r. i o 61 więcej niż przeciętnie w kraju. Wielkopolskie od lat utrzymuje pod tym względem czołową pozycję wśród wszystkich województw (zob. wykres 18); dystans dzielący je od województwa podlaskiego, zajmującego w tym rankingu ostatnią lokatę, w 2011 r. wyniósł 121 samochodów i w ciągu roku zwiększył się o 5.

Wykres 18. **SAMOCHOODY OSOBOWE NA 1000 LUDNOŚCI W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII

W 2011 r. w województwie wielkopolskim było zarejestrowanych 7,4 tys. autobusów (7,4% ich ogólnej liczby w kraju). W porównaniu z poprzednim rokiem w województwie wielkopolskim przybyło 251 autobusów (wzrost o 3,5%; w kraju o 3,4%).

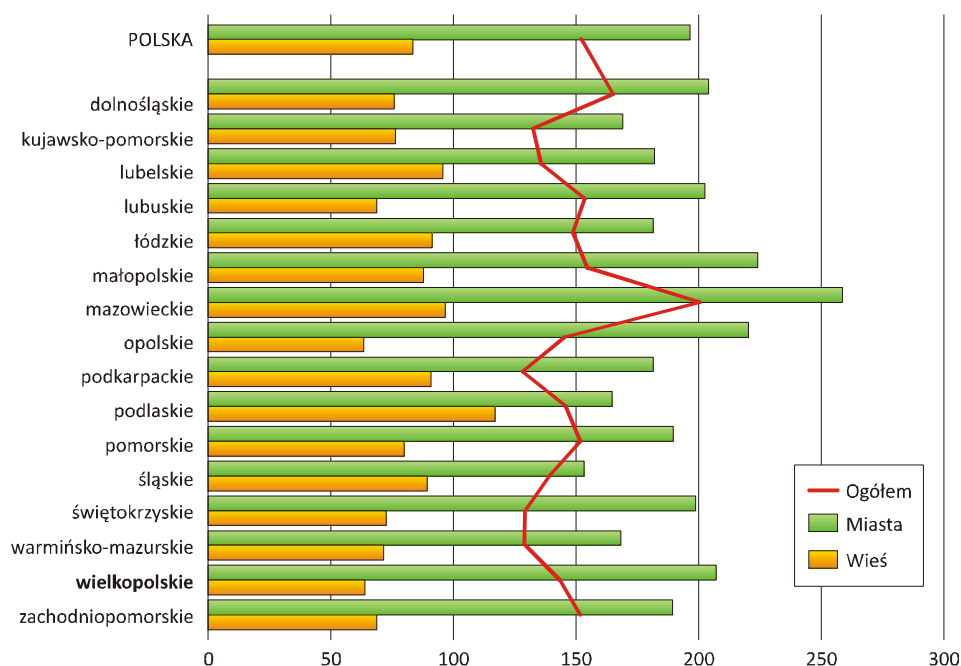
Sieć komunikacji miejskiej w województwie wielkopolskim w 2011 r. obejmowała 4903 km linii, w tym 4719 km linii autobusowych. Pod względem długości linii komunikacyjnych wielkopolskie zajmowało 3. miejsce po województwach śląskim i mazowieckim. Tabor komunikacji miejskiej stanowiło 861 autobusów i 323 tramwaje. Do przewozu osób niepełnosprawnych przystosowane było 631 autobusów i 56 tramwajów.

W 2011 r. na obszarze województwa wielkopolskiego działało 835 placówek pocztowych operatora publicznego, tj. o 10 mniej niż przed rokiem (w całym kraju przybyło w tym czasie 18 placówek). Nadal więcej placówek pocztowych było na wsi niż w mieście. W 2011 r. w województwie wielkopolskim na 1 placówkę pocztową przypadało średnio 4138 osób (w kraju 1 placówka obsługiwała przeciętnie 4597 osób). W miastach wskaźnik był wyższy i wynosił 4751 osób wobec 3562 osób na wsi (w Polsce 5841 wobec 3460).

Operatorzy niepubliczni prowadzili w województwie wielkopolskim 328 placówek pocztowych, tj. 7,5% wszystkich jednostek tego typu w Polsce. Więcej placówek miały tylko województwa: śląskie, mazowieckie, dolnośląskie i małopolskie. Większość placówek (317, tj. 96,6%) znajdowała się w miastach. Na 1 placówkę operatora niepublicznego w województwie wielkopolskim w 2011 r. przypadało 10535 osób wobec 8829 w kraju (w miastach, odpowiednio: 6069 osób wobec 5531 w kraju).

Liczba abonentów telefonicznych operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej (standardowe łącza główne) w 2011 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 495,9 tys. i w stosunku do poprzedniego roku zmniejszyła się o 13,9% (w kraju o 16,7%). W miastach liczba abonentów była o 14,8% mniejsza niż przed rokiem, a na wsi zmniejszyła się o 10,2%. Podobnie jak w poprzednich latach, w 2011 r. na 1000 ludności w miastach przypadało ponad 3-krotnie więcej telefonów niż na wsi (odpowiednio: 207,0 wobec 63,8; w kraju 196,5 wobec 83,5). Biorąc pod uwagę ogólną liczbę abonentów telefonicznych operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, wielkopolskie znalazło się na 4. miejscu w Polsce po województwach: mazowieckim, śląskim i małopolskim, ale wskaźnik liczony na 1000 ludności (średnio 143,5 abonentów, przy przeciętnej w kraju 152,1), podobnie jak w 2010 r., lokował ten region dopiero na 10. miejscu (zob. wykres 19).

Wykres 19. **STANDARDOWE TELEFONICZNE ŁĄCZA GŁÓWNE NA 1000 LUDNOŚCI W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII

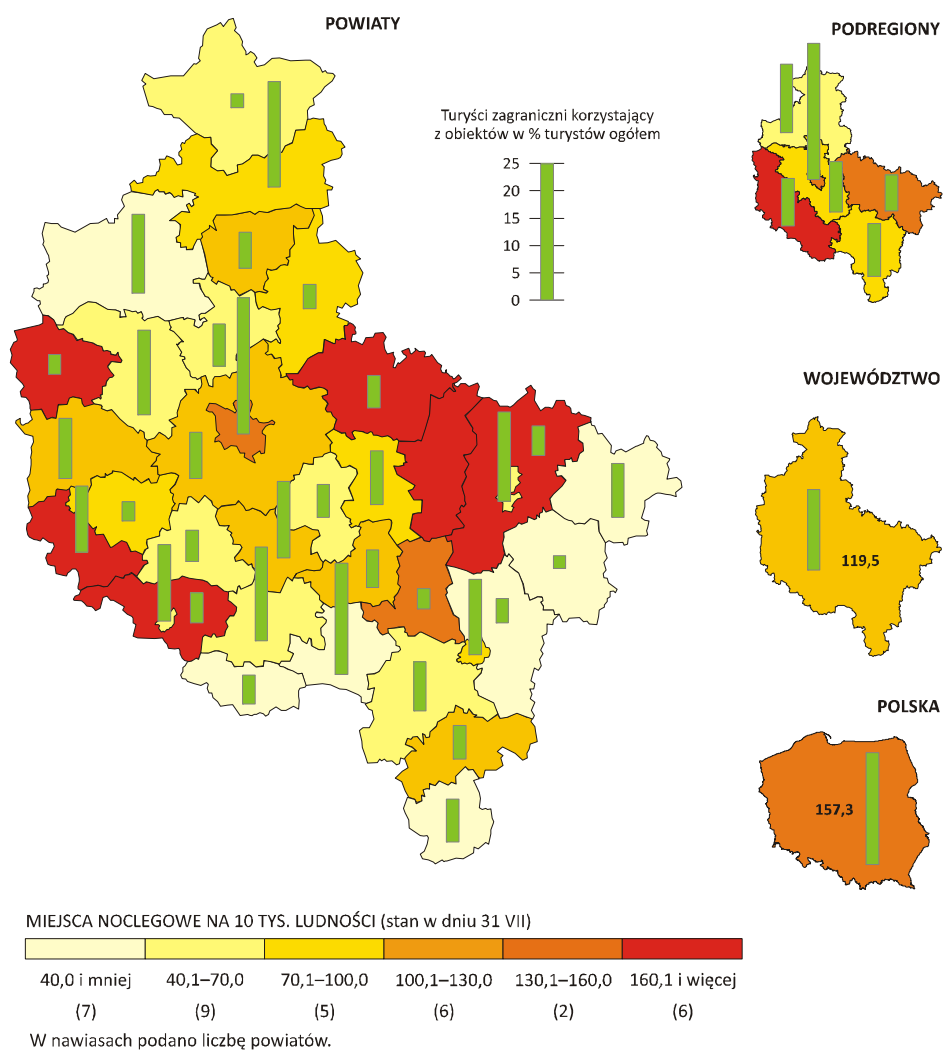

Według stanu na koniec 2011 r., w województwie wielkopolskim było zarejestrowanych 462,7 tys. abonentów telewizji kablowej. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba ta zwiększyła się o 10,4%, przy średnim wzroście w kraju o 3,4%. Pod względem liczby abonentów wielkopolskie zajmowało 3. lokatę wśród województw. W przeliczeniu na 1000 ludności przypadało tu 134 abonentów telewizji kablowej wobec 128 w kraju (w 2010 r. 122 wobec 123). Wskaźnik ten lokował województwo wielkopolskie na 7. miejscu, tj. o 3 pozycje wyżej aniżeli w 2010 r.

Baza noclegowa

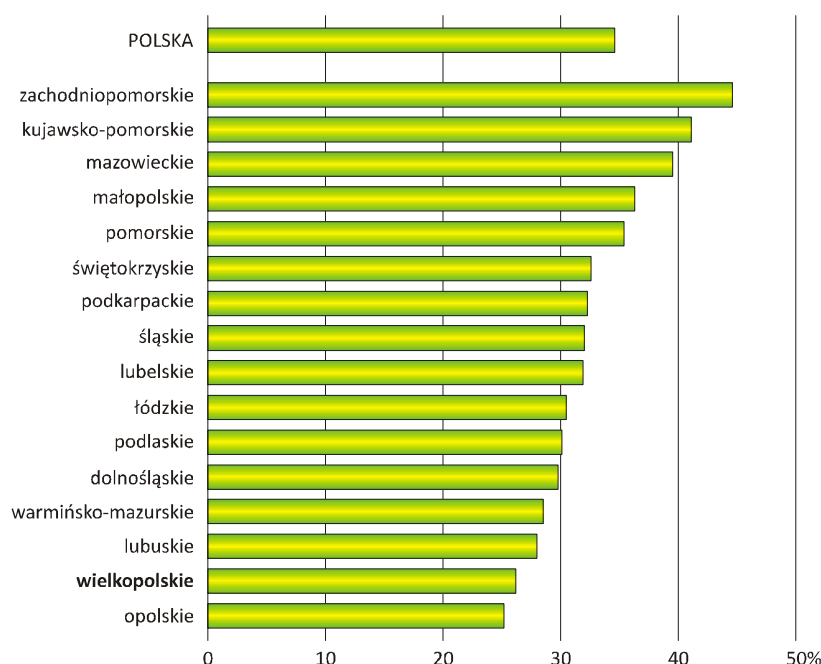
Według stanu na koniec lipca 2011 r. w 613 turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w województwie wielkopolskim było dostępnych 41,3 tys. miejsc noclegowych. W porównaniu z poprzednim rokiem ogólna liczba miejsc zmniejszyła się o 1626, tj. o 3,8%, przy średnim spadku w kraju o 0,6%. Najwięcej miejsc noclegowych ubyło w ośrodkach wczasowych (913) i ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych (712), natomiast wzrosła liczba miejsc w hotelach (o 561, tj. o 3,5%; przy wzroście w kraju o 6,2%). Baza hotelowa w województwie wielkopolskim w końcu lipca 2011 r. obejmowała 217 hoteli, 20 moteli, 20 pensjonatów i 76 innych obiektów hotelowych o łącznej liczbie 21,4 tys. miejsc noclegowych.

Wykres 20. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W 2011 R.**

W 2011 r. z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania skorzystało łącznie 1649,6 tys. turystów (o 3,2% więcej niż przed rokiem; w kraju więcej o 5,0%), w tym 242,3 tys. z zagranicy (o 4,3% mniej niż przed rokiem; w kraju o 6,6% więcej). Obcokrajowcy stanowili 14,7% wszystkich turystów w województwie wielkopolskim i 5,5% ogółu turystów zagranicznych odwiedzających Polskę (w 2010 r., odpowiednio: 15,8% i 6,1%). W obiektach turystycznych gościom z zagranicy w 2011 r. udzielono łącznie 485,0 tys. noclegów (o 1,3% więcej niż przed rokiem; w kraju o 5,5% więcej), co stanowiło 16,1% ogółu noclegów udzielonych w województwie i 4,6% noclegów udzielonych turystom zagranicznym w całym kraju (w 2010 r., odpowiednio: 15,6% i 4,8%).

Wykres 21. **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**

^a W turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania; stan w dniu 31 VII.

Wykorzystanie bazy noclegowej w województwie wielkopolskim jest ciągle mniejsze od możliwości w tym zakresie. W 2011 r. stopień wykorzystania miejsc noclegowych w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania wyniósł tu średnio 26,2% wobec 34,6% w kraju (przed rokiem 26,0% wobec 34,3%). Pod względem wykorzystania miejsc noclegowych wielkopolskie zajmuje jedną z niższych pozycji wśród województw (zob. wykres 21). W 2011 r. miejsca noclegowe, jakimi dysponowały obiekty turystyczne, najpełniej zostały wykorzystane w powiecie wągrowieckim (odpowiednio: 36,4% wobec 37,8% w 2010 r.) oraz w Poznaniu (35,1% wobec 33,1%), a także w Koninie (32,6% wobec 27,5%) i powiecie międzychodzkiem (32,1% wobec 31,2%), natomiast w najmniejszym stopniu – w powiecie słupeckim (10,9% wobec 11,9% przed rokiem).

Spośród ogółu turystów odwiedzających województwo wielkopolskie najwięcej skorzystało z bazy noclegowej w Poznaniu (36,7%), a także w powiatach: poznańskim (10,4%), konińskim (9,6%) i gnieźnieńskim (4,7%). Turyści zagraniczni najczęściej korzystali z miejsc noclegowych w Poznaniu (62,2% ogólnej liczby obcokrajowców).

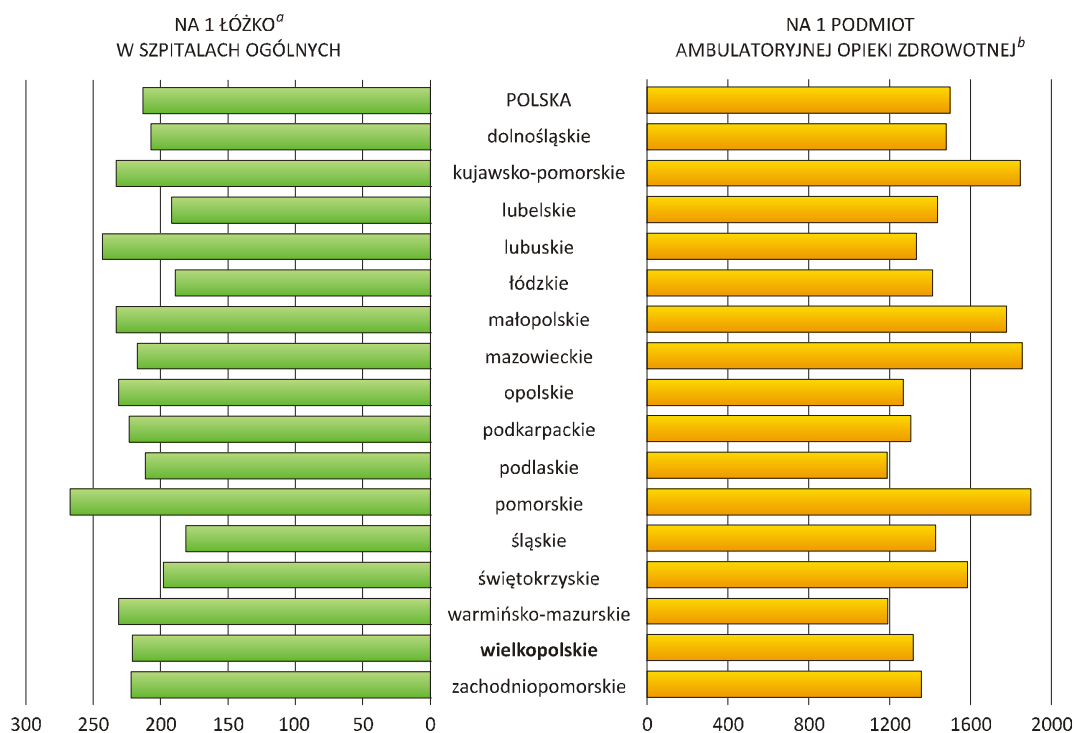
W 2011 r. w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania funkcjonowało 640 placówek gastronomicznych, w tym 313 restauracji oraz 160 barów i kawiarni. W porównaniu z poprzednim rokiem ogólna liczba restauracji zwiększyła się o 11 (z tego w hotelach przybyło 13 restauracji). W tzw. pozostałych obiektach zbiorowego zakwaterowania najwięcej było stołówek (74 placówki, tj. o 6 mniej niż w 2010 r.) oraz punktów gastronomicznych (53 placówki, tj. o 7 mniej).

Ochrona zdrowia

Według danych Ministerstwa Zdrowia, w roku 2011 w województwie wielkopolskim w gronie pracowników medycznych (nie wliczając osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządowej, albo NFZ) było 4882 lekarzy, 336 dentystów, 13354 pielęgniarki, 1952 położne i 2338 farmaceutów. W porównaniu z poprzednim rokiem w województwie wielkopolskim, inaczej niż w kraju, zmniejszyła się liczba pracowników medycznych, z wyjątkiem farmaceutów. Chociaż zmniejszyła się ogólna liczba pielęgniarek i położnych, w obu tych grupach przybyło osób z tytułem magistra. Spadek liczby lekarzy dotyczył zarówno ogółu zatrudnionych w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz w gabinetach, jak i specjalistów.

Rozwija się ambulatoryjna opieka zdrowotna obejmująca zakłady opieki zdrowotnej i praktyki lekarskie. W 2011 r. w województwie wielkopolskim działały 1783 zakłady, zarejestrowano także 844 praktyki lekarskie prowadzone w ramach kontraktu z NFZ. Wskaźnik określający liczbę ludności przypadającą na ambulatoryjny zakład opieki zdrowotnej (łącznie z praktykami lekarskimi) w 2011 r. wyniósł 1315 osób i był niższy od średniej ogólnopolskiej wynoszącej 1497 osób (w 2010 r. 1504 osoby wobec 1637 osób w kraju). Wśród pozostałych województw wielkopolskie lokowało się pod tym względem na 5. miejscu. (zob. wykres 22). W zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2011 r. udzielono łącznie 25892,5 tys. porad, tj. o 5,6% więcej niż przed rokiem. Liczba porad na 1 mieszkańca województwa wielkopolskiego wyniosła 6,8 – w przypadku porad lekarskich i 0,7 – dla porad stomatologicznych (przy średniej dla Polski, odpowiednio: 6,8 i 0,9).

Wykres 22. **LUDNOŚĆ OBJĘTA OPIEKĄ ZDROWOTNĄ W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**

^a łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^b Zakłady opieki zdrowotnej łącznie z praktykami lekarskimi.

W 2011 r. szpitale ogólne dysponowały 15,6 tys. łóżek (łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków), tj. podobną liczbą jak przed rokiem. Na 1 łóżko przypadało średnio 221 osób, przy przeciętnej dla kraju 213 osób. Pod względem obsady łóżek szpitalnych wielkopolskie plasowało się w środkowej części listy województw (zob. wykres 22).

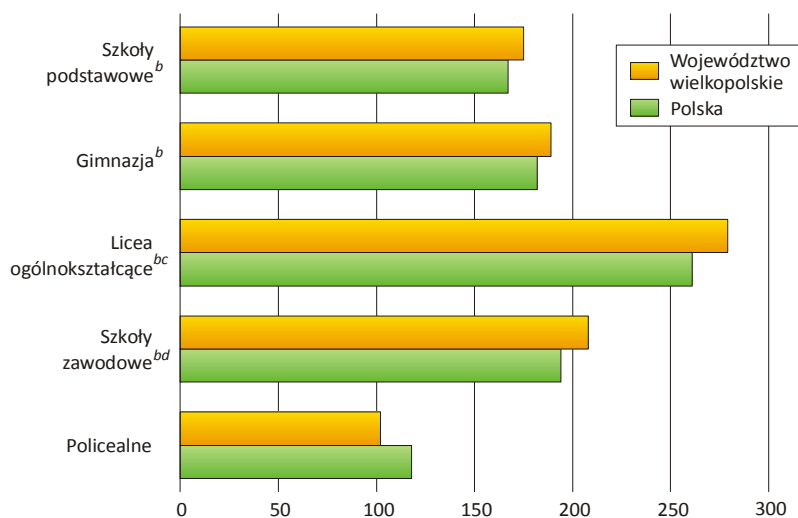
Edukacja

W roku szkolnym 2011/2012 edukacja na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym i policealnym, łącznie ze szkołami dla dorosłych, objęła w województwie wielkopolskim 507,7 tys. osób, tj. o 2,0% mniej niż przed rokiem. Do szkół dla dzieci i młodzieży (nie wliczając szkół policealnych) uczęszczało 454,0 tys. uczniów, z tego 7,6 tys. uczyło się w szkołach specjalnych.

W większości typów szkół w województwie wielkopolskim na 1 placówkę przypadało więcej uczniów niż przeciętnie w kraju (zob. wykres 23). Nauczaniem w zakresie szkoły podstawowej dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2011/2012 objętych było 209,6 tys. uczniów (o 0,1% mniej niż w poprzednim roku szkolnym), w tym 2,4 tys. uczyło się w szkołach specjalnych. Na 1 szkołę podstawową w województwie wielkopolskim (wyłączając szkoły specjalne) przypadało średnio 175 uczniów (174 uczniów przed rokiem), tj. o 8 osób więcej niż przeciętnie w kraju (167 uczniów wobec 165 przed rokiem). Wyższy wskaźnik notowano w miastach, gdzie kształtował się na poziomie 355 uczniów na szkołę, podczas gdy na wsi wyniósł średnio 103 uczniów. Największe zagęszczenie obserwowano w szkołach w Koninie, gdzie na 1 placówkę przypadało przeciętnie 385 uczniów, natomiast najmniejsze w szkołach powiatu kaliskiego – 87 uczniów.

W gimnazjach dla młodzieży w roku szkolnym 2011/2012 uczyło się 114,8 tys. osób (o 3,6% mniej niż przed rokiem), w tym 2,8 tys. w szkołach specjalnych. Nie wliczając gimnazjów specjalnych, w gimnazjach dla młodzieży kształciło się przeciętnie 189 uczniów (o 8 mniej niż w poprzednim roku), przy średniej w kraju 182 uczniów na szkołę (191 uczniów w roku 2010/2011). W miastach notowano wskaźnik wyższy niż na wsi (odpowiednio: 252 uczniów wobec 132).

Wykres 23. **LICZBA UCZNIÓW NA 1 SZKOŁĘ^a W ROKU SZKOLNYM 2011/2012**
Stan na początku roku szkolnego

^a Bez szkół specjalnych. ^b Dla dzieci i młodzieży. ^c Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^d Zasadnicze zawodowe, licea profilowane, technika, technika uzupełniające i artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

Do liceów ogólnokształcących (łącznie z liceami uzupełniającymi) w roku szkolnym 2011/2012 w województwie wielkopolskim uczęszczało 50,9 tys. uczniów, tj. o 3,6% mniej niż przed rokiem. Nie wliczając szkół specjalnych, na 1 liceum przypadało średnio 279 uczniów wobec 261 w kraju (w roku szkolnym 2010/2011 było to 288 uczniów wobec 270 w kraju), natomiast w liceach ogólnokształcących i uzupełniających specjalnych wskaźnik wyniósł 18 uczniów na szkołę wobec 21 uczniów w kraju (przed rokiem 17 uczniów wobec 21 w kraju).

Liczba uczniów kontynuujących naukę w szkołach zawodowych dla młodzieży (w szkołach zasadniczych, liceach profilowanych, technikach i technikach uzupełniających, w szkołach przysposabiających do zawodu, a także w ogólnokształcących szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe) w roku szkolnym 2011/2012 wyniosła 78,6 tys., tj. o 5,4% mniej niż przed rokiem. W szkołach zawodowych specjalnych uczyło się 2,2 tys. osób. Nie wliczając szkół specjalnych, na 1 szkołę zawodową dla młodzieży przypadało 208 uczniów, przy średniej w kraju 194 uczniów (przed rokiem 214 wobec 197). W szkołach zawodowych specjalnych (łącznie z przysposabiającymi do pracy) w 2011 r. uczyło się średnio 27 uczniów (przed rokiem 29). W kraju na 1 szkołę tego typu przypadało 29 uczniów (przed rokiem 30).

W szkołach policealnych naukę kontynuowało 26,6 tys. uczniów, tj. o 6,3% więcej niż przed rokiem. Na 1 placówkę przypadało tu 101 uczniów wobec 117 w kraju (przed rokiem: 85 uczniów wobec 102 w kraju).

W roku 2011/2012 na 40 wyższych uczelniach studiowało 165,7 tys. studentów (o 3,1% mniej niż przed rokiem; w kraju mniej o 4,2%), w tym 2,0 tys. cudzoziemców. Studenci z województwa wielkopolskiego stanowili 9,4% ogółu osób studiujących w kraju. Na studiach stacjonarnych zarejestrowanych było 53,0% ogólnej liczby studentów, a na niestacjonarnych 47,0% (w kraju udziały te wyniosły, odpowiednio: 54,7% i 45,3%). Proporcje te kształtowały się różnie na poszczególnych uczelniach. Nie licząc szkół, których słuchacze stanowili mniej niż 2,0% ogółu studiujących w województwie wielkopolskim, największy udział studentów stacjonarnych miały: Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego (74,3%), Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu (73,9%), Politechnika Poznańska (72,3%) Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu (72,1%) oraz Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (71,2%). Najmniej osób studiowało w systemie stacjonarnym w Wyższej Szkole Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu (7,7% ogółu studentów) oraz w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu (15,7%).

Największą uczelnią w województwie wielkopolskim jest Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie w roku 2011/2012 studiowało 43,2 tys. osób, tj. 26,1% wszystkich studentów kształcących się w tym regionie.

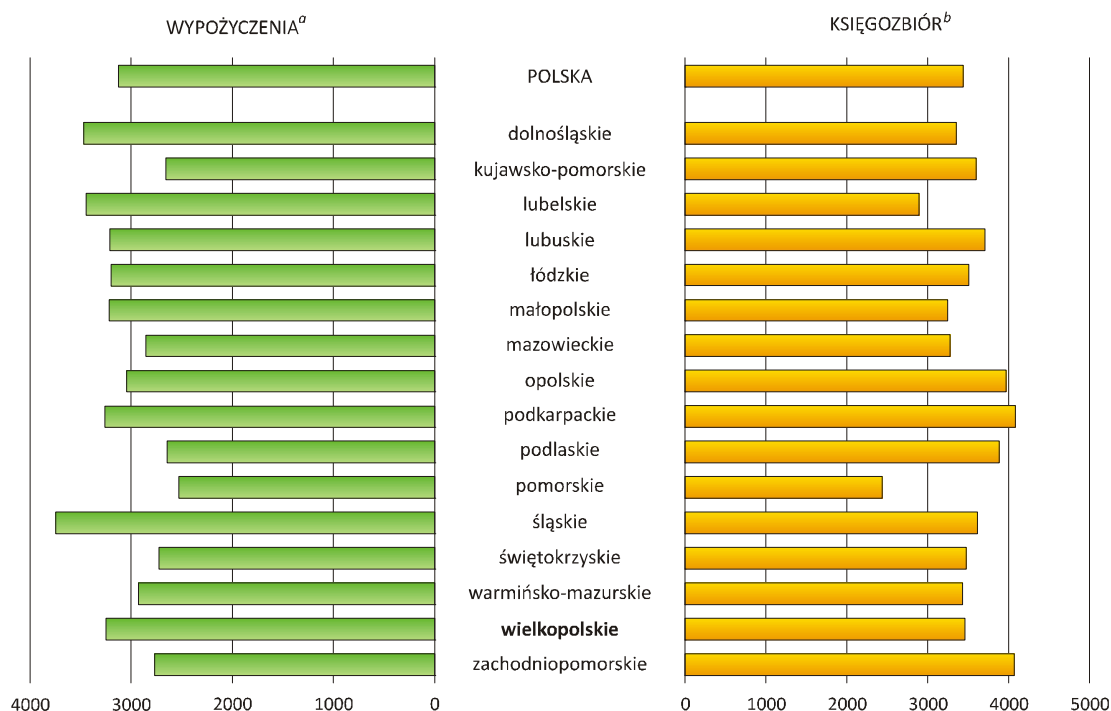
Kultura

W roku 2011 r. w województwie wielkopolskim działało 709 bibliotek i filii oraz 172 punkty biblioteczne. W skali kraju wielkopolskie placówki biblioteczne stanowiły 9,1% (w przypadku bibliotek i filii udział wynosił 8,6%, a dla punktów bibliotecznych 12,6%). Na 1 placówkę biblioteczną przypadały średnio 3922 osoby (w 2010 r. 3830 osób), podczas gdy w kraju 1 placówka obsługiwała przeciętnie 3990 osób (przed rokiem 3940 osób).

Księgozbiór bibliotek publicznych obejmował 11960,8 tys. woluminów, co stanowiło 9,0% zasobów bibliotecznych w kraju. Na 1 bibliotekę przypadało średnio 16870 woluminów, czyli więcej niż przeciętnie w kraju (15987 woluminów), jednak pod względem wielkości księgozbioru przeliczonej na 1000 mieszkańców wielkopolskie, gdzie wskaźnik ten wyniósł 3461 egzemplarzy (wobec 3439 egzemplarzy w kraju), zajmowało wśród województw dopiero 10. miejsce (zob. wykres 24).

W roku 2011 w bibliotekach było zarejestrowanych 540,2 tys. czytelników. Liczba ta była o 1,7% mniejsza niż przed rokiem. W ogólnej liczbie mieszkańców województwa czytelnicy bibliotek publicznych stanowili 15,7%. Udział mieszkańców województwa wielkopolskiego w czytelnictwie krajowym kształtował się na poziomie 8,4%. W 2011 r. z bibliotek wypożyczono łącznie 11197,3 tys. woluminów, czyli o 0,3% więcej niż przed rokiem. Wskaźnik wypożyczeń na 1000 ludności wyniósł tu 3245 woluminów (wobec 3125 woluminów w Polsce), co dało 5. miejsce w kraju (zob. wykres 24). W dalszym ciągu w województwie wielkopolskim wypożycza się najwięcej książek i czasopism w przeliczeniu na 1 czytelnika. W 2011 r. wskaźnik ten osiągnął 20,7 woluminów wobec 18,6 woluminów w kraju (przed rokiem, odpowiednio: 20,3 wobec 18,4).

Wykres 24. **DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEK PUBLICZNYCH W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW NA 1000 LUDNOŚCI W 2011 R.**

^a łącznie z punktami bibliotecznymi; bez wypożyczeń międzybibliotecznych. ^b Stan w dniu 31 XII.

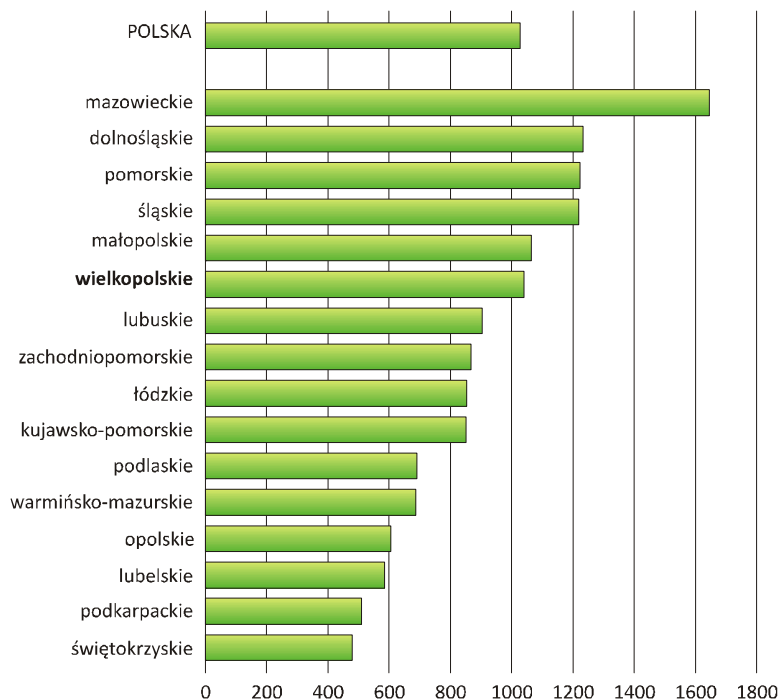
W 2011 r. na terenie województwa wielkopolskiego działalność wystawienniczą prowadziło 86 muzeów, czyli 11,1% wszystkich placówek tego typu w Polsce. Na terenie kraju wielkopolskie muzea zorganizowały łącznie 366 wystaw własnych i obcych, co stanowiło 7,6% ogółu ekspozycji w Polsce (przed rokiem 8,6%). Wystawy obejrzało 1521,2 tys. osób, tj. 6,1% wszystkich odwiedzających wystawy muzealne w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem frekwencja w muzeach wzrosła w województwie wielkopolskim o 35,0%, a w kraju o 12,2%. Wskaźnik zwiedzających na 1000 ludności wyniósł 441 osób wobec 647 osób w kraju (w 2010 r. 327 osób wobec 577 w kraju). W województwie wielkopolskim 28,5% ogółu zwiedzających muzea i wystawy stanowiła młodzież szkolna (w skali kraju odsetek ten kształtował się na poziomie 23,3%).

W 2011 r. teatry i instytucje muzyczne mające swą siedzibę w województwie wielkopolskim na obszarze całego kraju zorganizowały łącznie 2961 przedstawień i koncertów (5,5% ogólnej liczby spektakli w kraju), z tego 1969 w stałej sali. W imprezach tych uczestniczyło łącznie 636,6 tys. widzów, tj. o 17,7% mniej niż w 2010 r. Na terenie województwa wielkopolskiego w 2011 r. odbyło się 2940 przedstawień i koncertów zorganizowanych przez teatry i instytucje muzyczne z całego kraju (w tym również z województwa wielkopolskiego). Liczba widzów uczestniczących w tych przedstawieniach wyniosła 608,9 tys., co w skali kraju stanowiło 5,6% (przed rokiem 7,4%). W porównaniu z rokiem 2010 frekwencja na koncertach i przedstawieniach zorganizowanych na terenie województwa wielkopolskiego zmniejszyła się o 28,1%, przy spadku liczby widzów w kraju o 5,1%. W związku ze spadkiem zainteresowania ofertą teatralną, wskaźnik widzów na 1000 ludności obniżył się w ciągu roku z 246 do 176 (w kraju z 299 do 284). Wartość tego wskaźnika lokowała województwo wielkopolskie dopiero na 13. pozycji, tj. o 3 miejsca poniżej poziomu z 2010 r.

W 2011 r. w województwie wielkopolskim działały 44 kina stałe, dysponujące 25,6 tys. miejsc na widowni, które stanowiły 10,3% ogółu takich miejsc w kraju. W kinach stałych odbyły się 133364 seanse, czyli 8,5% wszystkich pokazów filmowych w kraju. Liczba seansów kinowych w ciągu roku zwiększyła się o 11,5%, przy średnim wzroście w kraju o 6,2%. Seanse te obejrzało 3583,3 tys. widzów (9,0% ogółu korzystających z tej formy rozrywki w Polsce),

tj. o 10,2% więcej niż w 2010 r. (w kraju o 5,6% więcej). Wskaźnik widzów na 1000 ludności w 2011 r. w województwie wielkopolskim wyniósł 1039 osób, przy przeciętnej w kraju 1028 osób (przed rokiem 945 osób wobec 974 osób w kraju). Pod względem frekwencji w kinach wielkopolskie zajmowało 6. miejsce wśród województw, podobnie jak w 2010 r. (zob. wykres 25).

Wykres 25. **WIDZOWIE W KINACH STAŁYCH NA 1000 LUDNOŚCI W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.**

Bezpieczeństwo publiczne

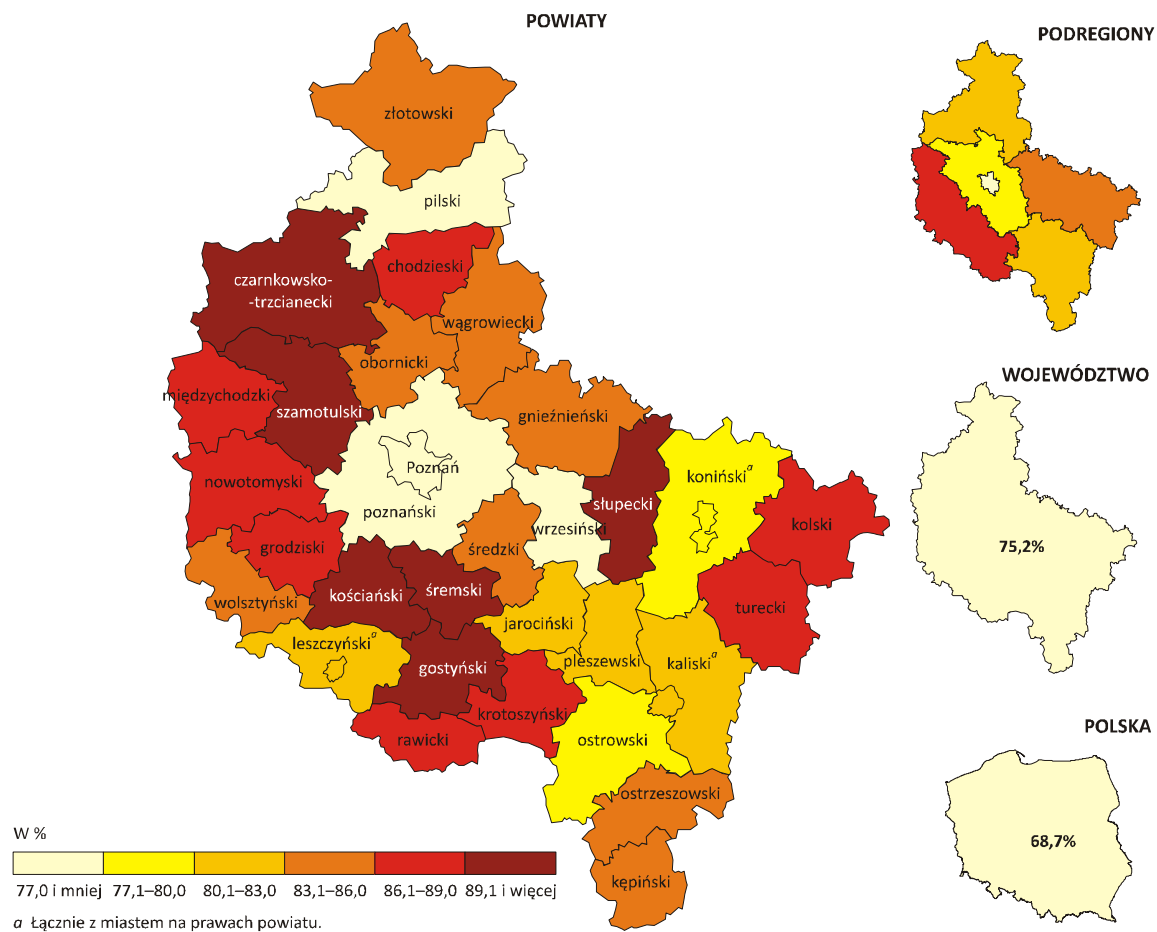
W 2011 r. w województwie wielkopolskim liczba przestępstw stwierdzonych przez policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych wyniosła 101372. W porównaniu z poprzednim rokiem oznacza to wzrost przestępczości o 4,6% (w kraju o 1,8%). Najwięcej przestępstw miało charakter kryminalny; w 2011 r. w ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych w województwie wielkopolskim stanowiły one 67,1% (w kraju 68,5%). Blisko połowa wszystkich stwierdzonych przestępstw była skierowana przeciwko mieniu (47,4%; w kraju 53,4%). Najczęściej były to kradzieże rzeczy i kradzieże z włamaniem.

W porównaniu z 2010 r. odnotowano poprawę wykrywalności sprawców przestępstw. W 2011 r. wskaźnik wykrywalności w województwie wielkopolskim ukształtował się na poziomie 75,2% wobec 73,3% przed rokiem. W skali całego kraju wykrywalność sprawców przestępstw była mniejsza, a wskaźnik wyniósł 68,7% (przed rokiem 67,9%). Ze względu na poziom tego wskaźnika województwo wielkopolskie w 2011 r. zajęło 3. lokatę w Polsce, podobnie jak przed rokiem. Wyższy miernik zanotowano tylko w województwach świętokrzyskim (79,9%) i lubuskim (77,7%).

W województwie wielkopolskim największa skuteczność ścigania dotyczyła przestępstw drogowych, gdzie wskaźnik wykrywalności sprawców był bliski 100% (99,7%). W odniesieniu do przestępstw gospodarczych wskaźnik wykrywalności sprawców w ciągu roku wzrósł o 0,4 p.proc i wyniósł 95,7%, natomiast w grupie przestępstw kryminalnych zwiększył się o 2,3 p.proc. (do 64,5%).

Przestrzenne zróżnicowanie wykrywalności sprawców przestępstw w województwie wielkopolskim w 2011 roku ilustruje wykres 26.

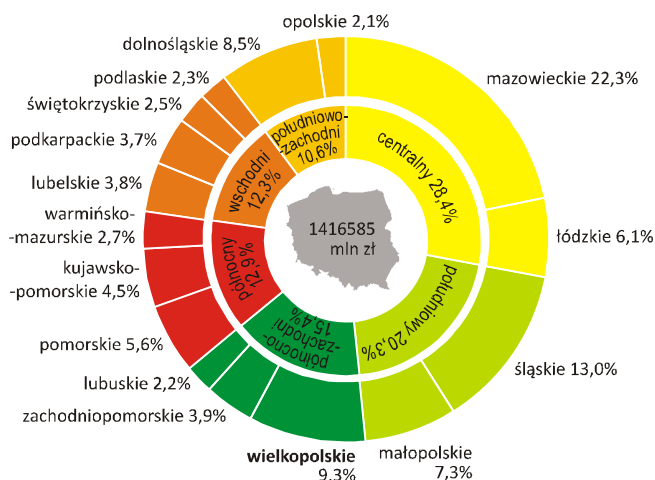
Wykres 26. **WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH W 2011 R.**

Produkt krajowy brutto

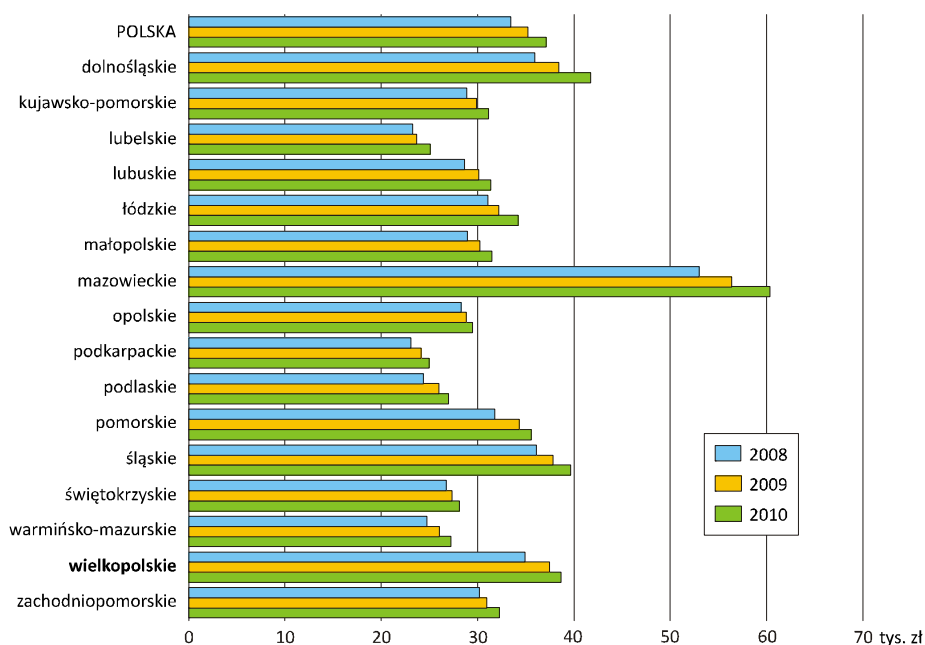
Wielkopolskie jest jednym z silniejszych gospodarczo województw w kraju. Obserwowane od lat: znaczący udział w tworzeniu produktu krajowego brutto (PKB), wyższy niż przeciętnie w Polsce poziom PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca, rozmiary wytworzonej wartości dodanej brutto (WDB) sektora przedsiębiorstw i sektora gospodarstw domowych oraz wpływ na kreowanie dochodów gospodarstw domowych (pierwotnych i do dyspozycji), stawiają je w krajowej czołówce. W 2010 r., kwotą 131885 mln zł, województwo wielkopolskie wytworzyło 9,3% wielkości krajowej PKB (zob. wykres 27). W porównaniu z poprzednim rokiem wartość PKB zwiększyła się tu o 3,4% (licząc w cenach bieżących), przy średnim wzroście w kraju o 5,4%.

Wykres 27. **UDZIAŁ REGIONÓW I WOJEWÓDZTW W TWORZENIU PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO W 2010 R.**

Jednym z podstawowych mierników, określających rozwój społeczno-ekonomiczny regionu, jest wielkość produktu krajowego brutto przeliczona na 1 mieszkańca. W 2010 r. przeciętny poziom tego wskaźnika dla województwa wielkopolskiego wyniósł 38629 zł, kształtując się o 3,1% wyżej niż przed rokiem, przy średniej dla kraju 37096 zł (o 5,3% wyżej niż w 2009 r.). Podobnie jak w poprzednich latach, także w 2010 r. poziom krajowy przekroczyły 4 województwa: mazowieckie (o 62,7% więcej od średniej ogólnopolskiej), dolnośląskie (o 12,5% więcej od średniej), śląskie (o 7,0% więcej od średniej) i wielkopolskie (o 4,1% więcej od średniej). W pozostałych województwach PKB na 1 mieszkańca było mniejsze od średniej krajowej (zob. wykres 28).

Wykres 28. **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W POLSCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

Spośród podregionów województwa wielkopolskiego największy udział w tworzeniu PKB ma miasto Poznań. W 2010 r. powstało tu 30,5% wartości PKB województwa (30,4% w 2009 r.) i 2,8% wielkości krajowej (2,9% przed rokiem), co dało mu 3. miejsce wśród wszystkich 66 podregionów w Polsce. Wartość PKB przeliczona na 1 mieszkańca Poznania wyniosła 72664 zł (2. lokata wśród wszystkich podregionów w kraju), osiągając poziom o 88,1% wyższy od średniej wojewódzkiej i o 95,9% wyższy aniżeli przeciętnie w kraju.

Województwo wielkopolskie zajmuje stosunkowo wysoką pozycję również w procesie tworzenia wartości dodanej brutto (WDB) rozpatrywanej oddzielnie dla poszczególnych grup rodzajów działalności. W 2010 r. wielkopolskie wytworzyło m.in. 13,9% krajowej WDB rolnictwa, 10,2% WDB przemysłu, 10,0% – budownictwa i 9,5% – czterech sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja.

Największą część WDB w województwie wielkopolskim generują jednostki handlowe, transportowe, związane z zakwaterowaniem i gastronomią oraz informacją i komunikacją, a także jednostki przemysłowe. W 2010 r. jednostki czterech sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja wytworzyły 30,2% wojewódzkiej wartości dodanej brutto (przy przeciętnym udziale w kraju na poziomie 29,5%), natomiast przedsiębiorstwa przemysłowe – 27,2% (w kraju 24,7%).

W 2010 r. dochody pierwotne brutto gospodarstw domowych w województwie wielkopolskim wyniosły 84694 mln zł, tj. o 3,1% więcej niż w 2009 r. (w kraju odnotowano w tym czasie wzrost dochodów o 3,5%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa dało to kwotę 24806 zł, tj. o 4,0% większą niż przeciętnie w kraju. Udział województwa wielkopolskiego w tworzeniu dochodów pierwotnych brutto w całym sektorze gospodarstw domowych w 2010 r. wyniósł 9,3% i był mniejszy jedynie od udziałów województw mazowieckiego (20,3%) oraz śląskiego (13,1%).

Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w województwie wielkopolskim w 2010 r. zamknęły się kwotą 81550 mln zł, tj. o 3,9% większą od uzyskanej w roku 2009 (w kraju większą o 4,5%). Na 1 mieszkańca województwa przypadało 23886 zł tego dochodu, czyli o 3,0% więcej niż przeciętnie w kraju (23056 zł w 2009 r., o 3,8% więcej niż w kraju). Wielkopolskie było jednym z 4 województw, gdzie wskaźnik przewyższył poziom średniej krajowej, a jego wielkość dała temu regionowi 4. miejsce, po województwach: mazowieckim (o 32,0% więcej niż w kraju), śląskim (o 13,1% więcej) oraz dolnośląskim (o 3,5% więcej).

Podsumowanie

Obserwacja kształtowania się w czasie zmiennych z różnych obszarów społeczno-gospodarczych, mających wpływ na jakość życia mieszkańców województwa wielkopolskiego i zestawienie ich z wielkościami ogólnokrajowymi oraz porównanie z innymi województwami prowadzi m.in. do następujących wniosków:

- w województwie wielkopolskim, podobnie jak w całej Polsce, postępuje proces starzenia się ludności. Systematycznie zmniejsza się udział grupy wiekowej 0–14 lat i przesuwa się wiek środkowy. W ciągu ostatnich 6 lat (2005–2011) mediana wieku zwiększyła się tu o blisko 2 lata. W województwie wielkopolskim utrzymuje się przewaga urodzeń żywych nad zgonami decydująca o wielkości współczynnika przyrostu naturalnego, który kilkakrotnie przewyższa średnią krajową i należy do najwyższych w Polsce (2. lokata za województwem pomorskim). Wielkopolskie jest także województwem charakteryzującym się dużym natężeniem migracji, przy czym, podobnie jak w 4 innych województwach (mazowieckim, małopolskim, pomorskim i dolnośląskim), a przeciwnie niż w kraju, saldo migracji stałej jest tu dodatnie;
- w województwie wielkopolskim podejmowane są intensywne działania na rzecz ochrony środowiska (ograniczanie emisji pyłowych i gazowych zanieczyszczeń powietrza, oczyszczanie ścieków, prawna ochrona przyrody), jednak poprawa sytuacji następuje tu często wolniej niż w kraju;
- utrzymuje się dobra, w porównaniu z ogólnokrajową, sytuacja na wielkopolskim rynku pracy, o czym m.in. świadczą: większy od przeciętnego w kraju udział pracujących w liczbie mieszkańców, najniższa stopa bezrobocia rejestrowanego i najmniejszy odsetek długotrwale bezrobotnych;
- w województwie wielkopolskim systematycznie rośnie przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej, jednak z uwagi na fakt, że średnie roczne tempo wzrostu w okresie ostatnich 6 lat było podobne jak w kraju, jego kwota nadal pozostaje mniejsza od średniej ogólnopolskiej, a dystans dzielący te dwie wielkości nie zmniejsza się;
- na poziomie zbliżonym do krajowego mieszczą się w województwie wielkopolskim przeciętne renty i emerytury rolników indywidualnych. Świadczenia emerytalno-rentowe z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych są mniejsze niż przeciętnie w Polsce, a podobne do krajowego tempo ich wzrostu nie przyczynia się do skrócenia dzielącego te wielkości dystansu;
- wolniej niż w kraju w województwie wielkopolskim zwiększają się kwoty przeciętnego dochodu rozporządzalnego oraz wydatków w gospodarstwach domowych, liczone na 1 osobę. Wolniejszy wzrost tych wielkości, w stosunku do poprzedniego roku, zwiększył jeszcze dystans dzielący pod tym względem województwo wielkopolskie od średniej krajowej;
- w porównaniu z poprzednim rokiem w województwie wielkopolskim odnotowano pogorszenie wskaźników zagrożenia ubóstwem materialnym, które kształtowały się wyżej niż przeciętnie w Polsce i w większości województw. Inaczej niż w kraju, w województwie wielkopolskim w ciągu roku zwiększył się nie tylko odsetek osób w gospodarstwach domowych żyjących poniżej minimum egzystencji, ale większe były także udziały osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej relatywnej oraz ustawowej granicy ubóstwa;
- zasoby mieszkaniowe województwa wielkopolskiego, wykazane w NSP 2011, plasują je na 3. miejscu w kraju po województwach mazowieckim i śląskim. Pod względem średniej liczby izb w mieszkaniu przed wielkopolskim znajduje się jedynie województwo opolskie, a ze względu na przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania – są województwa opolskie i podkarpackie. Mimo takich wyników, potrzeby w zakresie budownictwa mieszkaniowego w województwie wielkopolskim są nadal znaczne. W pewnym zakresie na poprawę sytuacji mieszkaniowej może wpłynąć zanotowany w 2011 r. wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania;
- utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby zarejestrowanych samochodów osobowych. Zarówno pod względem liczby bezwzględnej, jak i wskaźnika liczonego na 1000 mieszkańców, województwo wielkopolskie przoduje w kraju od wielu lat, a dystans dzielący je od województwa podlaskiego, zajmującego w tym rankingu ostatnią lokatę, nadal się zwiększa;
- w województwie wielkopolskim, podobnie jak w kraju, postępuje spadek liczby abonentów telefonicznych w sieci publicznej. Wskaźnik odnoszący tę wielkość do liczby ludności plasuje wielkopolskie, podobnie jak przed rokiem, na 10. miejscu w kraju;

- w województwie wielkopolskim rozwija się turystyczna baza noclegowa. Pomimo spadku w opisywanym roku liczby miejsc noclegowych w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania, zwiększyła się liczba korzystających z nich turystów oraz liczba udzielonych noclegów, w tym także obcokrajowcom. Nadal jednak wykorzystanie bazy noclegowej jest tu mniejsze od możliwości w tym zakresie. Województwo wielkopolskie zajmuje pod tym względem przedostatnią pozycję w kraju przed województwem opolskim;
- wskaźniki z zakresu ochrony zdrowia w województwie wielkopolskim nie odbiegają znacząco od średnich krajowych, niemniej jednak zauważalne są różnice w tej dziedzinie. Inaczej niż w kraju, odnotowano tu spadek liczby pracowników medycznych (z wyjątkiem farmaceutów). Na 1 łóżko w szpitalach ogólnych w województwie wielkopolskim przypada większa liczba ludności niż przeciętnie w kraju, niższe są tu natomiast wskaźniki dotyczące ambulatoryjnych zakładów opieki medycznej oraz aptek ogólnodostępnych;
- w większości typów szkół dla młodzieży w województwie wielkopolskim obserwuje się spadek liczby uczniów, jednak wskaźnik uczniów przypadających na 1 placówkę szkolną (wyłączając szkoły specjalne) kształtuje się tu wyżej niż przeciętnie w kraju. Wyjątek stanowią szkoły policealne, w których w ostatnim roku przybyło uczniów, ale w przeliczeniu na 1 szkołę było ich nadal mniej niż w kraju;
- w województwie wielkopolskim utrzymuje się, obserwowany od 2008 r., systematyczny spadek liczby studentów, postępujący w podobnym tempie jak w kraju;
- dostęp do bibliotek publicznych w województwie wielkopolskim jest lepszy niż w kraju (mniej osób przypada tu na 1 placówkę biblioteczną) i chociaż pod względem wielkości księgozbioru (w przeliczeniu na 1000 ludności) wielkopolskie zajmuje dopiero miejsce 10., to poziom czytelnictwa jest tu znacznie wyższy od przeciętnego w Polsce. Wprawdzie wskaźnik wypożyczeń w relacji do liczby ludności plasuje województwo na miejscu 5., jednak w odniesieniu do liczby czytelników zapewnia 1. miejsce w Polsce;
- w województwie wielkopolskim wzrasta zainteresowanie działalnością wystawienniczą muzeów. Mimo ograniczenia liczby wystaw, zwiększa się liczba zwiedzających, jednak wskaźnik liczony na 1000 ludności nadal pozostaje mniejszy od średniej krajowej;
- w roku 2011 w województwie wielkopolskim obserwowano spadek zainteresowania ofertą teatralną. Zmniejszyła się zarówno liczba przedstawień i koncertów, jak i frekwencja widzów. Wskaźnik liczony na 1000 ludności ułożył województwo wielkopolskie dopiero na 13. miejscu w kraju, czyli o 3 pozycje niżej niż przed rokiem;
- utrzymuje się zainteresowanie ofertą kinową. Zwiększa się zarówno liczba seansów, jak i liczba widzów w kinach stałych. Frekwencja w kinach jest większa niż przeciętnie w kraju, a wskaźnik liczony na 1000 ludności od lat lokuje wielkopolskie na 6. miejscu wśród pozostałych województw;
- w roku 2011 w województwie wielkopolskim, po kilku latach spadku, zanotowano wzrost (w skali roku) liczby przestępstw stwierdzonych przez policję i prokuraturę. Poprawia się wykrywalność sprawców przestępstw, a wskaźnik w województwie wielkopolskim jest większy od ogólnopolskiego i zapewnia mu 3. lokatę w kraju za województwami świętokrzyskim i lubuskim. Udział przestępstw kryminalnych w ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych w województwie wielkopolskim kształtuje się podobnie jak w kraju;
- wielkopolskie od lat utrzymuje się w czołówce województw pod względem wartości produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca, przy czym decydujący wpływ ma tu jeden podregion, którym jest miasto Poznań;
- zwiększają się nominalne dochody brutto (pierwotne i do dyspozycji) sektora wielkopolskich gospodarstw domowych, a w przeliczeniu na 1 mieszkańca są one ciągle większe od przeciętnych w kraju.

Zestawione wyżej charakterystyki opisujące warunki życia mieszkańców województwa wielkopolskiego wskazują, że pod wieloma względami sytuacja jest tu lepsza niż w innych województwach, a zmiany obserwowane w dłuższym przedziale czasowym zmierzają w dobrym kierunku. Osobną kwestią pozostaje jednak pytanie, jak ten statystyczny obraz warunków życia przekłada się na subiektywne odczucia Wielkopolan.

Zamieszczone dalej tablice zawierają również szereg informacji pominiętych w niniejszej syntezie lub potraktowanych fragmentarycznie. Warto do nich sięgnąć w celu rozwinięcia i wzbogacenia wiedzy o warunkach życia ludności w województwie wielkopolskim.

TABLICE TABLES

TABL. 1. **POWIERZCHNIA I GRANICE WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO**
AREA AND BORDERS OF WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>
Powierzchnia w km ² <i>Area in km²</i>	29826,51	x
Długość granic w km <i>Length of borders in km</i>	1503,86	100,0
z województwami: <i>with voivodships:</i>		
pomorskim kujawsko-pomorskim łódzkim opolskim dolnośląskim lubuskim zachodniopomorskim	63,37 404,09 282,46 48,28 223,58 285,77 196,31	4,2 26,9 18,8 3,2 14,9 19,0 13,0

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of Central Geodesy and Mapping Documentation Centre of the Central Geodesy and Cartography Office.

TABL. 2. **PODSTAWOWE DANE DEMOGRAFICZNE**
BASIC DEMOGRAPHIC DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010 ^a		2011		SPECIFICATION
	woje- wództwo wielko- polskie <i>Wielko- polskie Voivodship</i>	Polska <i>Poland</i>	woje- wództwo wielko- polskie <i>Wielko- polskie Voivodship</i>	Polska <i>Poland</i>	woje- wództwo wielko- polskie <i>Wielko- polskie Voivodship</i>	Polska <i>Poland</i>	

W TYS.
IN THOUS.

Ludność ^b	3372,4	38157,1	3446,7	38529,9	3455,5	38538,4	Population ^b
mężczyźni	1636,1	18453,9	1676,6	18653,1	1680,6	18654,6	males
kobiety	1736,3	19703,2	1770,1	19876,7	1774,9	19883,9	females
miasta	1925,5	23423,7	1927,5	23429,1	1924,0	23385,8	urban areas
mężczyźni	914,7	11119,5	917,8	11124,8	916,0	11100,2	males
kobiety	1010,8	12304,2	1009,7	12304,3	1008,0	12285,6	females
wieś	1446,9	14733,3	1519,2	15100,8	1531,5	15152,6	rural areas
mężczyźni	721,4	7334,4	758,8	7528,3	764,6	7554,4	males
kobiety	725,5	7399,0	760,4	7572,4	766,9	7598,3	females
w wieku produkcyjnym ..	2179,2	24405,0	2235,4	24831,0	2228,5	24738,5	working age
mężczyźni (18–64 lat)	1110,9	12506,0	1169,4	12982,1	1167,1	12970,8	males (aged 18–64)
kobiety (18–59 lat)	1068,3	11899,0	1066,0	11848,9	1061,4	11767,7	females (aged 18–59)
w wieku nieprodukcyjnym	1193,2	13752,0	1211,3	13698,9	1227,0	13799,9	non-working age
mężczyźni	525,2	5947,8	507,2	5671,0	513,5	5683,7	males
kobiety	668,0	7804,2	704,1	8027,8	713,5	8116,2	females
Małżeństwa	19,0	206,9	21,2	228,3	19,3	206,5	Marriages
Rozwody	4,6	67,6	4,9	61,3	5,4	64,6	Divorces
Urodzenia żywe	35,3	364,4	40,9	413,3	38,1	388,4	Live births
Zgony	30,2	368,3	31,0	378,5	30,8	375,5	Deaths
w tym niemowląt	0,2	2,3	0,2	2,1	0,1	1,8	of which infants
Przyrost naturalny	5,1	-3,9	9,9	34,8	7,3	12,9	Natural increase

^a Dane prezentowane są w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. ^b Stan w dniu 31 XII.

^a Data are presented on the basis of results of Population and Housing Census 2011. ^b As of 31 XII.

TABL. 2. PODSTAWOWE DANE DEMOGRAFICZNE (dok.)

BASIC DEMOGRAPHIC DATA (cont.)

BASIC DEMOGRAPHIC DATA (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010 ^a		2011		SPECIFICATION
	woje- wództwo wielko- polskie <i>Wielko- polskie Voivodship</i>	Polska <i>Poland</i>	woje- wództwo wielko- polskie <i>Wielko- polskie Voivodship</i>	Polska <i>Poland</i>	woje- wództwo wielko- polskie <i>Wielko- polskie Voivodship</i>	Polska <i>Poland</i>	
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
Małżeństwa	5,6	5,4	6,2	5,9*	5,6	5,4	<i>Marriages</i>
Rozwody	1,4	1,8	1,4	1,6	1,6	1,7	<i>Divorces</i>
Urodzenia żywe	10,5	9,6	11,9*	10,7*	11,0	10,1	<i>Live births</i>
Zgony	9,0	9,7	9,0*	9,8*	8,9	9,8	<i>Deaths</i>
w tym niemowląt ^b	5,9	6,4	4,4	5,0	3,7	4,7	<i>of which infants ^b</i>
Przyrost naturalny	1,5	-0,1	2,9	0,9	2,1	0,3	<i>Natural increase</i>
PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA ^c LIFE EXPECTANCY ^c							
Mężczyźni	71,32	70,81	72,52	72,10	72,85	72,44	<i>Males</i>
Kobiety	79,20	79,40	80,47	80,59	80,88	80,90	<i>Females</i>

^a Dane prezentowane są w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. ^b Na 1000 urodzeń żywych. ^c Dla osób w wieku 0 lat.

^a Data are presented on the basis of results of Population and Housing Census 2011. ^b Per 1000 live births. ^c For persons at 0 age.

TABL. 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMIINDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			
OGÓŁEM	1695,1	1430,5	1713,6	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	1592,4	1324,8	1606,9	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze	1511,1	1230,2	1489,7	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	102,7	105,6	106,7	discharged through sewerage systems
W tym ścieki wymagające oczyszczania ..	184,0	202,2	223,9	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	181,4	199,6	223,5	treated
w tym:				of which:
biologicznie	16,3	20,4	19,6	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	82,5	90,2	92,1	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,7	0,6	0,4	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	1,6	0,6	0,3	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną ..	1,1	0,0	0,0	discharged through sewerage system

^a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. ^b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych.

^a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater survey. ^b Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions.

TABL. 4. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH
MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Liczba oczyszczalni (stan w dniu 31 XII) . .	304	308	315	Number of waste water treatment plants (as of 31 XII)
w tym:				of which:
biologicznych	207	211	213	biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	91	94	99	with increased biogene removal
Przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	733714	729813	734332	Capacity in m ³ /24h
w tym:				of which:
biologicznych ^a	107296	106336	100449	biological ^a
z podwyższonym usuwaniem biogenów	565027	622077	632257	with increased biogene removal
Ścieki oczyszczane ^b w dam ³	101609	105603	106688	Treated waste water ^b in dam ³
w tym:				of which:
biologicznie	13690	16562	15274	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	81332	88798	91180	with increased biogene removal
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w tys.	2015,0	2153,7	2185,7	Population using ^c waste water treatment plants in thous.
w tym z oczyszczalni biologicznych i z podwyższonym usuwaniem biogenów	1883,3	2145,4	2179,4	of which using biological and with increased biogene removal treatment plants

^a Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^b Bez wód opadowych i infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. ^c Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych.

^a Refers to equipment for biological treatment. ^b Excluding the precipitation and infiltration water; including municipal waste water treated by industrial waste water treatment plants. ^c Including population using industrial waste water treatment plants.

TABL. 5. EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	105	128	130	Plants generating substantial air pollution ^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:				of which possessing systems to reduce the emissions of:
pyłowych	83	88	87	particulates
gazowych	17	19	19	gases
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:				Emission of pollutants in thous. t:
pyłowych	9,7	5,6	5,2	particulates
w tym pył ze spalania paliw	8,6	5,0	4,6	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla)	191,7	79,1	86,1	gases (excluding carbon dioxide)
w tym: dwutlenek siarki	138,3	30,7	36,4	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla	12,0	7,5	8,5	carbon monoxide
tlenki azotu	28,0	23,9	24,2	nitrogen oxides
metan	12,1	15,7	15,5	methane
Emisja zanieczyszczeń w tonach na 1 km ² :				Emission of pollutants in tonnes per km ² :
pyłowych	0,3	0,2	0,2	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	6,4	2,7	2,9	gases (excluding carbon dioxide)

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or simultaneously particulates and gases.

TABL. 5. EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA (dok.)

EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zanieczyszczenia zatrzymywane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w tys. t:				<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems in thous. t:</i>
pyłowe	1189,6	1274,8	1644,9	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	21,0	122,4	127,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym dwutlenek siarki	20,3	119,8	126,2	<i>of which sulphur dioxide</i>
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %:				<i>Degree of reduction of pollutants produced in %:</i>
pyłowych	99,2	99,6	99,7	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	9,9	60,7	59,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym dwutlenek siarki	12,8	79,6	77,6	<i>of which sulphur dioxide</i>

TABL. 6. OCHRONA PRZYRODY

NATURE PROTECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a (stan w dniu 31 XII):				<i>Legally protected areas possessing unique environmental value^a (as of 31 XII):</i>
w ha	924862,2	948446,1	948334,5	<i>in ha</i>
w % powierzchni ogólnej województwa	31,0	31,8	31,8	<i>in % of total area of the voivodship</i>
na 1 mieszkańca w m ²	2742	2774	2744	<i>per capita in m²</i>
Parki narodowe ^b w ha	7961,7	7961,7	7961,7	<i>National parks^b in ha</i>
Rezerваты przyrody ^b w ha	5755,8	4103,1	4113,8	<i>Nature reserves^b in ha</i>
Parki krajobrazowe ^{bc} w ha	174344,7	178034,1	178031,6	<i>Scenic parks^{bc} in ha</i>
Obszary chronionego krajobrazu ^c w ha ..	732927,6	753658,2	753523,3	<i>Areas of protected landscape^c in ha</i>
Użytki ekologiczne w ha	1950,1	2521,9	2537,0	<i>Ecological areas in ha</i>
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe w ha	1922,2	2167,0	2167,0	<i>Natural and scenic complexes in ha</i>
Pomniki przyrody	3632	3809	3777	<i>Nature monuments</i>

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rady gminy. ^b Bez otuliny. ^c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a Including those created on the basis of gmina councils resolutions. ^b Excluding buffer zones. ^c Excluding nature reserves and other forms of nature protection within scenic parks and areas of protected landscape.

TABL. 7. **PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a IN NATIONAL ECONOMY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor Sector		Z ogółem kobiety Of total females
		publiczny public	prywatny private	
O G Ó Ł E M 2005	1223699	268306	955393	548726
T O T A L 2010	1327822	261766	1066056	599646
..... 2011	1350237	258876	1091361	610797
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>	212181	4723	207458	95694
Przemysł <i>Industry</i>	335137	25642	309495	108456
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	8671	7498	1173	813
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	303916	4060	299856	102767
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	9756	6445	3311	2040
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	12794	7639	5155	2836
Budownictwo <i>Construction</i>	94708	1691	93017	9634
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	224483	297	224186	117384
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	73093	22330	50763	17704
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	19821	1230	18591	12590
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	21129	577	20552	7012
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	27138	4084	23054	18205
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	15888	2827	13061	7620
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	46752	5304	41448	22973
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	38076	1982	36094	16598
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	48366	48328	38	31103
Edukacja <i>Education</i>	101480	90610	10870	78401
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	61306	41283	20023	48987
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją .. <i>Arts, entertainment and recreation</i>	11379	7814	3565	6729
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	19300	154	19146	11707

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe.
^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms estimated data.

TABL. 8. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI^a W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ NA PODSTAWIE SPISU W 2011 R.

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION^a AGED 15 AND MORE ON THE BASIS OF CENSUS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Econo- mically inactive persons</i>	Nieustalo- ny status na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktywności zawodowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnienia <i>Employment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>employed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed ^a</i>					
	w tys. <i>in thous.</i>						w % <i>in %</i>		
O G Ó Ł E M TOTAL	2891,6	1571,0	1405,8	165,2	1228,6	91,9	56,1	50,2	10,5
miasta <i>urban areas</i>	1646,6	895,9	802,5	93,3	686,8	63,9	56,6	50,7	10,4
wieś <i>rural areas</i>	1245,0	675,2	603,3	71,9	541,8	28,0	55,5	49,6	10,6
w tym w wieku produk- cyjnym ^b <i>of which of working age ^b</i>	2232,5	1536,1	1372,0	164,1	614,5	81,9	71,4	63,8	10,7
15–24 lata <i>years</i>	482,9	187,5	143,1	44,3	279,1	16,3	40,2	30,7	23,6
25–34	589,2	467,9	421,5	46,4	87,2	34,1	84,3	75,9	9,9
35–44	467,7	383,7	352,6	31,0	66,8	17,2	85,2	78,3	8,1
45–54	468,1	348,0	317,6	30,4	108,6	11,4	76,2	69,6	8,7
55–64	468,9	167,4	154,6	12,8	294,4	7,2	36,2	33,5	7,6
65 lat i więcej <i>years and more</i>	414,8	16,6	16,3	0,3	392,5	5,8	4,1	4,0	1,6
Mężczyźni Males	1390,7	872,1	791,4	80,7	473,9	44,7	64,8	58,8	9,3
w tym w wieku produk- cyjnym ^b <i>of which of working age ^b</i>	1168,1	857,8	777,4	80,4	269,1	41,2	76,1	69,0	9,4
15–24 lata <i>years</i>	246,4	107,8	85,8	22,1	130,8	7,7	45,2	35,9	20,5
25–34	298,6	257,5	236,1	21,3	24,6	16,6	91,3	83,7	8,3
35–44	236,3	206,0	192,0	13,9	21,6	8,8	90,5	84,4	6,8
45–54	230,8	183,3	168,5	14,8	41,7	5,8	81,5	74,9	8,1
55–64	220,5	106,1	97,7	8,4	110,5	3,9	49,0	45,1	7,9
65 lat i więcej <i>years and more</i>	158,1	11,4	11,3	0,2	144,7	1,9	7,3	7,2	1,4
Kobiety Females	1500,9	698,9	614,5	84,4	754,7	47,3	48,1	42,3	12,1
w tym w wieku produk- cyjnym ^b <i>of which of working age ^b</i>	1064,4	678,3	594,6	83,7	345,4	40,7	66,3	58,1	12,3
15–24 lata <i>years</i>	236,5	79,6	57,4	22,2	148,3	8,6	34,9	25,2	27,9
25–34	290,6	210,4	185,4	25,1	62,6	17,5	77,1	67,9	11,9
35–44	231,4	177,7	160,6	17,1	45,2	8,4	79,7	72,0	9,6
45–54	237,2	164,7	149,2	15,6	66,9	5,6	71,1	64,4	9,4
55–64	248,5	61,3	56,9	4,4	183,9	3,3	25,0	23,2	7,2
65 lat i więcej <i>years and more</i>	256,8	5,2	5,1	0,1	247,7	3,9	2,0	2,0	2,1

^a Osoby w wieku 15–74 lata. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

^a Persons aged 15–74. ^b Males aged 18–64, females aged 18–59.

TABL. 9. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	211,4	135,2	135,0	Registered unemployed persons in thous.
miasta	114,1	71,7	70,9	urban areas
wieś	97,3	63,5	64,1	rural areas
Z liczby ogółem w %:				Of total in %:
kobiety	57,7	56,0	58,1	females
długotrwale bezrobotni ^a	63,1	40,0	43,2	long-term unemployed persons ^a
w wieku do 25 lat	25,6	25,3	24,2	at age up to 25
z wykształceniem wyższym	4,8	10,5	11,0	with tertiary education
Oferty pracy	1465	2230	1879	Job offers
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy	144	61	72	Unemployed persons per a job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % ..	14,6	9,2	9,1	Registered unemployment rate in %

^a Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing traineeship and on a job occupational training.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 10. **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł		w odsetkach in percentage		
O G Ó Ł E M.....	448,0	640,0	383,6	100,0	T O T A L
w tym:					of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	251,0	247,0	223,8	58,3	Unemployment benefits
składka na ubezpieczenie społeczne	62,1	49,9	45,3	11,8	contribution to social security
Szkolenia	14,0	18,2	5,7	1,5	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	38,0	182,2	44,6	11,6	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Prace interwencyjne	11,3	7,6	1,5	1,6	Intervention works
Roboty publiczne	21,3	22,6	6,9	1,8	Public works
Stypendia za okres stażu	47,3	112,8	53,0	13,8	Scholarships for intership period

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 11. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN NATIONAL ECONOMY BY SECTIONS

AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN NATIONAL ECONOMY BY SECTIONS				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	2150,38	2947,27	3101,33	T O T A L
sektor publiczny	2625,80	3648,60	3814,87	public sector
sektor prywatny.....	1944,20	2706,59	2866,48	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2078,73	2990,25	3267,84	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2132,34	3029,26	3217,84	Industry
górnictwo i wydobywanie	3567,88	4795,12	5028,93	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2006,45	2867,17	3060,99	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	3717,24	5651,75	5903,11	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami odpadami; rekultywacja	2333,96	3111,35	3176,77	water supply; sewerage, waste management and remediation activities

TABL. 11. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG SEKCJI (dok.)**

AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN NATIONAL ECONOMY BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
Budownictwo	1829,15	2495,47	2601,61	Construction
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	1814,36	2524,39	2660,50	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2101,55	2528,85	2610,46	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1320,73	1838,93	1932,96	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3089,97	4132,39	4141,32	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . .	3505,16	4451,69	4818,04	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2569,69	3375,86	3598,77	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2318,70	3317,81	3577,32	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1529,65	1970,09	2071,51	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2921,02	3995,07	4148,28	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2525,86	3377,20	3552,11	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1951,98	3102,43	3148,41	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2101,40	2803,86	2911,23	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1640,61	2055,62	2132,69	Other service activities

TABL. 12. **EMERYTURY I RENTY^a**

RETIREMENT PAY AND PENSIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW w tys.

AVERAGE MONTHLY NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS in thous.

Z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	615,6	640,6	636,9	From the non-agricultural social security system
Emerytury	292,4	391,6	393,3	Retirement pay
Renty z tytułu niezdolności do pracy	205,1	132,0	127,1	Pensions resulting from an inability to work
Renty rodzinne	118,1	116,9	116,6	Family pensions
Emerytury i renty rolników indywidualnych	144,9	126,2	123,0	Farmers retirement pays and pensions

PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA WYSOKOŚĆ ŚWIADCZENIA BRUTTO w zł

AVERAGE MONTHLY GROSS AMOUNT OF BENEFIT in zł

Z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	1064,24	1514,25	1591,83	From the non-agricultural social security system
Emerytury	1223,37	1655,39	1736,96	Retirement pay
Renty z tytułu niezdolności do pracy	852,84	1189,98	1252,53	Pensions resulting from an inability to work
Renty rodzinne	1037,35	1407,67	1472,20	Family pensions
Emerytury i renty rolników indywidualnych	759,69	946,32	975,62	Farmers retirement pay and pensions

^a Dane nie obejmują emerytur i rent wypłaconych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości, a także realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Z r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pays and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior as well as the Ministry of Justice and also excluding benefits realized on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 13. **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME IN HOUSEHOLDS

AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME IN HOUSEHOLDS				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	na 1 osobę w złotych per capita in zł			
O G Ó Ł E M	738,61	1125,74	1135,02	T O T A L
Dochód z pracy najemnej	342,24	577,90	599,56	Income from hired work
Dochód z indywidualnego gospodarstwa rolnego	55,26 ^a	57,68 ^b	64,66 ^c	Income from a private farm in agriculture
Dochód z pracy na własny rachunek	62,53	110,60 ^d	105,94 ^e	Income from self-employment
Dochód ze świadczeń społecznych	237,91	323,03	326,86	Income from social benefits
Dochód do dyspozycji	712,18	1091,75	1102,85	Disposable income

a-e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 13,76%, b – 15,95%, c – 28,42%, d – 12,82%, e – 13,11%.

a-e Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 13,76%, b – 15,95%, c – 28,42%, d – 12,82%, e – 13,11%.

TABL. 14. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	na 1 osobę w złotych per capita in zł			
OGÓŁEM	666,00	901,27	913,66	TOTAL
w tym na:				of which on:
Żywność i napoje bezalkoholowe ^a	186,20	231,10	237,18	Food and non-alcoholic beverages ^a
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ...	17,32	23,42	24,10	Alcoholic beverages and tobacco
Odzież i obuwie	33,09	44,04	44,14	Clothing and footwear
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	131,45	197,21	196,10	Housing, water, electricity, gas and other fuels
Zdrowie	30,58	39,90	42,46	Health
Transport	66,59 ^c	85,44	91,51	Transport
Łączność	36,38	42,12	39,84	Communication
Rekreację i kulturę	43,14	64,78	67,54	Recreation and culture
Edukację ^b	7,78 ^d	12,12	10,31	Education ^b
Restauracje i hotele	11,99 ^e	17,19	15,89 ^f	Restaurants and hotels

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. c, d, e, f. Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 10,07%, d – 12,18%, e – 10,65%, f – 11,18%.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b Including pre-primary education. c, d, e, f Relative error of estimates exceeds 10% and equals: c – 10,07%, d – 12,18%, e – 10,65%, f – 11,18%.

TABL. 15. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS			SPECIFICATION
	2005	2010	2011	
	na 1 osobę per capita			
Pieczycwo i produkty zbożowe w kg	8,21	6,83	6,62	Bread and cereals products in kg
Mięso w kg	5,28	5,35	5,20	Meat in kg
Ryby ^a w kg	0,38	0,41	0,38	Fish ^a in kg
Mleko ^b w l	3,77	3,09	3,08	Milk ^b in l
Sery w kg	0,80	0,87	0,87	Cheese in kg
Jaja w szt.	13,51	11,51	10,97	Eggs in pcs
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,61	1,40	1,38	Oil and other fats in kg
Owoce ^c w kg	3,56	3,16	2,92	Fruit ^c in kg
Warzywa ^c w kg	11,13	8,98	8,80	Vegetables ^c in kg
Cukier w kg	1,59	1,23	1,10	Sugar in kg

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku. c Nasiona i pestki jadalne uwzględniono: do 2004 r. – w grupie warzywa, a od 2005 r. – w grupie owoce.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk. c Edible seeds included: until 2004 among vegetables and since 2005 among fruit.

TABL. 16. **ZUŻYCIE GAZU, ENERGII ELEKTRYCZNEJ I WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMPTION OF GAS, ELECTRICITY AND WATER IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Gaz z sieci:				Gas from gas-line system:
na 1 odbiorcę w m ³	832,5	862,9	738,5	per consumer in m ³
na 1 mieszkańca w m ³	127,7	139,1*	119,8	per capita in m ³
Energia elektryczna:				Electricity:
na 1 odbiorcę w kWh	2182,2	2319,7	2277,1	per consumer in kWh
na 1 mieszkańca w kWh	714,7	775,7*	766,0	per capita in kWh
Woda z wodociągów na 1 mieszkańca w m ³	34,8	35,0*	35,5	Water from water-line systems per capita in m ³

TABL. 17. **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS PROVIDED WITH SELECTED DURABLES^a

HOUSEHOLDS PROVIDED WITH SELECTED DURABLES				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households			
Chłodziarka	98,3	98,9	98,6	Refrigerator
Zamrażarka	36,5	39,6	36,0	Freezer
Automat pralniczy	81,4	93,1	93,5	Automatic washing machine
Samochód osobowy	56,0	66,6	68,1	Passenger car
Odbiornik telewizyjny	98,8	99,4	99,3	Television set
Magnetowid, odtwarzacz	50,7	25,4	20,3	Videorecorder, videoplayer
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	55,7	71,9	74,5	Satellite TV equipment ^b
Komputer osobisty	40,2	65,8	69,6	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	20,4	59,4	64,3	of which with access to the Internet

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Łącznie z telewizją kablową.

^a Compiled on the basis of data at the end of respective quarters. ^b Including cable television.

TABL. 18. **ŚREDNIE CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
AVERAGE RETAIL PRICES OF SELECTED CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005			2010			2011			SPECIFICATION
	w zł			in zł						
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,30			1,98			2,23			Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Bułka pszenna – za 50 g	0,33			0,44			0,45			Wheat roll – per 50 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,50			1,92			2,19			Wheat flour – per kg
Ryż – za 1 kg	2,86			4,16			3,88			Rice – per kg
Schab z kością (środkowy) – za 1 kg	12,75			12,96			13,85			Pork loin (centre), bone-in – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,58			6,11			7,14			Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	19,91			21,35			21,83			Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa „Toruńska” – za 1 kg	11,83			13,41			14,38			Sausage "Toruńska" – per kg
Kiełbasa „Myśliwska” – za 1 kg	21,75			27,03			26,52			Sausage "Myśliwska" – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	13,16			17,08			18,65			Fillets of hake, frozen – per kg
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,05			4,08			4,23			Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,72			5,59			6,34			Rape-oil, domestic production – per l
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,40			2,69			2,58			Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized – per l
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,23			11,42			11,23			Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg	16,58			17,36			18,23			Ripening "Gouda" cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,35			0,44			0,43			Hen eggs, fresh – per piece
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,11			2,78			4,05			White sugar, crystallised – per kg
Czekolada pełna mleczna – za 100 g	3,09			3,26			3,43			Milk chocolate – per 100 g
Sok jabłkowy – za 1 l	2,81			3,75			3,81			Apple juice – per l
Herbata „Madras” – za 100 g	2,22			3,28			3,45			Tea "Madras" – per 100 g

TABL. 18. ŚREDNIE CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH (dok.)
AVERAGE RETAIL PRICES OF SELECTED CONSUMER GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	AVERAGE RETAIL PRICES OF SELECTED CONSUMER GOODS AND SERVICES (cont.)			SPECIFICATION
	2005	2010	2011	
	w zł in zł			
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family Classic” ^a – za 250 g	4,57	5,97	6,72	Natural coffee "Tchibo Family Classic" ^a , ground – per 250 g
Ziemniaki ^b – za 1 kg	0,72	1,21	1,24	Potatoes ^b – per kg
Marchew ^b – za 1 kg	1,53	1,91	2,01	Carrots ^b – per kg
Piwo jasne pełne, 12,5% ekstraktu wagowego, butelkowane – za 0,5 l	2,62	2,91	2,86	Beer, full light, 12,5% of extract, bottled – per 0,5 l
Półbuty skórzane, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę:				Low leather shoes with non-leather sole – per pair:
męskie	144,15	156,28	166,60	men's
damskie	141,92	150,43	157,69	women's
Mydło toaletowe – za 100 g	1,41	1,92	2,00	Toilet soap – per 100 g
Proszek do prania ^c – za 400 g	4,38	4,47	4,44	Washing powder ^c – per 400 g
Węgiel kamienny – za 1 t	482,70	743,06	790,06	Hard coal – per t
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktynowa ^d – za 1 l	4,03	4,54	5,14	Unleaded 95-octane motor petrol ^d – per l
Podzielowanie obuwia męskiego – za 1 parę	25,32	35,92	35,89	Resoling men's shoes – per pair
Oczyszczenie chemiczne ubrania męskiego 2-częściowego – za 1 kpl	23,59	27,45	29,88	Men's suit dry-cleaning – per set
Strzyżenie włosów męskich	10,71	13,11	14,40	Men's hair-cutting
Wizyta u lekarza specjalisty	52,44	76,08	80,66	Consultation of a specialist doctor
Gazeta – dziennik lokalny	1,44	1,67	1,76	Local daily newspaper
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,31	2,91	3,06	Cold water by municipal water-system – per m ³
Ciepła woda – za 1 m ³	13,58	16,68	17,65	Hot water – per m ³

^a W 2005 – „Tchibo Family”. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^c W 2005 r. – za 0,6 kg. ^d Do 2009 benzyna silnikowa „Euro-Super”.

^a In 2005 – “Tchibo Family”. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^c In 2005 – per 0,6 kg. ^d Until 2009 motor petrol “Euro-Super”.

TABL. 19. DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ, EMERYTUR I RENT, DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO I WYDATKÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ORAZ CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

INDICES OF AVERAGE WAGES AND SALARIES, RETIREMENT PAY AND PENSIONS, AVAILABLE INCOME AND EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS AS WELL AS PRICE OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Województwo wielkopolskie Wielkopolskie Voivodship		Polska Poland	
	2010	2011	2010	2011
	2005=100			
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne (brutto w zł) Average monthly wage and salary (gross in zł)	137,1	144,2	136,6	144,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ^a (brutto w zł) Average monthly retirement pay and pension from the non-agricultural social security system ^a (gross in zł)	142,3	149,6	140,3	147,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta rolników indywidualnych (brutto w zł) Average monthly retirement pay and pension of farmers (gross in zł)	124,6	128,4	125,9	130,1
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny w gospodarstwach domowych (na 1 osobę w zł) Average monthly available income in households (per capita in zł)	152,4	153,7	156,6	161,1
Przeciętne miesięczne wydatki w gospodarstwach domowych (na 1 osobę w zł) Average monthly expenditures in households (per capita in zł)	135,3	137,2	143,6	147,1
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych Price indices of consumer goods and services	115,0	120,4	114,5	119,4

^a Dane na poziomie województwa nie obejmują emerytur i rent wypłaconych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości, a także realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

^a At the level of voivodship excluding retirement pays and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior as well as the Ministry of Justice and also excluding benefits realized on the basis of international agreements.

TABL. 20. **POJAZDY SAMOCHODOWE**^a

Stan w dniu 31 XII

ROAD VEHICLES^a*As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Samochody osobowe w tys.	1262,0	1745,6	1834,1	<i>Passenger cars in thous.</i>
na 1000 ludności	374	506*	531	<i>per 1000 population</i>
Autobusy w tys.	6,1	7,2	7,4	<i>Buses in thous.</i>
na 1000 ludności	1,8	2,1	2,2	<i>per 1000 population</i>
Motocykle w tys.	80,2	107,2	112,9	<i>Motorcycles in thous.</i>
na 1000 ludności	24	31	33	<i>per 1000 population</i>

^a Od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a Since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the Ministry of Interior.

TABL. 21. **ŁĄCZNOŚĆ**

Stan w dniu 31 XII

*COMMUNICATION**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Placówki pocztowe ^a	854	845	835	<i>Post offices</i>^a
miasta	409	404	405	<i>urban areas</i>
wieś	445	441	430	<i>rural areas</i>
Na 100 km ²	2,9	2,8	2,8	<i>Per 100 km²</i>
Na 10 tys. ludności	2,5	2,5	2,4	<i>Per 10 thous. population</i>
Abonenci telefoniczni ^b (standardowe łącza główne)	854357	575932	495914	<i>Telephone subscribers</i>^b (standard main line)
miasta	703746	467181	398271	<i>urban areas</i>
wieś	150611	108751	97643	<i>rural areas</i>
Na 1000 ludności	253,3	167,1*	143,5	<i>Per 1000 population</i>

^a Dane dotyczą poczty publicznej. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.^a Data concern public post. ^b Data concern operators of the public telecommunication network.TABL. 22. **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH**

Stan w dniu 31 XII

*SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	38424	31182	32091	<i>T O T A L</i>
Domy towarowe	8	7	6	<i>Department stores</i>
Domy handlowe	29	23	20	<i>Trade stores</i>
Supermarkety	272	432	503	<i>Supermarkets</i>
Hipermarkety	31	47	52	<i>Hypermarkets</i>
Sklepy powszechne	636	651	657	<i>General shops</i>
Sklepy wyspecjalizowane	1947	2855	3048	<i>Specialized shops</i>
Pozostałe sklepy ^a	35501	27167	27805	<i>Other shops</i> ^a
Liczba ludności na 1 sklep	88	111*	108	<i>Population per shop</i>

^a Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.^a Data concern economic entities employing up to 9 persons; including generally available pharmacies.

TABL. 23. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	37,3	42,9	41,3	Number of beds (as of 31 VII)
w tym:				of which:
całoroczne	22,5	29,6	29,0	open all year
hotele	10,7	15,9	16,4	hotels
motele	0,7	0,8	0,8	motels
pensjonaty	0,2	0,5	0,6	boarding houses
Korzystający z noclegów	1226,7	1598,9	1649,6	Tourists accommodated
w tym:				of which:
turyści zagraniczni	267,1	253,2	242,3	foreign tourists
hotele	689,2	977,4	1012,5	hotels
motele	38,2	49,1	46,8	motels
pensjonaty	7,9	19,6	27,1	boarding houses
Udzielone noclegi	2492,3	3060,7	3012,3	Nights spent (overnight stay)
w tym:				of which:
turystom zagranicznym	476,1	479,0	485,0	foreign tourists
hotele	1108,8	1577,5	1626,7	hotels
motele	51,7	73,4	70,9	motels
pensjonaty	16,5	29,5	40,8	boarding houses

TABL. 24. **ZASOBY MIESZKANIOWE NA PODSTAWIE SPISÓW**
DWELLING STOCKS BASED ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Mieszkania w tys. Dwellings in thous.	1013,3	646,4	366,9	1114,5	705,6	408,9
Przeciętna: Average:						
liczba izb w mieszkaniu	3,91	3,71	4,27	4,00	3,77	4,43
number of rooms per dwelling						
powierzchnia użytkowa w m ² : useful floor area in m ² :						
1 mieszkania	75,1	67,0	89,6	77,4	68,2	93,8
per dwelling						
1 izby	19,2	18,1	21,0	19,3	18,1	21,2
per room						

TABL. 25. **STRUKTURA MIESZKAŃ WYPOSAŻONYCH W INSTALACJE NA PODSTAWIE SPISÓW**
STRUCTURE OF DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS BASED ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings					
Mieszkania wyposażone w: Dwellings fitted with:						
wodociąg	97,3	99,1	94,0	98,6	99,7	96,5
water-line system						
ustęp spłukiwany	89,9	95,2	80,7	98,1	99,6	95,3
lavatory rinsed off						
łazienkę	88,4	92,4	81,3	96,4	99,1	91,7
bathroom						
ciepłą wodę	82,5	87,8	73,1	86,2	89,7	80,0
hot water						
gaz z sieci	48,7	69,7	11,8	52,9	74,6	15,8
gas from gas-line system						
centralne ogrzewanie	77,0	82,2	67,7	80,2	84,2	72,8
central heating						

TABL. 26. **MIESZKANIA, IZBY I POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI BUDOWNICTWA^a**

DWELLINGS, ROOMS AND USEFUL FLOOR AREA OF DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION OWNERSHIP^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
MIESZKANIA DWELLINGS				
O G Ó Ł E M	11913	13494	13803	T O T A L
miasta	7402	6778	6575	urban areas
wieś	4511	6716	7228	rural areas
w tym w budynkach:				of which in buildings:
Spółdzielni mieszkaniowych	205	328	255	Housing co-operatives
Na sprzedaż lub wynajem	3326	4864	5069	For sale or rent
Indywidualnych	7444	8108	8123	Private
IZBY ROOMS				
O G Ó Ł E M	54075	60726	59892	T O T A L
miasta	29585	25788	24984	urban areas
wieś	24490	34938	34908	rural areas
w tym w budynkach:				of which in buildings:
Spółdzielni mieszkaniowych	582	1079	777	Housing co-operatives
Na sprzedaż lub wynajem	9789	15191	15215	For sale or rent
Indywidualnych	41023	43976	42965	Private
POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKAŃ w tys. m²				
<i>USEFUL FLOOR AREA OF DWELLINGS in thous. m²</i>				
O G Ó Ł E M	1346,0	1502,6	1481,3	T O T A L
miasta	731,2	611,9	598,5	urban areas
wieś	614,8	890,7	882,9	rural areas
w tym w budynkach:				of which in buildings:
Spółdzielni mieszkaniowych	9,9	17,4	13,5	Housing co-operatives
Na sprzedaż lub wynajem	228,5	327,2	324,1	For sale or rent
Indywidualnych	1050,7	1149,3	1125,3	Private

^a Podział według form własności uwzględnia inwestora, a nie właściciela lub użytkownika mieszkania.

^a Breakdown by forms of ownership include an investor, not the owner or user of a dwelling.

TABL. 27. **NIEKTÓRE MIERNIKI W ZAKRESIE MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA**

SELECTED INDICES OF DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	4,5	4,5	4,3	Average number of rooms in a dwelling
Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² :				Average useful floor area in m ² :
1 mieszkania	113,0	111,4	107,3	per dwelling
1 izby	24,9	24,7	24,7	per room
Mieszkania:				Dwellings:
na 1000 ludności	3,5	3,9*	4,0	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw	629	637	716	per 1000 marriages contracted
Izby na 1000 ludności	16,0	17,6*	17,4	Rooms per 1000 population

TABL. 28. **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Lekarze	5662	4984	4882	Doctors
Lekarze dentyści	558	483	336	Dentists
Farmaceuci ^b	1901	2287	2338	Pharmacists ^b
Pielęgniarki	13918	13442	13354	Nurses
Położne	1875	2116	1952	Midwives

^a Pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ; od 2006 r. – łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska, pielęgniarska lub położnicza. ^b Bez techników farmacji.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie farmaceutów – łącznie z danymi GUS.

^a Working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is an university, units of state or local self-government administration or the National Health Fund; since 2006 – including persons for whom the main workplace is medical, nursing or midwifery practice. ^b Excluding pharmacist technicians.

Source: data of the Ministry of Health, in the case of pharmacists including data of the CSO.

TABL. 29. **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**
OUT-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej ^a (stan w dniu 31 XII)	960	1493	1783	Health care institutions ^a (as of 31 XII)
miasta	774	1167	1418	urban areas
wieś	186	326	365	rural areas
Praktyki lekarskie ^a (stan w dniu 31 XII) ..	571	798	844	Medical practices ^a (as of 31 XII)
miasta	440	600	641	urban areas
wieś	131	198	203	rural areas
Porady udzielone ^b w tys.	21501,9	24529,9	25892,5	Consultations provided ^b in thous.
lekarskie.	20191,8	22437,6	23440,3	doctors
stomatologiczne ^c	1310,1	2092,3	2452,1	dental ^c
Porady na 1 mieszkańca	6,4	7,1*	7,5	Consultations per capita
lekarskie	6,0	6,5*	6,8	doctors
stomatologiczne ^c	0,4	0,6	0,7	dental ^c

^a Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia lub zakładami opieki zdrowotnej; do 2008 r. łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy. ^b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne). ^c Od 2005 r. wszystkie porady stomatologiczne zaliczane są do porad specjalistycznych.

^a Data concern entities that have signed contract with National Health Fund or health care facilities; until 2008 including medical practices conducted within the framework of occupational medicine. ^b Including consultations paid by patients (non-public funds). ^c Since 2005 all stomatological consultations were included into specialized consultations.

TABL. 30. **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	69	66	65	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka ^a (stan w dniu 31 XII)	15698	15633	15617	Beds ^a (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	46,5	45,4*	45,2	per 10 thous. population
Leczeni ^b :				In-patients ^b :
w tys.	606,9	695,6	717,7	in thous.
na 10 tys. ludności	1802	2021	2080	per 10 thous. population
Przeciętny pobyt chorego w dniach ^c	6,0	5,0	4,8	Average patient stay in days ^c

^a Od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^b Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^c Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Since 2008 including beds and incubators for newborns. ^b Excluding inter-ward transfers. ^c Including inter-ward transfers.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 31. **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Apteki	832	1027	1053	Pharmacies
w tym: prywatne	831	1020	1047	of which: private
na wsi	147	175	183	in rural areas
Liczba ludności na 1 aptekę w tys.	4,1	3,4*	3,3	Population per pharmacy in thous.
Punkty apteczne	74	109	103	Pharmaceutical outlets
Farmaceuci pracujący ^b w aptekach i punktach aptecznych	1704	2109	2180	Personnel employed ^b in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Bez aptek i punktów aptecznych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej. ^b Tylko magistrowie farmacji.

^a Excluding pharmacies and pharmaceutical outlets in in-patient health care facilities. ^b Only masters of pharmacies.

TABL. 32. **ŻŁOBKI^a**
Stan w dniu 31 XII
NURSERY^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Placówki	34	35	47	Centres
Miejsca	1738	2153	2719	Places
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	3195	3928	4227	Children staying (during the year)

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi; do 2005 r. łącznie ze żłobkiem tygodniowym.

Uwaga. Ponadto w 2011 r. działało 13 klubów dziecięcych i 19 innych jednostek, w których przebywało odpowiednio 246 i 281 dzieci.

^a Including nursery wards; until 2005 including weekly nursery.

Note. Moreover in 2011, 13 kids clubs and 19 other centres were operating, in which were staying respectively 246 and 281 children.

TABL. 33. **PLACÓWKI OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**

Stan w dniu 31 XII

CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUTH

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Placówki Centres			Wychowankowie Residents		
	2005	2010	2011	2005	2010	2011
OGÓŁEM TOTAL	522	498	493	14529	11741	12708
Wsparcia dziennego Day support.....	470	437	428	13083	10523	9794
Rodzinne Family.....	19	18	20	129	122	141
Socjalizacyjne Socialization.....	22	22	27	899	592	662
Interwencyjne Intervention.....	2	1	2	61	19	39
Wielofunkcyjne Multipurpose.....	9	20	16	357	485	351

TABL. 34. **RODZINY ZASTĘPCZE**

Stan w dniu 31 XII

FOSTER FAMILIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2617	2941	2901	Foster families
Dzieci w rodzinach zastępczych^a	3539	4397	4375	Children in foster families^a
w tym w wieku: 0–3 lata	277	412	475	of which at age of: 0–3
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	318	452	469	of which issued disability confirmation
Spokrewnionych z dzieckiem	2642	2910	2863	Related to the child
Niespokrewnionych z dzieckiem	726	923	897	Not related to the child
Zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem	171	564	615	Professional, not related to the child

^a W wieku poniżej 18 lat.

U w a g a. W ciągu 2011 r. 373 dzieci do lat 18 opuściło rodziny zastępcze, w tym 78 dzieci zostało przekazanych do adopcji (w 2010 r. odpowiednio 371 i 55).

^a Below the age of 18.

N o t e. During 2011, 373 children up to age 18 left their foster families, of which 78 children were adopted (in 2010 respectively – 371 and 55).

TABL. 35. **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	106	123	123	Homes and facilities (excluding subbranches)
Miejsca ^b	7618	8454	8443	Places ^b
na 10 tys. ludności	22,6	24,5*	24,4	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b	7278	8214	8206	Residents ^b
na 10 tys. ludności	21,6	23,8*	23,7	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	352	556	604	Persons awaiting a place
na 10 tys. ludności	1,0	1,6	1,7	per 10 thous. population
Umieszczeni (w ciągu roku)	2325	2959	2681	Placed (during the year)

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.^a Including community self-help homes. ^b Including branches.TABL. 36. **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ**

SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadczenia w mln zł Benefits granted in mln zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2005 2010 2011	199053 164034 160180	234,1 294,5 300,6
Pomoc pieniężna	130412	208,5	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasiłek stały	11116	37,9	Permanent benefit
Zasiłek okresowy	30952	43,0	Temporary benefit
Zasiłek celowy	80895	75,9	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	1933	8,2	Assistance to reach self-dependence and to continue education

^a W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.^a Under the item benefits, recipients may be shown several times.

TABL. 36. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ (dok.)

SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^a <i>Beneficiaries^a</i>	Udzielone świadczenia w mln zł <i>Benefits granted in mln zł</i>	SPECIFICATION
Pomoc niepieniężna	76180	92,2	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	1091	2,7	Shelter
Posiłek	63754	37,5	Meal
Sprawienie pogrzebu	277	0,6	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	8085	42,0	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	518	2,3	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

^a W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 37. EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA

Stan na początku roku szkolnego

EDUCATION BY LEVEL

As of the beginning of school year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/2006	2010/2011	2011/2012	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	1310	1257	1250	primary
w tym:				of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	4	5	6	sports and athletic
filialne	88	63	60	branch
artystyczne ogólnokształcące ^a	4	4	5	general art ^a
gimnazja	634	659	664	lower secondary
w tym:				of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	5	2	4	sports and athletic
przysposabiające do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej	16	12	11	job-training on the basis of 6 th grade of primary school
zasadnicze zawodowe ^b	194	205	203	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące	191	186	186	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	1	2	2	supplementary general
licea profilowane	138	42	39	specialized
technika	244	202	199	technical
technika uzupełniająca	12	4	3	supplementary technical
artystyczne ogólnokształcące ^c	6	6	6	general art ^c
policealne	427	294	264	post-secondary
wyższe	36	39	40	tertiary
dla dorosłych	423	374	373	for adults
podstawowe	—	1	1	primary
gimnazja	8	14	18	lower secondary
zasadnicze zawodowe	9	5	5	basic vocational
licea ogólnokształcące	108	112	113	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	95	130	133	supplementary general
licea profilowane	5	6	8	specialized
technika	107	12	11	technical
technika uzupełniająca	91	94	84	supplementary technical
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS				
Wychowanie przedszkolne ^d	35086	29431	28410	Pre-primary education ^d
Szkoły:				Schools:
podstawowe	241783	209781	209638	primary
w tym:				of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	1484	2174	2582	sports and athletic
filialne	2379	1415	1351	branch
artystyczne ogólnokształcące ^a	776	736	903	general art ^a

^a Niedające uprawnień zawodowych. ^b Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^c Dające uprawnienia zawodowe. ^d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach oraz w latach szkolnych 2010/11 i 2011/12 w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych, ujętych również w tabl. 43.

^a Not leading to professional certification. ^b Including special job-training schools. ^c Leading to professional certification. ^d Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary and nursery schools as well as in the 2010/11 and 2011/12 school years in pre-primary education groups and pre-primary points, also described in table 43.

TABL. 37. EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)

Stan na początku roku szkolnego

EDUCATION BY LEVEL (cont.)

As of the beginning of school year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/2006	2010/2011	2011/2012	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.)				
PUPILS AND STUDENTS (cont.)				
Szkoły (dok.):				Schools (cont.):
gimnazja	149067	119102	114817	lower secondary
w tym:				of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	1508	929	1853	sports and athletic
przysposabiające do pracy na				job-training on the basis
podbudowie programowej				of 6 th grade of primary school
VI klasy szkoły podstawowej ...	4071	2783	2294	
zasadnicze zawodowe ^b	28182	27692	26162	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące	60180	52792	50891	general
uzupełniające licea ogólnokształcące ..	20	25	49	supplementary general
licea profilowane	17898	3380	2618	specialized
technika	51972	50971	48793	technical
technika uzupełniające	381	88	103	supplementary technical
artystyczne ogólnokształcące ^c	886	961	948	general art ^c
policealne	30037	25040	26613	post-secondary
wyższe	177381	170961	165694	tertiary
dla dorosłych	38341	28404	27075	for adults
podstawowe	–	196	190	primary
gimnazja	698	1384	1416	lower secondary
zasadnicze zawodowe	304	211	166	basic vocational
licea ogólnokształcące	12830	10720	9672	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	6152	9049	9370	supplementary general
licea profilowane	1306	869	674	specialized
technika	10044	554	442	technical
technika uzupełniające	7007	5421	5145	supplementary technical
ABSOLWENCI				
GRADUATES				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	44365	36140	.	primary
w tym:				of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	280	418	.	sports and athletic
filialne	72	97	.	branch
artystyczne ogólnokształcące ^a	153	126	.	general art ^a
gimnazja	49475	38602	.	lower secondary
w tym:				of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	474	555	.	sports and athletic
przysposabiające do pracy na				job-training on the basis
podbudowie programowej				of 6 th grade of primary school
VI klasy szkoły podstawowej. ...	1220	769	.	
zasadnicze zawodowe ^b	9410	9572	.	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące	19275	17558	.	general
uzupełniające licea ogólnokształcące ..	7	–	.	supplementary general
licea profilowane	6143	1251	.	specialized
technika	10314	12194	.	technical
technika uzupełniające	5	20	.	supplementary technical
artystyczne ogólnokształcące ^c	251	182	.	general art ^c
policealne	10185	6565	.	post-secondary
wyższe	35800	47865	.	tertiary
dla dorosłych	11692	6944	.	for adults
podstawowe	–	10	.	primary
gimnazja	170	365	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	198	62	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	4053	2064	.	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	1069	2907	.	supplementary general
licea profilowane	280	237	.	specialized
technika	5922	152	.	technical
technika uzupełniające	x	1147	.	supplementary technical

^a Niedające uprawnień zawodowych. ^b Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^c Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Not leading to professional certification. ^b Including special job-training schools. ^c Leading to professional certification.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 38. **INTERNATY I BURSY W LICEACH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH I SZKOŁACH ZAWODOWYCH (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES IN GENERAL AND VOCATIONAL SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/2006 ^a	2010/2011	2011/2012	SPECIFICATION
LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE GENERAL SECONDARY SCHOOLS				
Internaty i bursy	22	11	14	Boarding-schools and dormitories
Miejsca	2666	782	1083	Beds
Korzystający	2145	560	833	Boarders
SZKOŁY ŚREDNIE ZAWODOWE ^b VOCATIONAL SECONDARY SCHOOLS ^b				
Internaty i bursy	50	54	53	Boarding-schools and dormitories
Miejsca	4737	5234	4939	Beds
Korzystający	3648	3833	3651	Boarders

^a W roku szkolnym 2005/06 – stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze szkołami zasadniczymi zawodowymi i liceami profilowanymi, technikami i szkołami policealnymi, bez kolegów nauczycielskich.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the school year 2005/06 – as of 31 X. ^b Including basic vocational and specialized secondary schools, technical secondary schools and post-secondary schools, excluding teacher training colleges.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 39. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		SPECIFICATION
		stacjonarne ^a <i>stationary^a</i>	niestacjonarne ^b <i>non-stationary^b</i>	
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
OGÓŁEM..... 2005/06	177381	87202	90179	GRAND TOTAL
2010/11	170961	86324	84637	
2011/12	165694	87868	77826	
Uniwersytety	43197	29606	13591	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	20253	14601	5652	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	11549	8324	3225	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	28604	10531	18073	<i>Academies of economics</i>
Akademie medyczne	7994	5689	2305	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	4503	3345	1158	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	2193	1511	682	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	47401	14261	33140	<i>Other higher education institutions</i>
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>				
RAZEM 2005/06	102381	49639	52742	TOTAL
2010/11	102433	50640	51793	
2011/12	99476	51844	47632	
Uniwersytety	30569	20570	9999	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	5490	4547	943	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	6749	5272	1477	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	17167	5864	11303	<i>Academies of economics</i>
Akademie medyczne	5999	4093	1906	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	2293	1725	568	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	1481	1019	462	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	29728	8754	20974	<i>Other higher education institutions</i>

^a Do roku akademickiego 2005/06 zwane dziennymi. ^b Do roku akademickiego 2005/06 obejmujące studia wieczorowe, zaoczne i eksternistyczne.

^a Until 2005/06 academic year called day study system. ^b Until 2005/06 academic year including evening, weekend and extramural study system.

TABL. 40. **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		SPECIFICATION
		stacjonarne ^a <i>stationary^a</i>	niestacjonarne ^b <i>non-stationary^b</i>	
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
OGÓŁEM 2005/06	35800	15756	20044	GRAND TOTAL
2009/10	47509	23123	24386	
2010/11	47865	22931	24934	
Uniwersytety	11596	7386	4210	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	4505	3279	1226	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	3088	2284	804	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	9110	2943	6167	<i>Academies of economics</i>
Akademie medyczne	2138	1321	817	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego ...	1727	1149	578	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	588	343	245	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	15113	4226	10887	<i>Other higher education institutions</i>
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>				
RAZEM 2005/06	23222	9771	13451	TOTAL
2009/10	30557	14077	16480	
2010/11	31103	14095	17008	
Uniwersytety	8646	5384	3262	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	1131	899	232	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1808	1402	406	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	6060	1751	4309	<i>Academies of economics</i>
Akademie medyczne	1778	1004	774	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego ...	923	618	305	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	390	226	164	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	10367	2811	7556	<i>Other higher education institutions</i>

^a Do roku akademickiego 2005/06 zwane dziennymi. ^b Do roku akademickiego 2005/06 obejmujące studia wieczorowe, zaoczną i eksternistyczną.
^a Until 2005/06 academic year called day study system. ^b Until 2005/06 academic year including evening, weekend and extramural study system.

TABL. 41. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a (łącznie z cudzoziemcami)**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a
(including foreigners)

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2011/12				SCHOOLS
			ogółem ^b total ^b	w tym stypendia <i>of which scholarships</i>		ogółem w % ogółu studentów danej grupy szkół <i>total in % of total students of given group of schools</i>	
				o charakterze socjalnym <i>social</i>	rektora dla najlepszych studentów <i>of rector for the best students</i>		
OGÓŁEM	49829	36855	32394	18356	13526	19,6	TOTAL
Uniwersytety	15606	7997	8745	4168	4320	20,2	Universities
Wyższe szkoły techniczne ..	4577	4464	3037	1877	1150	15,0	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	3660	2780	2283	1478	923	19,8	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	9488	6234	4280	1918	1857	15,0	Academies of economics
Akademie medyczne	1839	1479	1293	665	629	16,2	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego.....	1167	1133	960	622	398	21,3	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne ..	892	661	459	268	206	20,9	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe	12600	12107	11337	7360	4043	23,9	Other higher education institutions

^a Bez stypendiów ministra oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według stypendiów 1 osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Excluding scholarships granted by minister and scholarships financed with EU funds. ^b The division by type of scholarships may include one person more than once.

TABL. 42. **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/2006	2010/2011	2011/2012	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE^a <i>STUDENT DORMITORIES^a</i>				
Domy	44	46	45	<i>Dormitories</i>
Miejsca	12566	11774	11450	<i>Beds</i>
Studenci korzystający	11342	9304	9538	<i>Accommodated students</i>
w % ogółu studentów studiów stacjonarnych	13,0	10,8	10,9	<i>in % of total students in the stationary study system</i>
STOŁÓWKI STUDENCKIE <i>STUDENT CANTEENS</i>				
Stołówki	11	6	6	<i>Canteens</i>
Miejsca konsumenckie	1444	627	655	<i>Seating</i>

^a Dla studentów studiów stacjonarnych; do roku akademickiego 2005/06 – studiów dziennych.

^a For students attending classes in the stationary system; until 2005/06 academic year – day study system.

TABL. 43. **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Placówki	1566	1681	1774	<i>Establishments</i>
Przedszkola	800	912	976	<i>Nursery schools</i>
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	766	719	727	<i>Pre-school sections of primary schools</i>
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	2	6	<i>Pre-primary education groups</i>
Punkty przedszkolne	x	48	65	<i>Pre-primary points</i>
Dzieci	86009	108139	117966	<i>Children</i>
W przedszkolach	69678	88067	93463	<i>In nursery schools</i>
W oddziałach przedszkolnych przy szko- łach podstawowych	16331	19205	23293	<i>In pre-school sections of primary schools</i>
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	44	139	<i>Pre-primary education groups</i>
Punkty przedszkolne	x	823	1071	<i>Pre-primary points</i>
Dzieci w placówkach wychowania przed- szkolnego na 100 dzieci w wieku 3–6 lat	61,0	72,4*	74,5	<i>Children attending pre-primary education establishments per 100 children aged 3–6</i>

U w a g a. W latach szkolnych 2010/11 i 2011/12 bez wychowania przedszkolnego przy zakładach opieki zdrowotnej, które w roku szkolnym 2005/06 nie było uwzględniane wyłącznie w pozycji dotyczącej dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. In school year 2010/11 and 2011/12 excluding pre-primary education in health care institutions, in 2005/06 school years excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 44. **BIBLIOTEKI PUBLICZNE**
PUBLIC LIBRARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Placówki biblioteczne ^a	1015	900	881	<i>Library institutions^a</i>
biblioteki i filie	736	714	709	<i>libraries and branches</i>
punkty biblioteczne	279	186	172	<i>library service points</i>
Księgozbiór ^a w woluminach:				<i>Collection^a in volumes:</i>
w tys.	11921,0	11956,6	11960,8	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	3535	3469*	3461	<i>per 1000 population</i>
Czytelnicy ^b zarejestrowani w ciągu roku:				<i>Borrowers^b registered during the year:</i>
w tys.	619,6	549,7	540,2	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	184	160*	157	<i>per 1000 population</i>
Wypożyczenia ^{bc} księgozbioru w wolumi- nach:				<i>Loans^{bc} of collection in volumes:</i>
w tys.	13002,1	11159,6	11197,3	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	3860	3243*	3245	<i>per 1000 population</i>
na 100 czytelników	2099	2030	2073	<i>per 100 borrowers</i>
Liczba ludności ^a na 1 placówkę biblio- teczną	3323	3830*	3922	<i>Population^a per library institution</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Łącznie z punktami bibliotecznymi. ^c Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a As of 31 XII. ^b Including library service points. ^c Excluding interlibrary lending.

TABL. 45. **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Muzea ^a	79	86	86	<i>Museums ^a</i>
Muzealia ^a w tys.	705,1	674,9	777,7	<i>Museum exhibits ^a in thous.</i>
Wystawy:				<i>Exhibitions:</i>
własne ^b	261	259	259	<i>own ^b</i>
obce ^c	193	150	107	<i>exterior ^c</i>
Zwiedzający:				<i>Visitors:</i>
w tys.	1091,6	1127,1	1521,2	<i>in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	464,6	367,0	433,9	<i>of which primary and secondary school students ^d</i>
na 1000 ludności	324	327*	441	<i>per 1000 population</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 46. **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Miejsca ^a na widowni w stałej sali:				<i>Seating in fixed halls ^a:</i>
ogółem	4110	4497	4403	<i>total</i>
na 1000 ludności	1,2	1,3	1,3	<i>per 1000 population</i>
Przedstawienia i koncerty ^b	3092	3987	2940	<i>Performances and concerts ^b</i>
Widzowie i słuchacze ^b :				<i>Audience ^b:</i>
w tys.	570,0	847,0	608,9	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	169	246*	176	<i>per 1000 population</i>
na 1 przedstawienie (koncert)	184	212	207	<i>per performance (concert)</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 47. **KINA**
CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Kina stałe ^a	46	38	44	<i>Fixed cinemas ^a</i>
Miejsca na widowni ^a	23178	24613	25590	<i>Seating in cinemas ^a</i>
na 1000 ludności	6,9	7,1*	7,4	<i>per 1000 population</i>
Seanse	73378	119650	133364	<i>Screenings</i>
Widzowie:				<i>Audience:</i>
w tys.	2387,2	3251,2	3583,3	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	709	945*	1039	<i>per 1000 population</i>

^a Stan w dniu 31 XII.

^a As of 31 XII.

TABL. 48. **KLUBY SPORTOWE ^a**
Stan w dniu 31 XII
SPORTS CLUBS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2008	2010	SPECIFICATION
Kluby	445	540	644	<i>Clubs</i>
Sekcje	827	858	989	<i>Sections</i>
Członkowie	40522	42382	44537	<i>Members</i>
Ćwiczący	37421	37996	41884	<i>Exercisers</i>
kobiety	5964	6495	6538	<i>females</i>
w wieku do 18 lat	22341	22966	24734	<i>at age up to 18</i>

^a Bez klubów uczniowskich i parafialnych.

^a Excluding pupils and parish sports clubs.

TABL. 49. PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH
 ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

RODZAJE PRZESTĘPSTW TYPE OF CRIMES	Ogółem Total					
	2005	2010	2011	2005	2010	2011
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			wskaźnik wykrywalności sprawców w % rates of detectability of delinquents in %		
O G Ó Ł E M	115673	96929	101372	65,9	73,3	75,2
T O T A L						
Przestępstwa o charakterze kryminalnym . . .	80653	66201	68017	51,9	62,2	64,5
<i>Criminal crimes</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
Zabójstwo	49	36	42	95,9	91,9	97,6
<i>Homicide</i>						
Uszczerbek na zdrowiu	1203	1348	1457	91,0	93,6	94,4
<i>Damage to health</i>						
Udział w bójce lub pobiciu	836	778	702	87,9	89,7	90,9
<i>Participation in violence or assault</i>						
Zgwałcenie	137	71	115	91,2	73,6	89,6
<i>Rape</i>						
Rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze	2399	1843	1861	65,4	84,3	88,6
<i>Violence, theft with assault, criminal coercion</i>						
Kradzieże	40303	26263	26793	24,2	33,8	36,4
<i>Theft</i>						
kradzież mienia	24050	17615	18014	23,6	33,4	35,8
<i>property theft</i>						
kradzież z włamaniem	16253	8648	8779	25,0	34,7	37,5
<i>burglary</i>						
Przestępstwa o charakterze gospodarczym . .	14730	13282	13501	97,2	95,3	95,7
<i>Commercial crimes</i>						
Przestępstwa drogowe	16743	13817	15867	99,7	99,6	99,7
<i>Road crimes</i>						
Inne	3547	3629	3987	96,1	95,7	94,3
<i>Others</i>						
W tym pożar i podpalenie	66	42	49	53,0	57,1	41,2
<i>Of which fire and arson</i>						

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.
 S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Poznań.

TABL. 49. PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

RODZAJE PRZESTĘPSTW TYPE OF CRIMES	Popelnione przez nieletnich Committed by juveniles					
	2005	2010	2011	2005	2010	2011
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			ogółem = 100 total = 100		
O G Ó Ł E M	7211	12812	12870	6,2	13,2	12,7
T O T A L						
Przestępstwa o charakterze kryminalnym . . .	6962	12542	12564	8,6	18,9	18,5
<i>Criminal crimes</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
Zabójstwo	—	2	2	—	5,6	4,8
<i>Homicide</i>						
Uszczerbek na zdrowiu	357	611	565	29,7	45,3	38,8
<i>Damage to health</i>						
Udział w bójce lub pobiciu	217	316	254	26,0	40,6	36,2
<i>Participation in violence or assault</i>						
Zgwałcenie	28	6	10	20,4	8,5	8,7
<i>Rape</i>						
Rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze	740	1083	1212	30,8	58,8	65,1
<i>Violence, theft with assault, criminal coercion</i>						
Kradzieże	1720	1588	1833	4,3	6,0	6,8
<i>Theft</i>						
kradzież mienia	990	945	1138	4,1	5,4	6,3
<i>property theft</i>						
kradzież z włamaniem	730	643	695	4,5	7,4	7,9
<i>burglary</i>						
Przestępstwa o charakterze gospodarczym . .	55	60	94	0,4	0,5	0,7
<i>Commercial crimes</i>						
Przestępstwa drogowe	97	92	130	0,6	0,7	0,8
<i>Road crimes</i>						
Inne	97	118	82	2,3	3,3	2,1
<i>Others</i>						
W tym pożar i podpalenie	3	5	7	4,5	11,9	14,3
<i>Of which fire and arson</i>						

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.
S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Poznań.

TABL. 50. WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Powiaty Powiats	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Województwo Voivodship
W TYS. ZŁ IN THOUS. ZŁ						
O G Ó Ł E M.....	2005	8924565,9	4591585,6	1396034,1	2353391,9	583554,3
T O T A L	2010	15064021,6	7613344,3	2293368,1	4034393,9	1122915,3
	2011	15707736,8	7874391,8	2299390,9	4180819,0	1353135,1
w tym: of which:						
Gospodarka komunalna i ochrona	2005	490476,6	343816,6	194,1	145155,1	1310,8
środowiska	2010	650818,6	492052,7	11144,3	146935,0	686,6
<i>Municipal economy and environmental</i>	2011	692960,8	556782,2	7947,4	124262,1	3969,1
<i>protection</i>						
Gospodarka mieszkaniowa	2005	197782,2	83974,9	19492,8	91811,8	2502,7
<i>Dwelling economy</i>	2010	309491,4	189393,4	16964,3	99308,2	3825,4
	2011	300487,1	188916,1	20865,2	86602,4	4103,5
Oświata i wychowanie	2005	3229892,1	1845892,3	535187,3	808246,5	40566,0
<i>Education</i>	2010	4531675,2	2685195,1	711250,4	1089289,0	45940,6
	2011	4811698,3	2854404,5	748310,6	1155142,0	53841,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2005	283793,3	134976,4	7440,9	60084,8	81291,2
<i>Culture and national heritage</i>	2010	538386,5	299674,0	11861,3	109961,6	116889,6
	2011	579307,5	293692,2	11054,5	145689,7	128871,0
Ochrona zdrowia	2005	172648,2	37484,7	50305,7	28868,6	55989,2
<i>Health care</i>	2010	284574,8	45085,0	104813,0	80936,7	53740,1
	2011	271915,3	45777,7	122817,2	59403,7	43916,6
Pomoc społeczna i pozostałe zadania	2005	1372095,0	782703,5	244505,7	306138,9	38746,9
w zakresie polityki społecznej	2010	2108714,5	1226037,3	383055,2	439568,6	60053,3
<i>Social assistance and other tasks in sphere</i>	2011	2163738,5	1239453,3	396521,9	452296,1	75467,2
<i>of social policy</i>						
Kultura fizyczna ^b	2005	170740,6	102887,3	2988,7	54824,2	10040,4
<i>Physical education^b</i>	2010	807824,9	293918,7	16639,0	464733,6	32533,6
	2011	568877,3	286642,6	10100,2	245368,4	26766,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona	2005	174916,9	43417,0	70128,1	60735,3	636,5
przeciwpowodziowa	2010	297285,1	82808,7	108864,4	103432,4	2179,6
<i>Public safety and fire-protection</i>	2011	290050,5	78768,3	112496,6	97281,7	1504,0

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Do 2010 r. dział kultura fizyczna i sport.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Until 2010 division physical education and sport.

TABL. 50. WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW (dok.)
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Powiaty Powiats	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Województwo Voivodship
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M 2005	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
T O T A L 2010	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2011	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Gospodarka komunalna i ochrona 2005	5,5	7,5	0,0	6,2	0,2
środowiska 2010	4,3	6,5	0,5	3,6	0,1
<i>Municipal economy and environmental 2011</i>	4,4	7,1	0,3	3,0	0,3
<i>protection</i>					
Gospodarka mieszkaniowa 2005	2,2	1,8	1,4	3,9	0,4
<i>Dwelling economy</i> 2010	2,1	2,5	0,7	2,5	0,3
2011	1,9	2,4	0,9	2,1	0,3
Oświata i wychowanie 2005	36,2	40,2	38,3	34,3	7,0
<i>Education</i> 2010	30,1	35,3	31,0	27,0	4,1
2011	30,6	36,2	32,5	27,6	4,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 2005	3,2	2,9	0,5	2,6	13,9
<i>Culture and national heritage</i> 2010	3,6	3,9	0,5	2,7	10,4
2011	3,7	3,7	0,5	3,5	9,5
Ochrona zdrowia 2005	1,9	0,8	3,6	1,2	9,6
<i>Health care</i> 2010	1,9	0,6	4,6	2,0	4,8
2011	1,7	0,6	5,3	1,4	3,2
Pomoc społeczna i pozostałe zadania 2005	15,4	17,0	17,5	13,0	6,7
w zakresie polityki społecznej 2010	14,0	16,1	16,7	10,9	5,3
<i>Social assistance and other tasks in sphere 2011</i>	13,8	15,7	17,2	10,8	5,6
<i>of social policy</i>					
Kultura fizyczna ^b 2005	1,9	2,2	0,2	2,3	1,7
<i>Physical education^b</i> 2010	5,4	3,9	0,7	11,5	2,9
2011	3,6	3,6	0,4	5,9	2,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona 2005	2,0	0,9	5,0	2,6	0,1
przeciwpożarowa 2010	2,0	1,1	4,7	2,6	0,2
<i>Public safety and fire-protection 2011</i>	1,8	1,0	4,9	2,3	0,1

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Do 2010 r. dział kultura fizyczna i sport.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Until 2010 division physical education and sport.

Uwaga do tablic 51 – 54

Dane za lata 2008–2009 skorygowano.

Note to tables 51 – 54

Data for 2008–2009 have been adjusted.

TABL. 51. **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**

GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009	2010		
	w mln zł in mln zł		Polska=100 Poland=100	2009=100	
O G Ó Ł E M	118483	127489	131885	9,3	103,4
T O T A L					
W tym wartość dodana brutto	103718	113296	116157	9,3	102,5
<i>Of which gross value added</i>					
w tym sektor:					
<i>of which sector:</i>					
przedsiębiorstw	51316	58192	59199	9,6	101,7
<i>non-financial corporations</i>					
instytucji rządowych i samorządowych . .	13654	14580	15186	8,4	104,2
<i>general government</i>					
gospodarstw domowych	33930	37085	37721	10,0	101,7
<i>households</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5360	5992	6390	13,9	106,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	28408	31853	31554	10,2	99,1
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	24626	27003	26388	11,4	97,7
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	8208	9434	9956	10,0	105,5
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; Transport i gospodarka magazynowa; Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; Informacja i komunikacja	30483	34412	35053	9,5	101,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; Transportation and storage; Accommodation and catering^Δ; Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9194	7731	8636	6,9	111,7
<i>Financial and insurance activities; Real estate activities</i>					
Pozostałe usługi	22065	23875	24568	8,2	102,9
<i>Other services</i>					
NA 1 MIESZKAŃCA ^a	34938	37462	38629	104,1	103,1
PER CAPITA ^a					

^a W zł.

^a In zł.

TABL. 52. **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW**
(ceny bieżące)

BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009	2010		
	w mln zł in mln zł			Polska=100 Poland=100	2009=100
Produkcja globalna	251486	259425	273643	9,5	105,5
<i>Gross output</i>					
Zużycie pośrednie	147768	146128	157485	9,6	107,8
<i>Intermediate consumption</i>					
Wartość dodana brutto	103718	113296	116157	9,3	102,5
<i>Gross value added</i>					
w tym koszty związane z zatrudnieniem	42640	43984	46168	8,9	105,0
<i>of which compensation of employees</i>					
Nadwyżka operacyjna brutto	60598	68535	68875	9,7	100,5
<i>Gross operating surplus</i>					

TABL. 53. **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**

NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009	2010		
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	Polska=100 Poland=100	2009=100
Dochody pierwotne brutto:					
<i>Gross primary income:</i>					
w mln zł	77497	82161	84694	9,3	103,1
<i>in mln zł</i>					
na 1 mieszkańca w zł	22852	24143	24806	104,0	102,7
<i>per capita in zł</i>					
Dochody do dyspozycji brutto:					
<i>Gross disposable income in mln zł</i>					
w mln zł	72849	78464	81550	9,2	103,9
<i>in mln zł</i>					
na 1 mieszkańca w zł	21481	23056	23886	103,0	103,6
<i>per capita in zł</i>					

TABL. 54. **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO WEDŁUG PODREGIONÓW** (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC PRODUCT BY SUBREGIONS (current prices)

PODREGIONY SUBREGIONS		Ogółem Total				Na 1 mieszkańca Per capita			
		w mln zł in mln zł	Polska= =100 Poland= =100	woje- wództwo= =100 voivod- ship=100	rok po- przedni= =100 previous year=100	w zł in zł	Polska= =100 Poland= =100	woje- wództwo= =100 voivod- ship=100	rok po- przedni= =100 previous year=100
Kaliski	2008	17481	1,4	14,8	110,1	26192	78,3	75,0	110,0
	2009	18969	1,4	14,9	108,5	28387	80,6	75,8	108,4
	2010	19647	1,4	14,9	103,6	29340	79,1	76,0	103,4
Koniński	2008	16357	1,3	13,8	107,6	25136	75,1	71,9	107,4
	2009	18146	1,3	14,2	110,9	27821	78,9	74,3	110,7
	2010	18516	1,3	14,0	102,0	28355	76,4	73,4	101,9
Leszczyński	2008	15233	1,2	12,9	108,1	28102	84,0	80,4	107,8
	2009	16290	1,2	12,8	106,9	29931	84,9	79,9	106,5
	2010	17186	1,2	13,0	105,5	31474	84,8	81,5	105,2
Piłski	2008	10405	0,8	8,8	105,4	25528	76,3	73,1	105,2
	2009	11329	0,8	8,9	108,9	27707	78,6	74,0	108,5
	2010	11531	0,8	8,7	101,8	28152	75,9	72,9	101,6
Poznański	2008	22051	1,7	18,6	112,7	39099	116,8	111,9	110,8
	2009	23989	1,8	18,8	108,8	41826	118,7	111,6	107,0
	2010	24841	1,8	18,8	103,6	42597	114,8	110,3	101,8
Miasto City Poznań	2008	36955	2,9	31,2	107,4	66056	197,4	189,1	108,3
	2009	38766	2,9	30,4	104,9	69720	197,8	186,1	105,5
	2010	40164	2,8	30,5	103,6	72664	195,9	188,1	104,2

TABL. 55. **WYBRANE DANE O PODREGIONACH I POWIATACH W 2011 R.**
SELECTED DATA BY SUBREGIONS AND POWIATS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność ^a Population ^a				Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w wieku at age					
		przedpro- dukcyjnym pre-working	produk- cyjnym working	poproduk- cyjnym post-working			
WOJEWÓDZTWO .. VOIVODSHIP	3455477	19,6	64,5	15,9	11,04	8,91	2,12
Podregiony Subregions							
Kaliski	673001	19,7	63,8	16,5	10,54	9,54	1,01
Powiaty: Powiats:							
jarociński	71531	20,2	64,1	15,7	11,29	9,55	1,73
kaliski	82323	20,5	63,3	16,2	10,66	9,60	1,06
kepiński	56488	20,6	64,4	15,0	11,17	9,26	1,91
krotoszyński	77994	20,6	63,9	15,5	11,66	9,26	2,40
ostrowski	160831	19,2	64,5	16,3	10,19	9,28	0,91
ostrzeszowski	55487	20,9	63,7	15,4	11,14	9,99	1,15
pleszewski	63225	20,5	64,1	15,3	10,45	9,08	1,38
Miasto na prawach powiatu							
City with powiat status							
Kalisz	105122	17,2	62,6	20,1	9,05	10,26	-1,21
Koniński	660778	20,0	64,1	15,9	10,69	9,01	1,68
Powiaty: Powiats:							
gnieźnieński	144296	20,1	64,7	15,2	11,36	8,34	3,02
kolski	89523	19,7	63,2	17,1	10,23	10,48	-0,26
koniński	127869	21,8	64,0	14,3	10,59	8,96	1,63
ślupecki	59792	20,2	64,1	15,8	11,09	9,78	1,30
turecki	84761	20,3	63,6	16,1	10,65	9,30	1,35
wrzesiński	76328	20,3	64,6	15,1	11,55	8,18	3,37
Miasto na prawach powiatu							
City with powiat status							
Konin	78209	16,9	64,4	18,7	9,06	8,52	0,54
Leszczyński	551327	20,8	64,4	14,9	11,55	8,68	2,88
Powiaty: Powiats:							
gostyński	76211	20,2	64,5	15,3	11,43	9,26	2,18
grodziski	50633	22,4	64,5	13,1	12,77	8,81	3,96
kościański	78895	19,9	64,8	15,3	11,88	8,89	2,99
leszczyński	53013	22,3	64,3	13,4	12,30	8,49	3,81
międzychodzki	37081	20,6	64,6	14,8	11,17	9,49	1,67
nowotomyski	73746	21,2	64,4	14,4	11,52	8,57	2,95
rawicki	60448	21,0	63,6	15,5	10,62	8,59	2,04
wolsztyński	56587	21,7	64,0	14,3	11,68	8,25	3,43
Miasto na prawach powiatu							
City with powiat status							
Leszno	64713	18,4	64,6	17,0	10,73	7,87	2,86
Piński	414463	20,6	64,7	14,7	10,66	8,79	1,87
Powiaty: Powiats:							
chodzieski	47846	20,5	64,4	15,1	10,81	9,26	1,55
czarnkowsko- trzcianecki	88187	20,8	64,2	15,0	10,80	9,13	1,68
piński	138559	19,9	65,1	14,9	10,36	8,70	1,66
wągrowiecki	69579	21,4	64,3	14,3	11,22	8,56	2,66
złotowski	70292	21,2	64,8	14,0	10,44	8,45	1,99
Poznański	602344	21,3	65,3	13,4	12,23	7,65	4,57
Powiaty: Powiats:							
obornicki	58659	21,3	65,1	13,6	12,53	7,78	4,75
poznański	337883	21,8	65,5	12,7	12,70	6,93	5,77
szamotulski	88861	20,2	65,0	14,8	11,43	9,34	2,09
średzki	56419	20,3	65,2	14,5	11,11	8,98	2,13
śremski	60522	20,7	65,1	14,2	11,50	7,78	3,72
Miasto City Poznań...	553564	15,3	64,9	19,8	10,53	9,73	0,80

^a Stan w dniu 31 XII.

^a As of 31 XII.

TABL. 55. **WYBRANE DANE O PODREGIONACH I POWIATACH W 2011 R. (cd.)**
SELECTED DATA ON SUBREGIONS AND POWIATS IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Bezrobotni zarejestrowani ^a Registered unemployed persons ^a				Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w % Registered unemployment rate ^a in %	Łóżka w szpitalach ogólnych ^{ab} na 10 tys. ludności Beds in general hospitals ^{ab} per 10 thous. population	Miejsca noclegowe ^c na 10 tys. ludności Number of beds ^c per 10 thous. population
	ogółem total	z liczby ogółem w % of total in %					
		kobiety females	długotrwale bezrobotni ^d long-term unemployed persons	w wieku 24 lata i mniej 24 age and less			
WOJEWÓDZTWO .. VOIVODSHIP	134954	58,1	43,2	24,2	9,1	45,2	119,5
Podregiony Subregions							
Kaliski	26776	59,8	43,8	26,2	9,8	38,4	71,9
Powiaty: Powiats:							
jarociński	3309	61,1	47,8	27,5	12,8	25,6	121,6
kaliski	2497	56,2	40,6	29,7	8,4	17,9	30,5
kepiniński	1714	62,7	37,6	29,7	6,4	45,0	38,2
krotoszyński	3382	65,0	47,1	27,2	10,5	31,9	38,6
ostrowski	6536	58,2	42,2	25,0	10,5	30,7	45,9
ostrzeszowski	2482	63,2	41,3	32,4	10,5	22,3	126,2
pleszewski	3113	59,9	46,2	29,6	12,6	43,7	157,7
Miasto na prawach powiatu							
City with powiat status							
Kalisz	3743	55,2	45,0	15,1	7,8	81,5	73,2
Koniński	36522	57,3	50,4	25,4	14,3	32,0	151,2
Powiaty: Powiats:							
gnieźnieński	6802	57,6	44,9	24,0	13,7	25,8	213,2
kolski	5200	57,4	50,2	27,4	14,4	25,7	21,0
koniński	7780	56,2	51,8	28,8	17,5	0,0	311,3
słupecki	3958	54,8	53,8	27,5	16,8	40,6	251,0
turecki	4059	61,5	46,7	26,1	11,5	23,5	21,7
wrzesiński	3999	60,3	51,7	24,4	13,6	26,6	96,6
Miasto na prawach powiatu							
City with powiat status							
Konin	4724	54,1	55,6	18,3	13,0	110,5	41,6
Leszczyński	20045	59,0	38,6	27,7	8,8	34,4	179,9
Powiaty: Powiats:							
gostyński	3922	57,9	41,7	29,5	12,3	34,6	42,4
grodziski	1985	51,2	42,3	32,8	9,1	24,3	90,7
kościański	2415	64,3	38,1	27,9	8,7	31,3	54,5
leszczyński	1804	62,3	35,8	28,5	8,8	15,1	573,6
międzychódzki	1188	64,4	27,5	23,4	9,2	40,7	617,3
nowotomyski	1891	54,4	25,8	31,0	6,5	22,2	128,3
rawicki	2759	60,9	47,4	28,1	10,9	25,6	37,9
wolsztyński	1566	58,0	34,8	29,1	6,0	31,3	325,7
Miasto na prawach powiatu							
City with powiat status							
Leszno	2515	58,8	41,3	18,3	7,9	82,8	55,3
Piński	23807	57,2	46,2	23,5	15,4	46,1	69,5
Powiaty: Powiats:							
chodzieski	3086	58,8	50,1	24,6	16,2	80,9	127,7
czarnkowsko-trzcianecki	4783	57,5	47,5	23,8	15,0	34,8	32,7
piński	6429	54,2	39,2	20,3	11,8	54,6	81,7
wagrowiecki	4888	60,7	50,4	26,9	20,5	24,0	73,6
złotowski	4621	56,2	47,8	23,4	18,5	41,4	48,1
Poznański	16224	59,9	36,3	23,3	6,5	24,4	93,8
Powiaty: Powiats:							
obornicki	2261	63,5	35,9	24,7	10,4	59,0	52,2
poznański	5383	59,0	22,3	18,5	3,6	10,1	115,9
szamotulski	3611	61,1	45,6	23,4	10,7	21,9	44,9
średzki	3042	58,0	51,4	27,4	13,4	28,9	69,5
śremski	1927	59,0	34,5	28,2	8,5	70,1	105,1
Miasto City Poznań ..	11580	54,4	30,1	12,3	3,6	102,0	144,9

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^c W turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania; stan w dniu 31 VII.
^d Patrz uwagi, ust. 11 s. 11–12.

^a As of 31 XII. ^b Including beds and incubators for newborns. ^c In collective tourist accommodation establishments; as of 31 VII. ^d See notes, item 11, p. 17–18.

TABL. 55. WYBRANE DANE O PODREGIONACH I POWIATACH W 2011 R. (cd.)
 SELECTED DATA ON SUBREGIONS AND POWIATS IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zasoby mieszkaniowe ^a <i>Dwelling stocks^a</i>		Mieszkania oddane do użytkowania <i>Dwellings completed</i>		Biblioteki publiczne <i>Public libraries</i>		Kina stałe <i>Fixed cinemas</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average usable floor space of dwelling in m</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average usable floor space of dwelling in m</i>	księgozbiór ^b <i>collection^b</i>	czytelnicy <i>borrowers</i>	miejsca na widowni ^b <i>seating in^b cinemas</i>	widzowie <i>audience</i>
					na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>			
WOJEWÓDZTWO .. VOIVODSHIP	1114,5	77,4	4,0	107,3	3461,4	156,6	7,4	1038,6
Podregiony Subregions								
Kaliski	203,8	83,8	2,8	112,9	3508,0	151,8	3,6	455,4
Powiaty: Powiats:								
jarociński	20,3	83,7	1,9	112,0	3241,7	164,2	2,8	549,1
kaliski	21,9	100,1	2,4	136,6	4281,7	122,5	x	x
kępiński	16,1	91,3	3,0	135,5	3266,0	123,9	4,1	13,9
krotoszyński	22,2	88,8	2,5	110,0	3801,7	166,8	4,6	350,3
ostrowski	48,4	85,0	3,2	107,5	3227,9	189,2	2,5	356,9
ostrzeszowski	15,7	95,3	2,9	136,3	3346,1	106,2	5,4	370,5
pleszewski	17,4	90,6	2,5	131,1	4257,8	199,5	2,4	195,4
Miasto na prawach powiatu								
City with powiat status								
Kalisz	41,9	61,1	3,1	77,0	3058,5	108,3	7,3	1413,1
Koniński	202,7	76,5	2,6	123,1	3223,7	136,6	4,4	572,3
Powiaty: Powiats:								
gnieźnieński	45,9	69,2	3,4	107,7	2864,4	150,6	2,4	901,8
kolski	28,1	76,8	2,0	126,2	3430,4	117,0	3,4	38,3
koniński	34,0	92,7	3,1	139,7	3618,8	131,9	1,3	3,2
słupecki	17,6	83,3	2,2	138,8	3640,8	120,7	6,0	241,9
turecki	25,3	79,5	1,8	144,3	2573,8	101,3	3,5	129,0
wrzesiński	23,1	78,0	3,8	102,6	3402,0	138,8	x	115,1
Miasto na prawach powiatu								
City with powiat status								
Konin	28,6	61,4	0,9	141,1	3215,0	189,0	18,1	2677,3
Leszczyński	160,8	85,4	2,7	130,2	4188,7	172,4	1,5	160,1
Powiaty: Powiats:								
gostyński	20,6	89,4	1,3	165,8	4879,2	160,5	5,9	381,8
grodziski	13,5	92,4	2,6	107,0	3904,7	163,1	x	x
kościński	23,1	83,5	2,0	124,7	4288,3	143,8	x	x
leszczyński	13,8	102,7	4,6	159,1	4472,8	116,1	x	x
międzychodzki	11,7	77,5	4,3	112,5	4200,1	164,8	x	x
nowotomyski	21,7	84,3	3,5	113,0	4161,1	183,1	x	x
rawicki	18,2	85,3	2,2	119,8	4938,7	190,6	3,0	380,9
wolsztyński	15,1	92,7	2,2	162,0	3276,3	145,4	x	x
Miasto na prawach powiatu								
City with powiat status								
Leszno	23,2	69,7	2,6	119,4	3365,6	273,4	3,0	556,8
Piński	125,7	75,1	2,2	122,9	3902,4	170,7	4,4	750,8
Powiaty: Powiats:								
chodzieski	14,2	80,6	1,8	129,1	4656,7	192,3	6,3	206,7
czarnkowsko-trzcianecki	26,1	77,9	2,7	138,0	4304,9	157,6	x	x
piński	44,1	69,8	2,0	106,9	3579,0	156,3	8,0	1907,7
wagrowiecki	20,4	78,5	3,1	118,5	3247,4	182,4	3,5	522,1
złotowski	20,8	75,7	1,6	133,6	4169,5	189,3	2,4	9,8
Poznański	184,3	85,0	8,9	107,1	3304,1	159,9	1,1	88,3
Powiaty: Powiats:								
obornicki	17,6	79,1	4,3	92,4	2660,7	180,5	x	x
poznański	105,2	90,9	12,9	106,2	3073,4	154,3	0,6	16,6
szamotulski	27,1	81,2	2,6	144,8	3981,8	153,5	2,1	97,2
średzki	16,5	79,3	3,7	118,0	4513,5	202,0	2,4	448,9
śremski	17,8	74,1	5,1	95,1	3093,7	140,9	1,9	220,6
Miasto City Poznań ..	237,2	62,7	4,5	73,8	2805,2	156,3	30,7	4414,6

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III. b Stan w dniu 31 XII.

a Data of the Population and Housing Census as of 31 III. b As of 31 XII.

TABL. 55. WYBRANE DANE O PODREGIONACH I POWIATACH W 2011 R. (cd.)
 SELECTED DATA ON SUBREGIONS AND POWIATS IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Uczniowie szkół ^a <i>Pupils and students of schools^a</i>				Przestępstwa stwierdzone ^b w zakończonych postępowaniach przygotowawczych <i>Ascertained crimes^b in completed preparatory proceedings</i>	
	podstawowych ^c <i>primary^c</i>	gimnazjów ^c <i>lower secondary^c</i>	ponadgimnazjalnych ^c <i>upper secondary^c</i>	policealnych <i>post-secondary</i>	ogółem <i>total</i>	w tym o charakterze kryminalnym <i>of which criminal crimes</i>
WOJEWÓDZTWO .. VOIVODSHIP	209638	114817	129564	26613	101372	68017
Podregiony Subregions						
Kaliski	41004	23399	27965	4377	16857	9620
Powiaty: Powiats:						
jarociński	4435	2622	3122	336	1255	761
kaliski	5026	2791	924	49	6516 ^d	3516 ^d
kepiński	3636	2015	2244	—	1263	745
krotoszyński	4984	2939	3242	431	1468	889
ostrowski	9385	5454	6699	1191	3757	2277
ostrzeszowski	3559	2065	2271	37	1353	671
pleszewski	4034	2289	2242	178	1245	761
Miasto na prawach powiatu						
City with powiat status						
Kalisz	5945	3224	7221	2155	x	x
Koniński	40472	23509	26449	4176	17629	10068
Powiaty: Powiats:						
gnieźnieński	8817	5039	5497	872	4633	2625
kolski	5408	3198	3614	223	2521	1289
koniński	8336	4898	1183	151	5658 ^d	3394 ^d
słupecki	3611	2195	2215	96	1203	574
turecki	5202	3002	3622	184	2183	1253
wrzesiński	4803	2502	2945	249	1431	933
Miasto na prawach powiatu						
City with powiat status						
Konin	4295	2675	7373	2401	x	x
Leszczyński	35436	19693	21509	3310	12528	6965
Powiaty: Powiats:						
gostyński	4727	2676	2775	123	1526	728
grodziski	3450	1940	1701	246	855	483
kościański	4859	2703	2405	323	2230	1134
leszczyński	3563	1793	242	13	2711 ^d	1563 ^d
międzychodzki	2314	1362	1255	109	902	532
nowotomyski	4846	2764	2862	308	1735	1085
rawicki	3879	2149	2222	315	1063	602
wolsztyński	3889	2198	2530	50	1506	838
Miasto na prawach powiatu						
City with powiat status						
Leszno	3909	2108	5517	1823	x	x
Piłski	26137	15133	16338	2929	11943	7776
Powiaty: Powiats:						
chodzieski	3049	1743	1755	30	1414	844
czarnkowsko-trzcianiecki	5589	3423	3645	427	1665	942
piłski	8516	4767	6091	2065	5003	3497
wągrowiecki	4551	2690	2612	194	1894	1317
złotowski	4432	2510	2235	213	1967	1176
Poznański	38012	19077	12583	564	15495	11174
Powiaty: Powiats:						
obornicki	3895	2036	1938	66	1519	1041
poznański	21091	9947	3235	267	8542	6547
szamotulski	5651	3007	2904	90	3001	1961
średzki	3471	1920	2004	51	1068	662
śremski	3904	2167	2502	90	1365	963
Miasto City Poznań ..	28577	14006	24720	11257	26920	22414

^a Stan na początku roku szkolnego. ^b Przez policję i prokuraturę. ^c Bez szkół dla dorosłych. ^d Łącznie z miastem na prawach powiatu.

^a As of the beginning of school year. ^b By the Police and prosecutor's office. ^c Excluding schools for adults. ^d Including city with powiat status.

TABL. 55. WYBRANE DANE O PODREGIONACH I POWIATACH W 2011 R. (dok.)

SELECTED DATA ON SUBREGIONS AND POWIATS IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^a <i>Average monthly gross wages and salaries^a</i>	Dochody <i>Revenue</i>	Wydatki <i>Expenditure</i>	Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych <i>Consumption of electricity in households</i>	Zużycie gazu z sieci ^b w gospodarstwach domowych <i>Consumption of gas from gas-line system^b in households</i>
		budżetów powiatów i miast na prawach powiatu <i>budgets of powiats and cities with powiat status</i>			
		na 1 mieszkańca <i>per capita</i>			
	w zł <i>in zł</i>			w kWh <i>in kWh</i>	w m ³ <i>in m³</i>
WOJEWÓDZTWO .. VOIVODSHIP	3284,41	1660,38	1878,18	766,0	119,8
Podregiony Subregions					
Kaliski	2746,13	x	x	707,3	70,2
Powiaty: Powiats:					
jarociński	2547,56	985,56	993,85	660,4	109,8
kaliski	2665,26	508,39	562,62	785,1	23,3
kepiński	2224,07	768,65	807,48	693,8	45,5
krotoszyński	2635,10	1024,76	1047,50	728,7	70,8
ostrowski	2896,13	851,03	924,81	676,6	71,0
ostrzeszowski	2875,32	1144,56	1198,45	705,0	57,1
pleszewski	2722,15	1188,60	1434,59	699,4	61,0
Miasto na prawach powiatu					
City with powiat status					
Kalisz	3030,68	3874,08	4179,25	722,6	103,8
Koniński	3075,49	x	x	709,0	44,5
Powiaty: Powiats:					
gnieźnieński	2874,23	861,46	888,08	698,1	105,0
kolski	3387,32	811,11	900,23	690,2	16,2
koniński	3178,62	591,83	614,16	731,4	11,1
słupecki	2783,93	1172,04	1230,82	713,1	0,0
turecki	2958,85	915,52	896,59	677,4	28,6
wrzesiński	2816,34	840,50	903,21	782,0	68,7
Miasto na prawach powiatu					
City with powiat status					
Konin	3397,78	4679,16	4827,64	674,5	47,1
Leszczyński	2850,87	x	x	775,8	142,1
Powiaty: Powiats:					
gostyński	3004,76	973,51	1004,69	767,3	138,3
grodziski	2639,86	740,56	727,83	772,4	228,8
kościański	2855,66	914,00	931,26	770,0	114,7
leszczyński	3194,85	650,39	584,02	826,5	27,2
międzychodzki	2790,82	1070,01	1055,82	780,9	53,5
nowotomyski	3038,62	729,69	717,27	772,3	146,6
rawicki	2574,75	875,61	881,30	760,8	125,5
wolsztyński	2594,94	987,99	1122,80	881,8	152,0
Miasto na prawach powiatu					
City with powiat status					
Leszno	2892,51	4251,18	4642,13	676,7	258,7
Piński	3025,14	x	x	695,1	72,3
Powiaty: Powiats:					
chodzieski	2860,30	940,76	925,88	703,1	138,5
czarnkowsko-trzcianecki	3009,40	950,60	1054,70	705,4	32,0
piński	3186,50	971,81	1002,08	684,1	102,4
wągrowiecki	2897,22	923,00	926,87	729,9	52,7
złotowski	2788,01	812,82	821,22	664,3	37,7
Poznański	3264,00	x	x	855,0	196,4
Powiaty: Powiats:					
obornicki	3031,88	785,05	769,65	730,0	85,2
poznański	3313,05	604,33	640,17	924,7	273,5
szamotulski	3268,61	722,53	723,06	823,2	84,1
średzki	3195,94	776,89	791,43	785,5	137,2
śremski	2893,71	862,56	855,10	702,4	98,6
Miasto City Poznań ..	3987,13	4459,07	5524,42	852,1	200,7

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 oraz zatrudnionych za granicą, bez fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed abroad, and also excluding foundations, associations and other organizations. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 56. **WYBRANE WSKAŹNIKI W PRZEKROJU MIASTO-WIEŚ**
SELECTED INDICES IN THE SECTION OF URBAN-RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011	
	miasta urban areas	wieś rural areas	miasta urban areas	wieś rural areas	miasta urban areas	wieś rural areas
Ludność ^a w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	50,9	60,3	52,7*	56,1*	54,2	56,2
<i>Non-working age population ^a per 100 persons of working age</i>						
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,93	11,24	11,26*	12,69*	10,33	11,93
<i>Live births per 1000 population</i>						
Zgony na 1000 ludności	8,97	9,01	9,29*	8,68*	9,07	8,72
<i>Deaths per 1000 population</i>						
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	5,90	5,83	3,91	4,95	3,72	3,57
<i>Deaths of infants per 1000 live births</i>						
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,96	2,23	1,97*	4,01*	1,27	3,20
<i>Natural increase per 1000 population</i>						
Przeciętne dalsze trwanie życia ^b : <i>Life expectancy ^b:</i>						
mężczyźni	71,93	70,54	73,10	71,79	73,61	81,09
<i>males</i>						
kobiety	79,27	79,09	80,41	80,51	71,90	80,53
<i>females</i>						
Współczynnik dzietności ogólnej	1,220	1,446	1,374*	1,608*	1,264	1,515
<i>Total fertility rate</i>						
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 odbiorcę w kWh	1974,0	2527,0	2038,2	2793,1	1983,7	2768,5
<i>Consumption of electricity in households per consumer in kWh</i>						
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	36,0	33,2	35,8	33,9	36,0	34,9
<i>Consumption of water from water-line systems per capita in m³</i>						
Zasoby mieszkaniowe ^c : <i>Dwelling stocks ^c:</i>						
mieszkania w tys.	665,9	376,1	699,3	401,9	705,6	408,9
<i>dwellings in thous.</i>						
przeciętna: <i>average:</i>						
liczba izb w mieszkaniu	3,72	4,32	3,73	4,38	3,77	4,43
<i>number of rooms in a dwelling</i>						
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	68,1	91,5	69,2	94,0	68,2	93,8
<i>useful floor area per dwelling in m²</i>						
Mieszkania oddane do użytkowania: <i>Dwellings completed:</i>						
na 1000 ludności: <i>per 1000 population:</i>						
mieszkania	3,8	3,1	3,5	4,4*	3,4	4,7
<i>dwellings</i>						
izby	15,4	17,0	13,4*	23,1*	13,0	22,9
<i>rooms</i>						
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	379,5	426,5	317,3*	588,8*	310,8	579,0
<i>useful floor area of dwellings in m²</i>						
na 1000 zawartych małżeństw	697	541	582	703	619	836
<i>per 1000 marriages contracted</i>						
przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² : <i>average usable floor space in m²:</i>						
1 mieszkania	98,8	136,3	90,3	132,6	91,0	122,1
<i>per dwelling</i>						
1 izby	24,7	25,1	23,7	25,5	24,0	25,3
<i>per room</i>						
przeciętna liczba izb w mieszkaniu	4,0	5,4	3,8	5,2	3,8	4,8
<i>average number of rooms in a dwelling</i>						

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dla osób w wieku 0 lat. ^c Na podstawie bilansów; w 2011 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 z dnia 31 III 2011 r.

^a As of 31 XII. ^b For persons at 0 age. ^c Based on balances; in 2011 data of the National Population and Housing Census 2011 as of 31 III 2011.

TABL. 56. **WYBRANE WSKAŹNIKI W PRZEKROJU MIASTO-WIEŚ (dok.)**
SELECTED INDICES IN THE SECTION OF URBAN-RURAL AREAS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011	
	miasta urban areas	wieś rural areas	miasta urban areas	wieś rural areas	miasta urban areas	wieś rural areas
Placówki pocztowe ^{ab} na 10 tys. ludności	2,1	3,1	2,1	2,9	2,1	2,8
<i>Post offices^{ab} per 10 thous. population</i>						
Abonenci telefoniczni ^{ac} (standardowe łącza główne) na 1000 ludności	365,5	104,1	242,4*	71,6*	207,0	63,8
<i>Telephone subscribers^{ac} (standard main line) per 1000 population</i>						
Praktyki lekarskie ^a	440	131	600	198	641	203
<i>Medical practices^a</i>						
Liczba ludności na 1 aptekę ^a w tys.	2,8	9,8	2,3*	8,7*	2,2	8,4
<i>Population per pharmacy^a in thous.</i>						
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	793	420	921*	519*	931	552
<i>Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged 3–6</i>						
Miejsca w kinach stałych ^a na 1000 ludności	11,9	0,1	12,8*	—	13,3	—
<i>Seating in fixed cinemas^a per 1000 population</i>						
Widzowie na 1 kino stałe w tys.	53,0	0,6	85,6	—	81,4	—
<i>Audience per fixed cinema in thous.</i>						
Liczba ludności ^a na 1 placówkę biblioteczną	5888	2103	6320*	2553*	6350	2650
<i>Population^a per library institution</i>						
Księgozbiór ^a bibliotek publicznych na 1000 ludności w wol.	3487	3598	3504*	3425*	3523	3384
<i>Collection^a of public libraries per 1000 population in vol.</i>						
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w wol. <i>Loans of collection per borrower in vol.</i>	20,8	21,4	20,2	20,5	20,9	20,4
Abonenci ^a na 1000 ludności: <i>Subscribers^a per 1000 population:</i>						
radiowi	293,4	210,7	233,1*	151,2*	231,6	148,4
<i>radio</i>						
telewizyjni	282,9	205,8	224,7*	147,9*	222,9	145,1
<i>television</i>						
Przestępstwa stwierdzone ^d w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na 10 tys. ludności	470,4	173,7	383,8*	151,4*	397,3	163,1
<i>Ascertained crimes^d in completed preparatory proceedings per 10 thous. population</i>						

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą poczty publicznej. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^d Przez policję i prokuraturę.
^a As of 31 XII. ^b Data concern public post. ^c Data concern operators of the public telecommunication network. ^d By the Police and prosecutor's office.

TABL. 57. **WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R.**
WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS IN 2011

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ludność ^a Population ^a		Odsetek ludności ^a w miastach Popula- tion ^a percentage in urban areas	Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	Przeciętne dalsze trwanie życia ^b Life expectancy ^b		Pracu- jący ^{ac} w tys. Employed persons ^{ac} in thous.	Bezrobotni zareje- strowani ^a w tys. Registered unem- ployed persons ^a in thous.	Stopa bezrobocia rejestro- wanego ^a w % Registered unem- ployment rate ^a in %
	w tys. in thous.	w odset- kach in percent			mężczyźni males	kobiety females			
POLSKA POLAND	38538,4	100,0	60,7	0,34	72,44	80,90	13911,2	1982,7	12,5
Dolnośląskie	2916,6	7,6	69,8	-0,60	72,10	80,51	1011,3	143,6	12,4
Kujawsko-pomorskie	2098,4	5,4	60,4	0,62	72,17	80,14	683,5	139,6	17,0
Lubelskie	2171,9	5,6	46,5	-0,74	71,74	81,11	803,6	122,4	13,2
Lubuskie	1023,2	2,7	63,4	0,76	71,49	79,91	324,6	59,1	15,4
Łódzkie	2533,7	6,6	63,8	-2,70	70,41	79,54	933,6	138,7	12,9
Małopolskie	3346,8	8,7	49,1	1,74	73,93	81,73	1240,8	145,1	10,5
Mazowieckie	5285,6	13,7	64,2	0,79	72,69	81,55	2262,1	246,7	9,8
Opolskie	1014,0	2,6	52,3	-1,02	73,36	80,96	314,2	48,0	13,3
Podkarpackie	2128,7	5,5	41,4	1,37	74,08	81,96	794,7	146,2	15,5
Podlaskie	1201,0	3,1	60,3	-0,41	73,25	81,82	403,1	65,9	14,1
Pomorskie	2283,5	5,9	65,6	2,51	73,42	80,96	744,3	106,7	12,5
Śląskie	4626,4	12,0	77,7	-0,63	71,89	79,81	1648,1	186,2	10,2
Świętokrzyskie	1278,1	3,3	45,0	-1,66	71,97	81,25	462,8	83,2	15,2
Warmińsko-mazurskie	1452,6	3,8	59,4	1,25	71,52	80,67	422,9	107,3	20,2
Wielkopolskie	3455,5	9,0	55,7	2,12	72,85	80,88	1350,2	135,0	9,1
Zachodniopomorskie	1722,7	4,5	68,8	-0,09	71,75	80,38	511,3	108,9	17,6

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat. ^c Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.

^a As of 31 XII. ^b Average number of years of life expectancy for persons at 0 age. ^c By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture – estimated data.

TABL. 57. **WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (cd.)**
WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto <i>Average monthly gross wages and salaries</i>		Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł <i>Average monthly gross retirement pay and pensions in zł</i>		Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010=100) <i>Price indices of consumer goods and services (2010=100)</i>
	ogółem w zł <i>total in zł</i>	Polska=100 ^a <i>Poland=100^a</i>	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych <i>from non-agricultural social security system</i>	rolników indywidualnych <i>farmers</i>	
POLSKA POLAND	3403,51	100,0	1727,25^b	986,24^b	104,3
Dolnośląskie	3374,45	99,1	1691,11	1091,32	104,6
Kujawsko-pomorskie	2906,32	85,4	1534,96	981,70	104,6
Lubelskie	3066,32	90,1	1474,64	979,17	104,0
Lubuskie	2903,70	85,3	1515,86	1119,06	104,1
Łódzkie	3053,22	89,7	1554,27	973,40	104,4
Małopolskie	3134,06	92,1	1622,90	955,17	104,3
Mazowieckie	4243,41	124,7	1719,97	946,81	103,7
Opolskie	3048,82	89,6	1640,76	1052,01	104,4
Podkarpackie	2887,87	84,8	1423,74	958,23	104,9
Podlaskie	3002,37	88,2	1511,13	951,01	104,5
Pomorskie	3314,53	97,4	1660,58	986,42	104,1
Śląskie	3553,67	104,4	2077,25	1239,40	103,7
Świętokrzyskie	2941,38	86,4	1494,87	960,41	104,7
Warmińsko-mazurskie	2863,29	84,1	1501,12	986,78	104,6
Wielkopolskie	3101,33	91,1	1591,83	975,62	104,7
Zachodniopomorskie	3040,79	89,3	1615,86	1064,30	104,3

^a Relacja do średniej krajowej. ^b W podziale na województwa bez emerytur i rent wypłacanych przez: Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Sprawiedliwości oraz bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

^a Relation to national average. ^b In division by voivodships excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior, the Ministry of Justice and excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements.

TABL. 57. **WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (cd.)**
WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny <i>Average monthly available income</i>	Przeciętne miesięczne wydatki <i>Average monthly expenditures</i>		Wskaźnik zagrożenia ubóstwem (na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych) w % osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej <i>At-risk of poverty rate (on the basis of household budgets survey results) in % of persons in households with the expenditure below</i>		
		ogółem <i>total</i>	w tym na żywność i napoje bezalkoholowe <i>of which on food and non-alcoholic beverages</i>	minimum egzystencji ^a <i>subsistence minimum^a</i>	relatywnej granicy ubóstwa ^b <i>relative poverty line^b</i>	„ustawowej” granicy ubóstwa ^c <i>“legal” poverty line^c</i>
	w zł na 1 osobę w gospodarstwach domowych <i>per capita in zł in households</i>					
POLSKA <i>POLAND</i>	1226,95	1015,12	254,13	6,7	16,7	6,5
Dolnośląskie	1282,93	1057,49	258,35	4,7	13,6	5,1
Kujawsko-pomorskie	1108,94	922,75	245,07	7,4	18,1	6,9
Lubelskie	1025,80	856,17	233,07	10,9	23,1	10,2
Lubuskie	1189,89	975,64	256,84	3,2	13,4	3,0
Łódzkie	1203,19	1042,70	252,94	5,5	13,1	5,0
Małopolskie	1156,79	982,59	254,32	4,8	14,8	5,3
Mazowieckie	1622,96	1308,35	282,34	4,6	12,1	4,2
Opolskie	1181,90	1048,57	256,79	4,7	10,3	4,3
Podkarpackie	937,85	843,00	234,79	6,9	21,1	6,6
Podlaskie.	1224,92	903,42	255,65	11,0	23,9	10,1
Pomorskie	1286,94	1061,25	255,20	9,1	19,4	9,8
Śląskie	1215,44	1039,73	259,01	4,8	12,3	4,8
Świętokrzyskie	1062,78	848,58	250,25	10,0	25,7	9,0
Warmińsko-mazurskie	1096,87	870,30	235,06	11,2	24,2	10,2
Wielkopolskie	1135,02	913,66	237,18	9,2	20,9	9,1
Zachodniopomorskie	1231,10	972,04	255,36	7,5	17,5	7,3

^a Minimum egzystencji uznaje się za granicę ubóstwa skrajnego. Za punkt wyjścia ustalenia granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji szacowany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. ^b Ustalanej na poziomie 50% średnich miesięcznych wydatków ekwiwalentnych gospodarstw domowych. ^c Kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

^a The subsistence minimum is recognized to be the extreme poverty line. The starting point adopted for determination of the extreme poverty line is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for 1-person employees' household. ^b Set at 50% of the mean equivalised monthly household expenditures. ^c The amount, which according to the social assistance act provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

TABL. 57. **WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (cd.)**
WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zasoby mieszkaniowe ^a Dwelling stocks ^a			Mieszkania oddane do użytkowania Dwellings completed				
	na 1000 ludności per 100 population	przeciętna average		w tys. in thous.	na 1000 ludności per 1000 population	na 1000 zawartych małżeństw per 1000 marriages	powierz- chnia użytkowa na 1000 ludności w m ² useful floor area per 1000 population in m ²	izby na 1000 ludności rooms per 1000 population
		liczba izb w miesz- kaniu number of rooms per dwelling	powierz- chnia użytkowa 1 miesz- kania w m ² useful floor area per dwelling in m ²					
POLSKA POLAND	13495,4	3,76	70,2	131,0	3,4	634,2	364,1	14,8
Dolnośląskie	1074,6	3,66	66,9	10,5	3,6	697,9	362,4	14,9
Kujawsko-pomorskie	705,2	3,72	66,9	6,4	3,1	568,8	303,8	13,1
Lubelskie	734,4	3,78	74,5	6,4	2,9	523,0	314,7	13,6
Lubuskie	351,1	3,85	69,9	3,3	3,2	637,7	318,0	13,8
Łódzkie	977,2	3,53	65,6	6,0	2,4	476,4	282,8	10,9
Małopolskie	1079,5	3,86	74,4	12,6	3,8	683,5	424,0	17,2
Mazowieckie	2067,0	3,59	68,2	25,1	4,8	913,0	505,1	19,8
Opolskie	344,2	4,13	78,2	1,7	1,7	329,2	222,3	8,5
Podkarpackie	620,9	4,00	77,8	5,7	2,7	462,3	315,4	13,4
Podlaskie	421,0	3,99	73,4	4,4	3,7	705,3	381,1	16,0
Pomorskie	782,7	3,78	68,4	11,9	5,2	962,4	497,6	19,8
Śląskie	1698,4	3,66	66,6	9,5	2,1	372,6	257,4	10,2
Świętokrzyskie	426,1	3,70	71,6	3,0	2,3	430,9	250,6	11,1
Warmińsko-mazurskie	484,0	3,75	65,6	4,6	3,1	597,9	320,2	13,2
Wielkopolskie	1114,5	4,00	77,4	13,8	4,0	716,1	429,3	17,4
Zachodniopomorskie	614,4	3,74	66,4	6,0	3,5	692,8	335,3	14,0

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III.
^a Data of the Population and Housing Census as of 31 III.

TABL. 57. **WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (cd.)**
WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba ludności ^a na Population ^a per			Miejsca ^b w domach i zakładach pomocy społecznej Places ^b at social welfare homes and facilities	Dzieci w placówkach wychowania przedszkol- nego ^c w wieku 3–5 lat Children attending pre-primary education establi- shments ^c aged 3–5	Placówki pocztowe operatora pub- licznego na 10 tys. ludności ^a Post offices of public operator per 10 thous. population ^a	Telefoniczne łącza główne na 1000 ludności ^{ad} Telephone main line per 1000 population ^{ad}
	łóżko ^e w szpitalach ogólnych bed ^e in general hospitals	podmiot ambu- latoryjnej opieki zdrowotnej ^f provider of out-patient health care ^f	aptekę ogóln- dostępną generally available pharmacy				
POLSKA POLAND	213	1497	3290	105405	845055	2,2	179,4
Dolnośląskie	207	1479	3010	7760	61636	2,1	202,1
Kujawsko-pomorskie	233	1844	3593	5161	41171	2,1	154,8
Lubelskie	192	1436	2722	5507	43147	2,6	152,9
Lubuskie	243	1332	3399	2726	23324	2,6	180,4
Łódzkie	189	1411	2825	7557	52115	2,0	174,5
Małopolskie	233	1778	3090	9244	75439	1,8	178,0
Mazowieckie	217	1853	3536	14506	133946	1,8	245,2
Opolskie	231	1266	3403	3760	21623	2,3	162,7
Podkarpackie	223	1304	3608	5559	41659	2,3	142,3
Podlaskie	211	1187	3441	3075	23685	3,0	165,7
Pomorskie	267	1898	3492	6448	52201	2,2	180,2
Śląskie	181	1427	3442	11846	101075	1,8	165,4
Świętokrzyskie	198	1584	2993	4017	23382	2,4	145,4
Warmińsko-mazurskie	231	1189	3823	4533	28715	3,0	149,2
Wielkopolskie	221	1315	3282	8443	86522	2,4	173,3
Zachodniopomorskie	222	1355	3509	5263	35415	2,7	177,4

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Łącznie z filiami. ^c W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, zespołach wychowania przed-
szkolnego i punktach przedszkolnych; bez dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego przy zakładach opieki zdrowotnej. ^d Dane dotyczą operatorów
telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^f Zakłady opieki zdrowotnej łącznie z praktykami lekarskimi.

^a As of 31 XII. ^b Including branches. ^c In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points;
excluding children attending pre-primary education in health care institutions. ^d Data concerns telephone operators of public network. ^e Including beds and in-
cubators for newborns. ^f Health care facilities including medical practices.

TABL. 57. **WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (cd.)**
WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Uczniowie i studenci ^a według grup wieku w % ludności danej grupy wieku <i>Pupils and students^a by age groups in % of population of given age group</i>						Studenci szkół wyższych ^{ab} na 10 tys. ludności <i>Students in higher schools^{ab} per 10 thous. population</i>	Domy stu- denckie ^b <i>Student dormito- ries^b</i>	Stołówki studenc- kie ^b <i>Student canteens^b</i>
	7–12 lat <i>years</i>	13–15	16–18	19–24	25–29	30 lat i więcej <i>years and more</i>			
POLSKA POLAND	95,4	96,1	94,7	57,2	9,6	1,2	444,3	517	93
Dolnośląskie	93,9	94,5	93,5	67,5	11,4	1,2	534,0	35	7
Kujawsko-pomorskie	94,7	95,8	93,8	53,2	8,6	1,3	384,0	26	3
Lubelskie	95,1	96,2	95,9	57,1	8,0	0,9	424,7	32	3
Lubuskie	94,3	94,7	93,0	34,6	5,7	1,0	212,1	10	3
Łódzkie	96,3	97,3	94,3	59,2	12,0	1,5	451,1	31	5
Małopolskie	95,8	96,3	95,9	70,0	10,9	0,9	612,6	54	10
Mazowieckie	98,6	98,6	96,4	68,3	13,4	1,6	587,6	102	19
Opolskie	93,0	93,4	92,6	46,7	7,3	1,0	353,7	11	2
Podkarpackie	93,5	95,0	94,4	42,3	5,2	0,7	310,0	23	1
Podlaskie	92,4	93,8	92,5	56,4	8,7	1,2	417,0	11	4
Pomorskie	94,8	95,6	93,4	56,7	10,0	1,4	445,7	38	5
Śląskie	95,5	96,2	95,6	52,3	8,7	1,2	347,6	45	14
Świętokrzyskie	94,9	96,3	96,0	49,9	7,9	1,1	364,2	15	5
Warmińsko-mazurskie	93,1	94,0	92,5	44,2	6,5	1,0	307,0	16	2
Wielkopolskie	97,3	97,9	96,2	59,4	9,2	1,0	473,7	45	6
Zachodniopomorskie	92,5	93,8	91,0	50,0	8,8	1,2	365,2	23	4

^a Bez studentów cudzoziemców. ^b Stan w dniu 30 XI.

^a Excluding foreigners students. ^b As of 30 XI.

TABL. 57. **WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (dok.)**
WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności <i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną ^a <i>Population per library institution^a</i>	Zwiedzający muzea i wystawy muzealne na 1000 ludności <i>Visitors of museums and museum exhibitions per 1000 population</i>	Miejsca nocle- gowe w tury- stycznych obiektach zbiorowego zakwaterowa- nia ^b w tys. <i>Number of beds in collective tourist accom- modation establishments^b in thous.</i>	Przestępstwa stwierdzone ^c w zakończo- nych postę- powaniach przygotowa- wanych na 10 tys. ludności <i>Ascertained crimes^c in completed preparatory proceedings per 10 thous. population</i>	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych ^c w % <i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes^c in %</i>	Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące) w 2010 r. <i>Gross domestic product per capita (current prices) in 2010</i>
POLSKA POLAND	1028	3990	647	606,2	301	68,7	37096
Dolnośląskie	1232	3968	590	49,6	389	68,1	41750
Kujawsko-pomorskie	850	3637	411	24,3	282	70,2	31107
Lubelskie	584	2839	430	18,2	237	73,9	25079
Lubuskie	904	2932	204	18,9	401	77,7	31348
Łódzkie	853	4120	312	20,2	291	65,8	34180
Małopolskie	1065	4178	2461	73,3	295	68,1	31501
Mazowieckie	1645	4728	894	42,8	270	61,1	60359
Opolskie	606	3063	194	8,2	309	73,5	29498
Podkarpackie	510	2896	447	21,6	182	73,8	24973
Podlaskie	690	4057	341	11,0	213	70,3	26985
Pomorskie	1222	5556	705	78,1	327	65,4	35597
Śląskie	1219	5456	249	42,1	372	64,4	39677
Świętokrzyskie	479	4246	483	12,1	268	79,9	28134
Warmińsko-mazurskie	686	3450	394	37,8	270	72,1	27228
Wielkopolskie	1039	3922	441	41,3	294	75,2	38629
Zachodniopomorskie	868	3627	252	106,7	363	72,1	32268

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Stan w dniu 31 VII. ^c Przez policję i prokuraturę.
^a As of 31 XII. ^b As of 31 VII. ^c By the Police and prosecutor's office.

URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU

60-959 Poznań, ul. Jana H. Dąbrowskiego 79

tel. 61 27 98 200

fax 61 27 98 100

e-mail: sekretariat@stat.gov.pl <http://www.stat.gov.pl/poznan>

INFORMATORIA STATYSTYCZNE

POZNAŃ

60-624 Poznań, ul. Wojska Polskiego 27/29

☎ 61 27 98 320, 61 27 98 325

KALISZ

62-800 Kalisz, pl. Jana Kilińskiego 13

☎ 62 502 71 14, 62 502 71 64

KONIN

62-510 Konin, ul. Poznańska 84

☎ 63 249 94 12, 63 249 94 13

KOŃCIN

64-000 Końcin, al. Tadeusza Kościuszki 22

☎ 65 511 53 01, 65 511 53 06

PIŁA

64-920 Piła, al. Niepodległości 37

☎ 67 352 72 22

* * *

- ✓ Udostępnianie telefonicznie i na miejscu:
 - ♦ danych statystycznych,
 - ♦ komunikatów US i GUS.
- ✓ Przyjmowanie zamówień na:
 - ♦ niepublikowane dane statystyczne ze zbiorów danych US,
 - ♦ wykonanie opracowań w oparciu o informacje publikowane przez GUS.
- ✓ Informacje o korzystaniu z danych adresowych rejestru REGON:
 - ♦ konsultacje,
 - ♦ wyjaśnienia,
 - ♦ doradztwo w sprawach algorytmów wyboru.
- ✓ Sprzedaż publikacji US i GUS:
 - ♦ na miejscu,
 - ♦ wysyłkowa.

PUBLIKACJE DOSTĘPNE W SPRZEDAŻY

Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego 2012

Województwo Wielkopolskie 2012.

Podregiony – Powiaty – Gminy

Rocznik Statystyczny Poznania 2011

Warunki życia ludności w województwie wielkopolskim w 2011 r.

Rynek pracy w województwie wielkopolskim w 2011 r.

Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie wielkopolskim, 2011 r.

Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie wielkopolskim w 2011 r.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w 2011 r.

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego 2011

Rolnictwo w województwie wielkopolskim w 2011 r.

URZĄD STATYSTYCZNY
W INTERNECIE
www.stat.gov.pl/poznan

AUTOMATYCZNA
INFORMACJA TELEFONICZNA
TELEINFOSTAT
61 27 98 203

- ✓ wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw i w gospodarce narodowej,
- ✓ wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych,
- ✓ wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej,
- ✓ ceny skupu żyta.